

32003R1702

L 243/6

EUROPOS SĄJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

2003 9 27

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1702/2003**2003 m. rugsėjo 24 d.**

nustantis orlaivio tinkamumo skraidyti ir orlaivio bei susijusių jo gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti aplinkos atžvilgiu pažymėjimų išdavimą bei projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimą įgyvendinančias taisykles

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2002 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą ⁽¹⁾ (toliau – pagrindinis reglamentas), suderintą Reglamentu (EB) Nr. 1701/2003 ⁽²⁾, ypač jo 5 ir 6 straipsnius,

kadangi:

- (1) Pagrindinis reglamentas nustato bendrus esminius reikalavimus, siekiant, kad būtų numatomas aukštas vienodas civilinės aviacijos saugos ir aplinkos apsaugos lygis; jame nustatoma, kad Komisija turi priimti būtinas įgyvendinimo taisykles, užtikrinančias vienodą tų reikalavimų taikymą; pagrindiniu reglamentu įsteigiama Europos aviacijos saugos agentūrą (toliau – agentūra), turinti padėti Komisijai parenti tas įgyvendinimo taisykles.
- (2) Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3922/91 ⁽³⁾ II priede su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2871/2000 ⁽⁴⁾, išvardyti galiojantys tinkamumo skraidyti aviacijos reikalavimai panaikinami nuo 2003 m. rugsėjo 28 d.
- (3) Būtina priimti bendrus techninius reikalavimus ir administracijos procedūras, siekiant, kad būtų užtikrinamas aviacijos gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumas naudoti bei jų suderinamumas aplinkos požiūriu pagal pagrindinį reglamentą; tais reikalavimais ir procedūromis turėtų būti nustatomos atitinkamų pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio jų keitimo, galiojimo sustabdymo arba jų atšaukimo sąlygos.
- (4) Projektuojant ir gaminant gaminius, dalis ir prietaisus dalyvaujančioms organizacijoms turėtų būti taikomas reikalavimas atitikti tam tikrus techninius reikalavimus,

siekiant, kad būtų įrodytas tų organizacijų tinkamumas vykdyti savo įsipareigojimus ir naudotis su jais susijusiomis privilegijomis bei jiems vykdyti būtinų priemonių turėjimas; Komisija turi imtis priemonių tą atitiktį liudijančių pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio jų keitimo, galiojimo sustabdymo arba atšaukimo sąlygoms parengti.

- (5) Įmdamasi tinkamumo skraidyti bendrų esminių reikalavimų įgyvendinimo priemonių Komisija turi pasirūpinti, kad jos atitiktų dabartinę mokslo ir technikos būklę, būtų atsižvelgiama į pasaulinę orlaivių eksploatavimo patirtį, mokslo ir technikos pažangą bei kad būtų galima nedelsiant imtis veiksmų avarių ir rimtų incidentų priežastims nustatyti.
- (6) Siekiant, kad būtų užtikrinamas aviacijos gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti ir aplinkos reikalavimų požiūriu bendrų reikalavimų taikymo vienodumas, valstybių narių kompetentingos institucijos turi laikytis bendrų procedūrų, ir, jeigu būtina, agentūra turi įvertinti, ar laikomasi tų reikalavimų; agentūra turėtų parengti sertifikavimo specifikacijas ir rekomendacinę medžiagą, kad būtų lengviau užtikrinti būtiną reguliavimo vienodumą.
- (7) Siekiant šio tikslo būtina pasirūpinti sklandžiu perėjimu prie agentūros naujos reguliavimo mechanizmų sistemos, užtikrinant, kad Bendrijoje būtų išlaikomas aukštas ir vienodas civilinės aviacijos saugos lygis; aviacijos pramonei ir valstybių narių administracijoms būtina skirti pakankamai laiko, kad būtų galima prisitaikyti prie šios naujos sistemos ir pripažinti, jog tebegalioja pažymėjimai, kurie buvo išduoti iki šio reglamento įsigaliojimo pagal pagrindinio reglamento 57 straipsnį.
- (8) Šiuo reglamentu numatytos priemonės yra grindžiamos pagal pagrindinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies b punktą ir 14 straipsnio 1 dalį agentūros ⁽⁵⁾ pareikšta nuomone.
- (9) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka pagrindinio reglamento 54 straipsnio 3 dalimi įsteigto Europos Aviacijos saugos agentūros komiteto nuomonę,

⁽¹⁾ OL L 240, 2002 9 7, p. 1.⁽²⁾ OL L 243, 2003 9 27, p. 5.⁽³⁾ OL L 373, 1991 12 31, p. 4.⁽⁴⁾ OL L 333, 2000 12 29, p. 47.⁽⁵⁾ 2003 9 1.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis ir sąvokų apibrėžimai

1. Šis reglamentas pagal pagrindinio reglamento 5 straipsnio 4 dalį ir 6 straipsnio 3 dalį nustato bendrus techninius reikalavimus ir administracines procedūras, kurios taikomos gaminiams, dalis ir prietaisams sertifikuojant tinkamumo naudoti ir aplinkos atžvilgiu, įskaitant:

- a) tipo sertifikatų, riboto galiojimo tipo sertifikatų, papildomų tipo sertifikatų išdavimą ir jų pakeitimus;
- b) tinkamumo skraidyti, tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimų, leidimų skristi ir oficialių išleidimo pažymėjimų išdavimą;
- c) remonto tvarkos patvirtinimų išdavimą;
- d) įrodymą, kad laikomasi aplinkos apsaugos reikalavimų;
- e) triukšmo pažymėjimų išdavimą;
- f) gaminių, dalių ir prietaisų identifikavimą;
- g) tam tikrų dalių ir prietaisų sertifikavimą;
- h) projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimą;
- i) tinkamumo skraidyti reikalavimų parengimą.

2. Šiame reglamente taikomi šie apibrėžimai:

- a) „JAA“ – tai Jungtinė aviacijos administracija;
- b) „JAR“ – tai Jungtiniai aviacijos reikalavimai;
- c) „21 dalis“ – tai orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų ir šio reglamento priede nurodomų projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo reikalavimai bei procedūros;
- d) „M dalis“ – tai pagal šį pagrindinį reglamentą priimti nepertraukiamo tinkamumo skraidyti reikalavimai.

2 straipsnis

Gaminių, dalių ir prietaisų sertifikavimas

1. Gaminiams, dalims ir prietaisams išduodami 21 dalyje nurodomi pažymėjimai.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies orlaiviams (įskaitant visus įmontuotus gaminius, dalis ir prietaisus), kurie nėra įregistruoti valstybėje narėje, netaikomos 21 dalies H ir I poskyrių nuostatos.

3. Gaminiui, kuriam valstybė narė tipo pažymėjimą išdavė iki 2003 m. rugsėjo 28 d., taikomos šios nuostatos:

a) laikoma, kad tam gaminiui tipo pažymėjimas buvo išduotas pagal šį reglamentą, jeigu:

i) gaminio tipas buvo sertifikuotas remiantis:

— Jungtinės aviacijos administracijos nustatytu tipo sertifikavimo pagrindu, jei tai yra pagal Jungtinės aviacijos administracijos procedūras sertifikuoti gaminiai kaip apibrėžiama tų gaminių Jungtinės aviacijos administracijos duomenų lapuose; arba

— jei tai yra kiti gaminiai, tipo sertifikavimo pagrindu kaip apibrėžiama projektavimo valstybės tipo pažymėjimo duomenų lape, jeigu projektavimo valstybė yra:

— valstybė narė, jeigu agentūra, pirmiausia atsižvelgdama į naudojamus tinkamumo skraidyti kodeksus ir eksploataavimo patirtį, nenustato, kad taikant tą tipo sertifikavimo pagrindą neužtikrinamas pagrindiniu reglamentu ir šiuo reglamentu nustatytajam lygiavertis saugos lygis; arba

— valstybė, su kuria valstybė narė yra sudariusi dvišalį tinkamumo skraidyti arba panašų susitarimą, pagal kurį tie gaminiai buvo sertifikuoti remiantis tos projektavimo valstybės tinkamumo skraidyti kodeksais, jeigu agentūra nenustato, jog tos projektavimo valstybės tinkamumo skraidyti kodeksai arba eksploataavimo patirtis ar saugos sistema neužtikrina pagrindiniu reglamentu ir šiuo reglamentu nustatytajam lygiavertio saugos lygis;

— agentūra atlieka pirminį tų pirmiau minėtų dviejų nuostatų poveikio įvertinimą, siekdama, kad būtų suformuota Komisijos nuomonė, įskaitant galimus šio reglamento pakeitimus;

ii) aplinkos apsaugos reikalavimai – tai gaminiui taikyti nustatyti Čikagos konvencijos 16 priede reikalavimai;

iii) taikomi tinkamumo skraidyti reikalavimai – tai projektavimo valstybės reikalavimai;

b) atskiro orlaivio, kuris į valstybės narės registrą buvo įtrauktas iki 2003 m. rugsėjo 28 d., projektas laikomas patvirtinta pagal šį reglamentą, jeigu:

i) orlaivio projekto pagrindinis tipas yra šio straipsnio a punkte nurodyto tipo pažymėjimo dalis;

ii) visi projekto šio pagrindinio tipo, už kurį neatsako tipo pažymėjimo turėtojas, pakeitimai buvo patvirtinti; ir

iii) laikomasi iki 2003 m. rugsėjo 28 d. registravimo valstybės narės išleistų arba priimtų tinkamumo skraidyti reikalavimų, įskaitant visus projektavimo valstybės tinkamumo skraidyti reikalavimų pakeitimus, dėl kurių buvo susitarta su registravimo valstybe narė;

- c) agentūra nustato gaminių, kurie iki 2007 m. kovo 28 d. neatitinka šio straipsnio a punkto reikalavimų, tipo pažymėjimą;
- d) agentūra iki 2007 m. kovo 28 d. parengia visų gaminių, kuriems taikomas šio straipsnio a punktas, triukšmui skirtus tipo pažymėjimo duomenų lapus. Kol nebus parengti tie duomenų lapai, valstybės narės tebeišduoda triukšmo pažymėjimus pagal taikomus nacionalinius reglamentus;
4. Jei tai yra gaminiai, kurių tipo sertifikavimo procesą Jungtinė aviacijos administracija arba valstybė narė tebevykdo 2003 m. rugsėjo 28 d.:
- a) jeigu gaminių sertifikuoja kelios valstybės narės, etaloninis projektas yra tas, kurį įgyvendinant labiausiai pasistūmėta į priekį;
- b) netaikoma 21 dalies 21A.15 punkto a, b ir c papunkčiai;
- c) nukrypstant nuo 21 dalies 21A.17 punkto a papunkčio, tipo sertifikavimo pagrindas – tai paraiškos suteikti patvirtinimą pateikimo dieną Jungtinės aviacijos administracijos arba, jeigu būtina, valstybės narės nustatytasis pagrindas;
- d) pagal Jungtinės aviacijos administracijos arba valstybės narės procedūras atliktas atitikties nustatymas laikomas lygiaverčiu nustatymui, kurį atliktų agentūra, tikrindama, ar laikomasi 21 dalies 21A.20 punkto a ir b papunkčių;
5. Jei tai yra nacionalinį tipo pažymėjimą arba lygiavertį pažymėjimą turintys gaminiai, kurių pakeitimo, atlikto valstybės narės, patvirtinimo procesas nėra užbaigtas rengiant tipo pažymėjimą pagal šį reglamentą:
- a) jeigu sertifikavimą vykdo kelios valstybės narės, etaloninis projektas yra tas, kurį įgyvendinant labiausiai pasistūmėta į priekį;
- b) netaikomas 21 dalies 21A.93 punktas;
- c) Jungtinė aviacijos administracija arba, jeigu būtina, valstybė narė taikomą tipo sertifikavimo pagrindą nustato tą dieną, kai įteikiama paraiška suteikti keitimo patvirtinimą;
- d) pagal Jungtinės aviacijos administracijos arba valstybės narės procedūras atliktas atitikties nustatymas laikomas lygiaverčiu nustatymui, kurį atliktų agentūra, tikrindama, ar laikomasi 21 dalies 21A.103 punkto a papunkčio 2 pastraipos ir b punkto;
6. Jei tai yra papildomi tipo pažymėjimai, kurių sertifikavimo procesą valstybė narė pagal Jungtinės aviacijos administracijos taikomas papildomo tipo pažymėjimo procedūras vykdo 2003 m. rugsėjo 28 d.; ir jei tai yra svarbūs gaminių pakeitimai, kuriuos pasiūlė kiti asmenys, o ne gaminių tipo pažymėjimo turėtojas, ir kurių sertifikavimo procesą taikydama nacionalines procedūras 2003 m. rugsėjo 28 d. vykdo valstybė narė:
- a) jeigu sertifikavimą vykdo kelios valstybės narės – tai etaloninis projektas yra tas, kurį įgyvendinant labiausiai pasistūmėta į priekį;
- b) netaikomi 21 dalies 21A.113 punkto a ir b papunkčiai;
- c) taikomas sertifikavimo pagrindas – tai Jungtinės aviacijos administracijos arba, jeigu būtina, valstybės narės nustatytasis tą dieną, kai įteikiama paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą arba suteikti svarbaus pakeitimo patvirtinimą;
- d) pagal Jungtinės aviacijos administracijos arba valstybės narės procedūras atliktas atitikties nustatymas laikomas lygiaverčiu nustatymui, kurį atliktų agentūra, tikrindama, ar laikomasi 21 dalies 21A.115 punkto a papunkčio;
7. Jei tai yra nacionalinį tipo pažymėjimą arba lygiavertį pažymėjimą turintys gaminiai, kurių svarbaus remonto tvarkos patvirtinimo procesas, kurį vykdo valstybė narė, nėra užbaigtas pagal šį reglamentą rengiant tipo pažymėjimą, pagal Jungtinės aviacijos administracijos arba valstybės narės procedūras atliktas atitikties nustatymas laikomas lygiaverčiu nustatymui, kurį atliktų agentūra, tikrindama, ar laikomasi 21 dalies 21A.433 punkto a papunkčio.
8. Jei tai yra dalys ir prietaisai, kurių patvirtinimo arba sertifikavimo procesą valstybė narė vykdo 2003 m. rugsėjo 28 d.:
- a) jeigu sertifikavimą vykdo kelios valstybės narės, etaloninis projektas yra tas, kurį įgyvendinant labiausiai pasistūmėta į priekį;
- b) netaikomas 21 dalies 21A.603 punktas;
- c) taikomi duomenų reikalavimai pagal 21 dalies 21A.605 punktą – tai atitinkamos valstybės narės tą dieną, kai buvo įteikta paraiška suteikti patvirtinimą arba išduoti pažymėjimą, nustatyti reikalavimai;
- d) atitinkamos valstybės narės atliktas atitikties įvertinimas laikomas lygiaverčiu nustatymui, kurį atliktų agentūra, tikrindama, ar laikomasi 21 dalies 21A.606 punkto b papunkčio.
9. Valstybės narės išduotas tinkamumo naudoti pažymėjimas, patvirtinantis pagal šio straipsnio 3 dalį nustatytą atitiktį tipo pažymėjimui, laikomas atitinkančiu šį reglamentą.
10. Kol agentūra pagal šio straipsnio 3 dalies c punktą nustatys orlaivių, kuriems valstybė narė leidžia skraidyti prieš 2003 m. rugsėjo 28 d. ir kuriems pagal šio straipsnio 3 dalį negalima išduoti tipo pažymėjimo, tipus už tuos orlaivius pagal taikomus nacionalinius reglamentus tebėra atsakinga valstybė narė, į kurios registrą įtraukti tie orlaiviai.
11. Valstybės narės iki 2007 m. kovo 28 d. patikrina, ar orlaivis yra tinkamas saugiai atlikti pagrindinį skrydį, o tam tikri susiję apribojimai, taikomi tuo atveju, jeigu nesilaikoma esminių reikalavimų, taip pat leidžia orlaiviui atlikti tą skrydį. Tuo atveju leidimuose skristi nustatomas apribojimas naudoti orlaivį valstybės narės, kurios kompetentinga institucija išduoda leidimą, oro erdvėje. Jeigu orlaivis skrenda už tos oro erdvės ribų, leidimą patvirtina atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos.
- Iki 2007 m. kovo 28 d. už orlaivį, kuriam valstybė narė leidimą skraidyti išdavė prieš 2003 m. rugsėjo 28 d. ir kuriam neišduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas, jam taikydama nacionalinius reglamentus gali tebebūti atsakinga valstybė narė. Šis orlaivis skraido tik atitinkamos valstybės narės oro erdvėje. Leidimą skristi už tos erdvės ribų išduoda atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija.

12. Jeigu 21 dalyje pateikiama nuoroda taikyti M dalies nuostatas ir (arba) laikytis jų bei jeigu M dalis negalioja, vietoje tų nuostatų taikomos atitinkamos nacionalinės taisyklės.

13. Valstybės narės išduoti ir 2003 m. rugsėjo 28 d. galiojantys dalių bei prietaisų patvirtinimai laikomi išduotais pagal šį reglamentą.

14. Valstybės narės pagal Jungtinės aviacijos administracijos arba taikomas nacionalines procedūras išduoti papildomi tipo pažymėjimai ar gaminių, kuriuos pasiūlė ne gaminio tipo pažymėjimo turėtojas, o kiti asmenys, ir kurios valstybė narė patvirtino pagal taikomas nacionalines procedūras, pakeitimai, jeigu papildomas tipo pažymėjimas arba pakeitimas galiojo 2003 m. rugsėjo 28 d., papildomas tipo pažymėjimas ar pakeitimas laikomi išduotais pagal šį reglamentą.

3 straipsnis

Projektavimo organizacijos

1. Už gaminių, dalių ir prietaisų projektavimą arba jų pakeitimus arba remontus atsakinga organizacija pagal 21 dalį įrodo savo tinkamumą.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, organizacija, kurios pagrindinė komercinės veiklos vieta yra ne valstybėje narėje, gali įrodyti savo tinkamumą įsigydama valstybės išduodamą gaminio, dalies ir prietaiso pažymėjimą, dėl kurio organizacija buvo pateikusi paraišką, jeigu:

- a) ta valstybė – tai projektavimo valstybė; ir
- b) agentūra nustatė, kad tos valstybės sistema apima šiuo reglamentu numatomąjį nepriklausomo atitikties tikrinimo lygį, kuris užtikrinamas lygiaverte organizacijų patvirtinimų sistema arba tiesioginiu tos valstybės kompetentingų organizacijų dalyvavimu.

3. Projektavimo organizacijos patvirtinimai, kuriuos pagal Jungtinės aviacijos administracijos reikalavimus ir procedūras suteikė ar pripažino valstybė narė ir kurie galiojo prieš 2003 m. rugsėjo 28 d., laikomi atitinkančiais šį reikalavimą. Šiuo atveju 21 dalies J poskyryje nurodomiems antro lygio pažeidimams pašalinti skiriamas ne ilgesnis nei metų laikotarpis, jeigu tie pažeidimai yra susiję su anksčiau taikytų jungtinių aviacijos reikalavimų skirtumais.

4. Tipo pažymėjimo turėtojas, kuris 2003 m. rugsėjo 28 d. neturi pagal taikomas Jungtinės aviacijos administracijos procedūras atitinkamai projektavimo organizacijai išduoto patvirtinimo, savo tinkamumą pagal 21 dalies 21A.14 punktą įrodo prieš 2005 m. rugsėjo 28 d.

5. Organizacija, kuri pateikė paraišką, kad jai būtų išduotas papildomas tipo pažymėjimas, suteiktas svarbaus remonto tvarkos arba pagalbinės jėginės projekto patvirtinimas ir kuri 2003 m. rugsėjo 28 d. neturi valstybės narės pagal Jungtinės aviacijos administracijos procedūras suteikto atitinkamo projektavimo organizacijos patvirtinimo, prieš 2005 m. rugsėjo 28 d. pagal 21 dalies 21A.1 12, 21A.432B punktus ar, jei tai yra pagalbinė jėginė, 21A.602B punktą įrodo savo tinkamumą.

6. Organizacijoms, kurių atžvilgiu valstybė narė 2003 m. rugsėjo 28 d. pagal taikomas Jungtinės administracijos procedūras yra pradėjusi projektavimo organizacijos patvirtinimo išdavimo procesą:

1. netaikomas 21 dalies 21A.234 punktas;
2. pagal Jungtinės aviacijos administracijos procedūras atliktas atitikties nustatymas laikomas lygiavertiu nustatymui, kurį atliktų agentūra, tikrindama, ar laikomasi 21 dalies 21A.245 punkto.

4 straipsnis

Gamybinės organizacijos

1. Už gaminių, dalių ir prietaisų gamybą atsakinga organizacija įrodo savo tinkamumą pagal 21 dalies reikalavimus.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, gamintojas, kurio pagrindinė komercinės veiklos vieta yra ne valstybėje narėje, gali įrodyti savo tinkamumą įsigydamas tos valstybės išduodamą gaminio, dalies ir prietaiso pažymėjimą, dėl kurio jis buvo pateikęs paraišką, jeigu:

- a) ta valstybė – tai gamybos valstybė; ir
- b) agentūra nustatė, kad tos valstybės sistema apima šiuo reglamentu numatomąjį nepriklausomo atitikties tikrinimo lygį, kuris užtikrinamas lygiaverte organizacijų patvirtinimų sistema arba tiesioginiu tos valstybės kompetentingų organizacijų dalyvavimu.

3. Gamybinės organizacijos patvirtinimai, kuriuos pagal Jungtinės aviacijos administracijos reikalavimus ir procedūras suteikė ar pripažino valstybė narė ir kurie galiojo prieš 2003 m. rugsėjo 28 d., laikomi atitinkančiais šį reikalavimą. Šiuo atveju 21 dalies G poskyryje nurodomiems antro lygio pažeidimams pašalinti skiriamas ne ilgesnis nei metų laikotarpis, jeigu tie pažeidimai yra susiję su anksčiau taikytų jungtinių aviacijos reikalavimų skirtumais.

4. Organizacija savo tinkamumą pagal šį reglamentą įrodo prieš 2005 m. rugsėjo 28 d.

5. Kol organizacija savo tinkamumą įrodo pagal 21 dalies F ir G poskyrius, tos organizacijos pagal taikomus nacionalinius reglamentas parengti atitikties pareiškimai ir oficialūs išleidimo pažymėjimai laikomi išduotais pagal šį reglamentą.

6. Organizacijoms, kurių atžvilgiu valstybė narė 2003 m. rugsėjo 28 d. pagal taikomas Jungtinės administracijos procedūras yra pradėjusi gamybos organizavimo patvirtinimo išdavimo procesą:

- a) netaikomas 21 dalies 21A.134 punktas;
- b) pagal Jungtinės aviacijos administracijos procedūras atliktas atitikties nustatymas laikomas lygiaverčiu nustatymui, kurį atliktų agentūra, tikrindama, ar laikomasi 21 dalies 21A.145 punkto.

5 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja 2003 m. rugsėjo 28 d., išskyrus 21 dalies 21A.804 punkto a papunkčio 3 pastraipos (įsigalioja 2004 m. kovo 28 d.) ir 21 dalies H poskyrį, kuri įsigalioja 2004 m. rugsėjo 28 d.

2. Valstybės narės, nukrypdamos nuo 21 dalies 21A.159 punkto, iki 2005 m. rugsėjo 28 d. gali išduoti ribotos galiojimo trukmės patvirtinimus.

3. Valstybės narės, nukrypdamos nuo 21 dalies 21A.181 punkto, iki 2008 m. rugsėjo 28 d. gali išduoti ribotos galiojimo trukmės pažymėjimus.

4. Jeigu valstybė narė naudoja šio straipsnio 2 arba 3 dalies nuostatas, apie tai ji praneša Komisijai ir agentūrai.

5. Agentūra tinkamu laiku įvertina šio reglamento nuostatų poveikį patvirtinimo galiojimo trukmei, siekdama, kad būtų parengta Komisijai pateiktina nuomonė, įskaitant galimus reglamento pakeitimus.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2003 m. rugsėjo 24 d.

Komisijos vardu
Loyola DE PALACIO
Pirmininko pavaduotoja

PRIEDAS

21 DALIS

Orlaivio ir susijusių gaminių, dalių ir prietaisų bei projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimas

Turinys (išsamus)

	puslapis
21.1. Bendroji dalis	467
A SKIRSNIS	467
REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR ĮGYTOS TEISĖS BEI PRISIIMAMI ĮSIPAREIGOJIMAI	467
A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS	467
21A.1. Taikymo sritis	467
21A.2. Kito asmens, o ne paraišką pažymėjimui išduoti įteikusiojo arba pažymėjimo turėtojo, įsipareigojimas	467
21A.3. Gedimai, veikimo sutrikimai ir defektai	467
21A.3B. Tinkamumo skraidyti reikalavimai	468
21A.4. Projektavimo ir gamybos derinimas	468
B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI	468
21A.11. Taikymo sritis	468
21A.13. Teisė pateikti paraišką	468
21A.14. Tinkamumo įrodymas	468
21A.15. Paraiškos pateikimas	469
21A.16A. Tinkamumo skraidyti kodeksai	469
21A.16B. Specialios sąlygos	469
21A.17. Tipo sertifikavimo pagrindas	470
21A.18. Taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų ir sertifikavimo specifikacijų nustatymas	470
21A.19. Pakeitimai, kuriuos padarius būtina išduoti naują tipo pažymėjimą	470
21A.20. Tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis	471
21A.21. Tipo pažymėjimo išdavimas	471
21A.23. Riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimas	471
21A.31. Tipo projektas	471
21A.33. Tyrimas ir bandymai	472
21A.35. Skrydžio bandymai	472
21A.41. Tipo pažymėjimas	472
21A.44. Turėtojo įsipareigojimai	473
21A.47. Teisė perleisti	473
21A.51. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	473
21A.55. Duomenų tvarkymas	473
21A.57. Vadovai	473
21A.61. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos	473
(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)	474
D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI	474
21A.90. Taikymo sritis	474
21A.91. Tipo projekto pakeitimų klasifikavimas	474

	puslapis
21A.92. Teisė pateikti paraišką	474
21A.93. Paraiškos pateikimas	474
21A.95. Neesminiai pakeitimai	474
21A.97. Esminiai pakeitimai	474
21A.101. Taikomų sertifikavimo specifikacijų ir aplinkos apsaugos reikalavimų nustatymas	475
21A.103. Patvirtinimo išdavimas	475
21A.105. Duomenų tvarkymas	476
21A.107. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos	476
21A.109. Įsipareigojimai ir Europos dalies patvirtinimo ženklavimas	476
E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI	476
21A.111. Taikymo sritis	476
21A.112. Teisė pateikti paraišką	476
21A.112B. Tinkamumo įrodymas	476
21A.113. Paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą	476
21A.114. Atitikties įrodymas	477
21A.115. Papildomo tipo pažymėjimo išdavimas	477
21A.116. Teisė perleisti	477
21A.117. Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, pakeitimai	477
21A.118A. Įsipareigojimai ir Europos dalies patvirtinimo ženklavimas	477
21A.118B. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	477
21A.119. Vadovai	477
21A.120. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos	478
F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO	478
21A.121. Taikymo sritis	478
21A.122. Teisė pateikti paraišką	478
21A.124. Paraiškos pateikimas	478
21A.125. Atskirojo leidimo išdavimas	478
21A.125B. Pažeidimai	479
21A.125C. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	479
21A.126. Gamybos tikrinimo sistema	479
21A.127. Bandymai: orlaivio	480
21A.128. Bandymai: variklio ir oro sraigtų	480
21A.129. Gamintojo įsipareigojimai	480
21A.130. Atitikties pareiškimas	481
G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS	481
21A.131. Taikymo sritis	481
21A.133. Teisė pateikti paraišką	481
21A.134. Paraiškos pateikimas	481
21A.135. Gamybinės organizacijos patvirtinimo išdavimas	481
21A.139. Kokybės sistema	482
21A.143. Aprašymas	482
21A.145. Patvirtinimo reikalavimai	483
21A.147. Patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimai	483
21A.148. Vietos pakeitimai	483
21A.149. Teisė perleisti	483
21A.151. Patvirtinimo sąlygos	484

	puslapis
21A.153. Patvirtinimo sąlygų pakeitimai	484
21A.157. Tyrimai	484
21A.158. Pažeidimai	484
21A.159. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	484
21A.163. Privilegijos	485
21A.165. Turėtojo įsipareigojimai	485
H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI	486
21A.171. Taikymo sritis	486
21A.172. Teisė pateikti paraišką	486
21A.173. Klasifikavimas	486
21A.174. Paraiškos pateikimas	486
21A.175. Kalba	487
21A.177. Pakeitimas arba modifikacija	487
21A.179. Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse	487
21A.180. Tikrinimai	487
21A.181. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	487
21A.182. Orlaivio identifikavimas	488
21A.183. Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas	488
21A.184. Tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimų išdavimas	488
21A.185. Skrydžio leidimų išdavimas	488
I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI	489
21A.201. Taikymo sritis	489
21A.203. Teisė pateikti paraišką	489
21A.204. Paraiškos pateikimas	489
21A.205. Triukšmo pažymėjimo išdavimas	489
21A.207. Pakeitimas arba modifikavimas	489
21A.209. Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse	489
21A.210. Patikrinimai	489
21A.211. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	490
J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS	490
21A.231. Taikymo sritis	490
21A.233. Teisė pateikti paraišką	490
21A.234. Paraiškos pateikimas	490
21A.235. Projektavimo organizacijos patvirtinimo išdavimas	490
21A.239. Projekto užtikrinimo sistema	490
21A.243. Duomenys	491
21A.245. Patvirtinimo reikalavimai	491
21A.247. Projekto užtikrinimo sistemos pakeitimai	491
21A.249. Teisė perleisti	491
21A.251. Patvirtinimo sąlygos	491
21A.253. Patvirtinimo sąlygų pakeitimai	491
21A.257. Tyrimai	492
21A.258. Pažeidimai	492
21A.259. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	492
21A.263. Privilegijos	492
21A.265. Turėtojo įsipareigojimai	493

	puslapis
K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI	493
21A.301. Taikymo sritis	493
21A.303. Taikomų reikalavimų laikymasis	493
21A.305. Dalių ir prietaisų patvirtinimo išdavimas	493
21A.307. Dalių ir prietaisų atidavimas instaliuoti	493
(L POSKYRIS – NETAIKOMAS)	494
M POSKYRIS – REMONTAI	494
21A.431. Taikymo sritis	494
21A.432. Teisė pateikti paraišką	494
21A.432B. Tinkamumo įrodymas	494
21A.433. Remonto tvarka	494
21A.435. Remontų klasifikavimas	494
21A.437. Remonto projekto patvirtinimo išdavimas	495
21A.439. Remonto dalių gamyba	495
21A.441. Remonto atlikimas	495
21A.443. Apribojimai	495
21A.445. Neatitaisoma žala	495
21A.447. Duomenų tvarkymas	495
21A.449. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos	496
21A.451. Įsipareigojimai ir Europos dalies patvirtinimo ženklavimas	496
(N POSKYRIS – NETAIKOMAS)	496
O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI	496
21A.601. Taikymo sritis	496
21A.602A. Teisė pateikti paraišką	496
21A.602B. Tinkamumo įrodymas	497
21A.603. Paraiškos pateikimas	497
21A.604. Leidimo pagalbinei jėgainei išdavimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO)	497
21A.605. Duomenų reikalavimai	497
21A.606. Leidimo taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išdavimas	497
21A.607. Privilegijos išduoti leidimą taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO)	497
21A.608. Deklaracija apie projektą ir darbinis parametras	498
21A.609. Leidimų, išduotų taikant Europos techninio standarto specifikaciją, turėtojų įsipareigojimai	498
21A.610. Nuokrypių patvirtinimas	498
21A.611. Projektų pakeitimai	498
21A.613. Duomenų tvarkymas	499
21A.615. Agentūros atliekamas patikrinimas	499
21A.619. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas	499
21A.621. Teisė perleisti	499
(P POSKYRIS – NETAIKOMAS)	499
Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS	499
21A.801. Gaminių ženklavimas	499
21A.803. Ženklavimo duomenų tvarkymas	500
21A.804. Dalių ir prietaisų ženklavimas	500
21A.805. Kritinių dalių ženklavimas	500
21A.807. Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančių dirbinių ženklavimas	500

	puslapis
B SKIRSNIS	501
KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ PROCEDŪROS	501
A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS	501
21B.5. Taikymo sritis	501
21B.20. Kompetentingos institucijos įsipareigojimai	501
21B.25. Kompetentingos institucijos organizacinei struktūrai taikomi reikalavimai	501
21B.30. Dokumentais nustatytos procedūros	501
21B.35. Organizacijos struktūros ir procedūrų pakeitimas	501
21B.40. Ginčytinų klausimų sprendimas	501
21B.45. Ataskaitos rengimas/bendradarbiavimas	502
21B.55. Duomenų tvarkymas	502
21B.60. Tinkamumo skraidyti reikalavimai	502
B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI	502
(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)	502
D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI	502
E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI	502
F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO	502
21B.120. Tyrimas	502
21B.130. Atskirojo leidimo išdavimas	503
21B.135. Atskirojo leidimo išlaikymas	503
21B.140. Atskirojo leidimo pakeitimas	503
21B.143. Pranešimas apie pažeidimus	503
21B.145. Atskirojo leidimo galiojimo sustabdymas ir atšaukimas	504
21B.150. Duomenų tvarkymas	504
G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS	504
21B.220. Tyrimas	504
21B.225. Pranešimas apie pažeidimus	505
21B.230. Pažymėjimo išdavimas	505
21B.235. Nenutrūkstama priežiūra	505
21B.240. Gamybinės organizacijos patvirtinimo pakeitimas	505
21B.245. Gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo sustabdymas ir jo atšaukimas	505
21B.260. Duomenų tvarkymas	506
H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI	506
21B.320. Tyrimas	506
21B.325. Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas	506
21B.330. Tinkamumo skraidyti pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų atšaukimas	506
21B.345. Duomenų tvarkymas	507
I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI	507
21B.420. Tyrimas	507
21B.425. Triukšmo pažymėjimų išdavimas	507
21B.430. Triukšmo pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų atšaukimas	507
21B.445. Duomenų tvarkymas	507
J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS	507
K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI	507
(L POSKYRIS – NETAIKOMAS)	508

	puslapis
M POSKYRIS – REMONTAI	508
(N POSKYRIS – NETAIKOMAS)	508
O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUOTI LEIDIMAI	508
(P POSKYRIS – NETAIKOMAS)	508
Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS	508
<i>Priedėliai – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) formos</i>	<i>509</i>

21.1. Bendroji dalis

Šioje dalyje „kompetentinga institucija“, jeigu kalbama apie:

- a) organizacijos, kurių pagrindinė komercinės veiklos vieta yra valstybėje narėje – tai tos valstybės narės paskirta institucija; arba agentūra, jeigu taip nustato valstybė narė; arba
- b) organizacijos, kurių pagrindinė komercinės veiklos vieta yra ne valstybėje narėje – tai agentūra.

A SKIRSNIS

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR ĮGYTOS TEISĖS BEI PRISIIMAMI ĮSIPAREIGOJIMAI

A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS

21A.1. Taikymo sritis

Šiuo skirsniu nustatomos pagal šį skirsnį išduotą arba išduotiną bet kokią pažymėjimą pageidaujantių gauti pareiškėjų arba tų pažymėjimų turėtojų teises ir įsipareigojimus reglamentuojančios bendrosios nuostatos,

21A.2. Kito asmens, o ne paraišką pažymėjimui išduoti įteikusiojo arba pažymėjimo turėtojo, įsipareigojimas

Veiksmų, kurių pagal šį skirsnį siekiantis gauti gaminio, dalies arba prietaiso pažymėjimą turi imtis pareiškėjas ar to pažymėjimo turėtojas arba įsipareigojimus, kuriuos turi prisiimti pažymėjimo siekiantis pareiškėjas ar jo turėtojas, pareiškėjo ar turėtojo vardu gali imtis arba prisiimti įsipareigojimus bet koks kitas fizinis ar juridinis asmuo, jeigu pareiškėjas gauti pažymėjimą ar jo turėtojas gali įrodyti, kad su kitu asmeniu jis yra sudaręs susitarimą, užtikrinantį, jog turėtojo įsipareigojimai būtų tinkamai vykdomi.

21A.3. Gedimai, veikimo sutrikimai ir defektai

- a) Duomenų rinkimo, tikrinimo ir analizės sistema. Tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo išduoto pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas privalo turėti ataskaitų apie gaminį, dalį arba prietaisą rinkimo, tikrinimo ir analizės sistemą bei su gaminio, dalies ar prietaiso, kuriam taikomas tipo pažymėjimas, riboto galiojimo tipo pažymėjimas, papildomas tipo pažymėjimas, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduotas leidimas, esminio remonto projekto patvirtinimas arba bet koks kitas laikomas išduotu pagal šį reglamentą atitinkamas patvirtinimas, gedimais, veikimo sutrikimais, defektais ar kitais įvykiais, kurie gaminio, dalies ar prietaiso nepertraukiamam tinkamumui naudoti daro ar gali daryti žalingą poveikį, susijusios informacijos rinkimo, tikrinimo ir analizės sistemą. Informacija apie šią sistemą prieinama visiems žinomiems gaminio, dalies arba prietaiso naudotojams ir, pateikus prašymą, visiems asmenims, kuriems leidžiama susipažinti su ta informacija pagal kitus susijusius įgyvendinimo reglamentus.
- b) Pranešimo pateikimas agentūrai.
 - 1) Tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo išduoto pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas agentūrai praneša apie visus su gaminiu, dalimi arba prietaisu, kuriam taikomas tipo pažymėjimas, riboto galiojimo tipo pažymėjimas, papildomo tipo pažymėjimas, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduotas leidimas, esminio remonto projekto patvirtinimas arba bet koks kitas laikomas išduotu pagal šį reglamentą atitinkamas patvirtinimas, susijusius jam žinomus gedimus, veikimo sutrikimus, defektus arba kitus įvykius, kurie sukūrė pavojingą būseną arba galėjo sukurti ją.
 - 2) Šie pranešimai agentūros nustatyta forma ir būdu perduodami nedelsiant, kai tą įmanoma padaryti, ir jokiū būdu ne vėliau nei 72 valandos nuo galimo pavojingos būsenos nustatymo, jeigu perduoti pranešimo netrukdo išskirtinės aplinkybės.
- c) Įvykių, apie kuriuos buvo pranešta, tyrimas.
 - 1) Jeigu apie įvykį buvo pranešta pagal šios dalies b punktą arba 21A.129 dalies f punkto 2 papunktį ar 21A.165 dalies f punkto 2 papunktį, sukėlė projektavimo ar gamybos trūkumai, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo išduoto pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas arba, jeigu būtina, gamintojas nustato trūkumų priežastis ir praneša agentūrai savo tyrimo rezultatus bei apie veiksmus, kurių imasi arba kurių siūlo imtis, kad būtų ištaisyti trūkumai.
 - 2) Jeigu agentūra nustato, kad būtina imtis veiksmų trūkumui ištaisyti, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo išduoto pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas arba, jeigu būtina, gamintojas pateikia agentūrai atitinkamus duomenis.

21A.3B. Tinkamumo skraidyti reikalavimai

- a) Tinkamumo skraidyti reikalavimai – tai agentūros parengtas arba priimtas dokumentas, nustatantis veiksmus, kurių turi būti imamasi, siekiant, kad būtų atkurtas priimtinas orlaivio saugos lygis, kai pateikiama įrodymų, jog orlaivio saugos lygiui galėtų kilti grėsmė, jeigu nebūtų imamasi tų veiksmų.
- b) Agentūra išleidžia tinkamumo skraidyti reikalavimus, jeigu nustato, kad:
 - 1) dėl orlaivio arba jame sumontuoto variklio, oro sraigto, dalies arba prietaiso trūkumo, orlaivio būseną yra pavojinga; ir
 - 2) galimas dalykas, jog ta būseną būdinga kitam lėktuvui arba gali būti sukurta jame.
- c) Jeigu agentūra, siekdama pašalinti šios dalies b punkte nurodytą pavojingą būseną arba privalėdama atlikti patikrinimą, turi išleisti tinkamumo skraidyti reikalavimus, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo išduoto pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas:
 - 1) siūlo tinkamus ištaisomuosius veiksmus arba privalomuosius tikrinimus ar ir tuos veiksmus bei patikrinimus ir pateikia išsamią informaciją apie tuos pasiūlymus agentūrai patvirtinti;
 - 2) agentūrai patvirtinus šios dalies 1 papunktyje nurodytus pasiūlymus, užtikrina, kad atitinkami aprašomieji duomenys ir įgyvendinimo nurodymai būtų prieinami visiems žinomiems gaminio, dalies arba prietaiso naudotojams ar savininkams bei, jeigu pateikiamas prašymas, visiems tinkamumo skraidyti reikalavimus privalantiems vykdyti asmenims.
- d) Tinkamumo skraidyti reikalavime pateikiama bent ši informacija:
 - 1) nurodoma pavojinga būseną;
 - 2) nurodomas orlaivis, kurio būseną kelia pavojų;
 - 3) priemonė (-ės), kurios (-ių) turi būti imamasi;
 - 4) laikas nustatytai (-oms) priemonei (-ėms) įgyvendinti;
 - 5) įsigaliojimo data.

21A.4. Projektavimo ir gamybos derinimas

Kiekvienas tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, tipo projekto pakeitimo patvirtinimo arba remonto projekto patvirtinimo turėtojas, jeigu būtina, bendradarbiauja su gamybine organizacija, siekdamas, kad būtų užtikrinamas:

- a) nustatytus reikalavimus atitinkantis projektavimo ir gamybos derinimas, numatytas 21A.122 arba 21A.133 dalimi ar 21A.165 dalies c punkto 2 papunkčiu, jeigu būtina; ir
- b) deramas gaminio, dalies arba prietaiso nepertraukiamo tinkamumo naudoti išlaikymas.

B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI**21A.11. Taikymo sritis**

Šiuo poskyriu nustatoma tipo pažymėjimo išdavimo gaminiams ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo orlaiviams išdavimo tvarka bei numatomos tuos pažymėjimus siekiančių įsigyti pareiškėjų ir tų pažymėjimų turėtojų teisės ir įsipareigojimai.

21A.13. Teisė pateikti paraišką

Kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra įrodęs savo tinkamumą pagal 21A.14 dalį arba pradėjęs tinkamumo įrodymo procesą, šiame poskyryje nustatytais sąlygomis gali pateikti paraišką tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui įsigyti.

21A.14. Tinkamumo įrodymas

- a) Kiekviena organizacija, pateikianti paraišką tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui įsigyti, įrodo savo tinkamumą gaudama pagal J poskyrį agentūros išduotą projektavimo organizacijos patvirtinimą.

- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto ir suteikiant galimybę naudoti kitokią procedūrą savo tinkamumui įrodyti, pareiškėjas gali prašyti agentūros leisti taikyti procedūras, kurios nustato specialią projektavimo veiklos praktiką, išteklius ir veiksmų, kurių būtina imtis, kad būtų laikomasi šios dalies reikalavimu, seką, jeigu gaminys – tai:
- 1) labai lengvas orlaivis arba sukasparnis, sklandytuvas ar motorinis sklandytuvas, karšto oro balionas, dirizablis; arba
 - 2) mažas orlaivis, kuriam būdingi visi toliau nurodomi elementai:
 - i) vieno stūmoklio ne didesnės nei 250 AJ kilimo galios savišurbis variklis;
 - ii) įprasta konfigūracija;
 - iii) įprastos medžiagos ir įprastas projektas;
 - iv) skrendama pagal vizualiųjų skrydžių taisykles, ne apledėjimo sąlygomis;
 - v) ne daugiau nei 4 sėdynės, įskaitant piloto, ir ne didesnė nei 3000 svarų (1 361kg) didžiausia kilimo masė;
 - vi) nehermetizuota kabina;
 - vii) valdikliai be papildomo energijos šaltinio;
 - viii) atliekant pagrindines aukštojo pilotažo figūras pagreitis apribojamas iki + 6/- 3g; arba
 - 3) stūmoklinis variklis; arba
 - 4) variklis arba oro sraigtas, kuriam pagal motoriniams sklandytuvams taikomą tinkamumo naudoti kodeksą išduotas tipo pažymėjimas.
 - 5) fiksuotojo arba kintamojo žingsnio oro srautas.

21A.15. Paraiškos pateikimas

- a) Tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui išduoti agentūros numatytu būdu įteikiama jos nustatyta paraiška.
- b) Su paraiška orlaiviui išduoti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą įteikiamas to orlaivio trimatis brėžinys ir pirminiai pagrindiniai duomenys, įskaitant siūlomas eksploatacines charakteristikas ir apribojimus.
- c) Su paraiška varikliui arba oro sraigtui išduoti tipo pažymėjimą įteikiamas bendras konstrukcinis brėžinys, variklio arba oro sraigto projekto ypatybių, eksploatacinių charakteristikų ir siūlomų eksploatacinių apribojimų aprašymas.

21A.16A. Tinkamumo skraidyti kodeksai

Agentūra pagal pagrindinio reglamento 14 straipsnį parengia tinkamumo skraidyti kodeksus – standartines priemones, kuriomis įrodoma, kad gaminiai, dalys ir prietaisai atitinka pagrindinio reglamento I priedo esminius reikalavimus. Tie kodeksai turi būti pakankamai išsamūs ir būdingi, kad pareiškėjui jais būtų nurodomos pažymėjimų išdavimo sąlygos.

21A.16B. Specialios sąlygos

- a) Agentūra nustato gaminio specialias išsamias technines specifikacijas, vadinamąsias specialias sąlygas, jeigu susijusiame tinkamumo skraidyti kodekse nepateikiami lygiaverčiai arba atitinkami gaminio saugos standartai, nes:
 - 1) gaminio projektui būdingos naujos arba neįprastos ypatybės, palyginti su projektavimo veiklos praktika, kuria pagrįstas taikomas tinkamumo skraidyti kodeksas; arba
 - 2) numatoma gaminio naudojimo paskirtis nėra įprasta;
 - 3) eksploatuojant kitus panašius gaminius arba gaminius, kuriems būdingos panašaus projekto ypatybės, sukaupta patirtis įrodo, kad gali būti sukurta pavojinga būsena.
- b) Specialiomis sąlygomis nustatomi tokie saugos standartai, kuriuos agentūra laiko būtinais numatyti, siekdama, kad būtų nustatytas saugos lygis, lygiavertis numatytajam taikomu tinkamumo skraidyti kodeksu.

21A.17. Tipo sertifikavimo pagrindas

- a) Nurodytinis tipo sertifikavimo pagrindas tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui išduoti – tai:
- 1) agentūros nustatytas taikomas tinkamumo skraidyti kodeksas, galiojantis paraiškos išduoti tą pažymėjimą pateikimo dieną, jeigu:
 - i) agentūra nėra nurodžiusi kitaip; arba
 - ii) pareiškėjas nenusprendė laikytis vėliau įsigaliojusių arba privalomų pagal šios dalies c ir d punktus pakeitimų;
 - 2) pagal 21A.16B dalies a punktą nustatytos visos specialios sąlygos.
- b) Paraiška dideliems orlaiviams ir dideliam sukasparniui išduoti tipo pažymėjimą galioja penkerius metus, o paraiška išduoti bet kokią kitą tipo pažymėjimą – tris metus, jeigu įteikdamas paraišką pareiškėjas neįrodo, kad jo gaminių projektuoti, konstruoti ir bandyti reikia daugiau laiko ir jeigu agentūra neskiria daugiau laiko.
- c) Jeigu tipo pažymėjimas nebuvo arba jeigu akivaizdu, kad jis nebus išduotas, per šios dalies b punkte nustatytą laiką pareiškėjas gali:
- 1) įteikti naują paraišką tipo pažymėjimui išduoti ir laikytis visų šios dalies a punkto nuostatų, kurios taikomos pirminei paraiškai; arba
 - 2) įteikti prašymą pratęsti pirminės paraiškos galiojimą ir laikytis taikomų tinkamumo skraidyti kodeksų, kurie galiojo pareiškėjo pasirinktiną dieną, tačiau negalima pasirinkti dienos, kuri, palyginti su tipo pažymėjimo išdavimo diena, būtų ankstesnė ilgesne laiko atkarpa nei šios dalies b punktas nustatomoji pirminei paraiškai.
- d) Jeigu pareiškėjas nusprendžia laikytis tinkamumo skraidyti kodeksų, kurie įsigaliojo po paraiškos išduoti tipo pažymėjimą pateikimo, pareiškėjas taip pat privalo laikytis visų kitų pakeitimų, kuriuos agentūra laiko tiesiogiai susijusiais.

21A.18. Taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų ir sertifikavimo specifikacijų nustatymas

- a) Triukšmo reikalavimai, taikomi orlaiviui išduodant tipo pažymėjimą, nustatomi pagal Čikagos konvencijos II dalies I tomo 16 priedo 1 skyriaus nuostatas ir:
- 1) jei tai yra ikigarsiniai lėktuvai, II dalies I tomo 2, 3 ir 4 skyriuose, jeigu būtina;
 - 2) jei tai yra oro sraigto varomi lėktuvai, II dalies I tomo 3, 4, 5, 6 ir 10 skyriuose, jeigu būtina;
 - 3) jei tai yra sraigtasparniai, II dalies I tomo 8 ir 11 skyriuose, jeigu būtina;
 - 4) jei tai yra viršgarsiniai lėktuvai, II dalies I tomo 12 skyriuje, jeigu būtina.
- b) Variklio išmetalų kiekio reikalavimai, taikomi orlaiviui ir varikliui išduodant tipo pažymėjimą, nustatomi Čikagos konvencijos 16 priede:
- 1) būdas užkirsti kelią tyčiniam degalų išleidimui – II tomo II dalies 2 skyriuje;
 - 2) jei tai yra tolygiam judėjimui tik ikigarsiniais greičiais užtikrinti skirtų turboreaktyvinių arba turboventiliatoriinių variklių išmetalai – II tomo III dalies 2 skyriuje; ir
 - 3) jei tai yra tolygiam judėjimui tik viršgarsiniais greičiais užtikrinti skirtų turboreaktyvinių arba turboventiliatoriinių variklių išmetalai – II tomo III dalies 3 skyriuje.
- c) Agentūra pagal pagrindinio reglamento 14 straipsnį parengia sertifikavimo specifikacijas, kuriomis numato priimtinas priemones įrodyti, kad yra laikomasi šios dalies a ir b punktuose nustatytų triukšmo ir variklio išmetalų kiekio reikalavimų.

21A.19. Pakeitimai, kuriuos padarius būtina išduoti naują tipo pažymėjimą

Kiekvienas gaminį pakeisti siūlantis fizinis ar juridinis asmuo turi įteikti paraišką naujam tipo pažymėjimui gauti, jeigu agentūra nustato, kad projekto, galios, traukos arba masės pokytis yra toks didelis, jog būtina atlikti išsamų tyrimą, ar laikomasi taikomo tipo sertifikavimo pagrindo reikalavimų.

21A.20. Tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis

- a) Pareiškėjas, įteikęs paraišką gauti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą, įrodo, kad jis laikosi taikomo tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, bei pateikia agentūrai to laikymosi įrodymo priemones.
- b) Pareiškėjas pareiškia, kad jis įrodė, jog laikosi visų taikomo tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų.
- c) Jeigu pareiškėjas turi atitinkamą projektavimo organizacijos patvirtinimą, šios dalies b punkte nurodytas pareiškimas pateikiamas pagal J poskyrio nuostatas.

21A.21. Tipo pažymėjimo išdavimas

Pareiškėjui suteikiama teisė gauti gaminio tipo pažymėjimą, kurį išduoda agentūra, jeigu jis:

- a) įrodo savo tinkamumą pagal 21A.14 dalį;
- b) įteikia 21A.20 dalies b punkte nurodytą pareiškimą; ir
- c) įrodoma, kad:
 - 1) sertifikuotinas gaminys atitinka pagal 21A.17 ir 21A.18 dalis nustatytus taikomus sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus;
 - 2) visas tinkamumo skraidyti nuostatas, kurių nebuvo laikomasi, atstoja lygiavertį saugos lygį užtikrinantys veiksniai;
 - 3) dėl jokios ypatybės arba charakteristikos gaminys nebus pavojingas jį naudojant pagal tą paskirtį, į kurią atsižvelgiant jį prašoma sertifikuoti;
 - 4) pareiškėjas, siekiantis gauti tipo pažymėjimą, aiškiai nurodė, kad yra pasirengęs laikytis 21A.44. dalies.
- d) Jei tai yra orlaivio, variklio arba oro sraigto ar variklio bei oro sraigto, jeigu sumontuoti orlaivyje, tipo pažymėjimas, turi pagal šį reglamentą išduotą arba parengtą tipo pažymėjimą.

21A.23. Riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimas

- a) Pareiškėjui suteikiama teisė turėti orlaivio, kuris neatitinka 21A.21 dalies c punkto nuostatų, agentūros išduotą riboto galiojimo tipo pažymėjimą, išduodamą, jeigu:
 - 1) orlaivis atitinka tam tikrą agentūros nustatytą tipo sertifikavimo pagrindą, užtikrinantį deramą saugą atsižvelgiant į numatomą to orlaivio paskirtį ir taikomus aplinkos apsaugos reikalavimus;
 - 2) pareiškėjas aiškiai pareiškia esąs pasirengęs laikytis 21A.44 dalies.
- b) Orlaivyje įmontuotas variklis arba oro sraigtas ar ir variklis, ir oro sraigtas:
 - 1) turi turėti pagal šį reglamentą išduotą arba parengtą tipo pažymėjimą;
 - 2) turi būti įrodyta, kad tas variklis arba oro sraigtas atitinka sertifikavimo specifikacijas, užtikrinančias saugų orlaivio skrydį.

21A.31. Tipo projektas

- a) Tipo projektas – tai:
 - 1) brėžiniai ir specifikacijos bei tų brėžinių ir specifikacijų sąrašas, būtinas konfigūracijai nustatyti ir įrodyti, kad gaminio projekto ypatybės atitinka taikomus tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus;
 - 2) informacija apie medžiagas ir procesus bei produkto gamybos ir surinkimo metodus, kurie reikalingi gaminio atitikčiai užtikrinti;
 - 3) patvirtintas tinkamumo skraidyti apribojimų skyrius, įtrauktas į nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų skyrių, kuris apibrėžtas taikomu tinkamumo skraidyti kodeksu; ir
 - 4) visi kiti duomenys, reikalingi, kad lyginant būtų galima apibrėžti to paties tipo vėlesnių gaminių tinkamumą naudoti, triukšmo charakteristikas, degalų išleidimą ir išmetamųjų dujų kiekį (jeigu taikoma).
- b) Visi tipo projektai turi būti deramai paženklinti.

21A.33. Tyrimas ir bandymai

- a) Pareiškėjas atlieka visus reikalingus patikrinimus ir bandymus, kad būtų įrodyta, jog laikomasi taikomų tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų.
- b) Prieš kiekvieno šios dalies a punkte nurodyto bandymo pradžią pareiškėjas apibrėžia:
 - 1) jei tai yra bandinys, kad:
 - i) medžiagos ir procesai deramai atitinka siūlomo tipo projekto specifikacijas;
 - ii) gaminių dalys deramai atitinka siūlomo tipo projekto brėžinius;
 - iii) gamybos procesai, projektas ir surinkimas deramai atitinka nurodytą siūlomame tipo projekte; ir
 - 2) kad bandymams naudojama įranga ir visa matavimo įranga yra tinkama bandymams ir kalibruota pagal nustatytus reikalavimus.
- c) Pareiškėjas leidžia agentūrai atlikti visus patikrinimus, reikalingus nustatyti, ar laikomasi šios dalies b punkto reikalavimų.
- d) Pareiškėjas leidžia agentūrai tikrinti visas ataskaitas, atlikti bet kokią patikrinimą, atlikti arba stebėti bet kokią skrydį ir antžeminį bandymą, būtiną atitikties deklaracijos, kurią pareiškėjas įteikė pagal 21A.20 dalies b punktą, pagrįstumui patikrinti ir nustatyti, ar dėl kokios nors ypatybės ar charakteristikos gaminyje yra pavojingas jį naudojant pagal tas paskirtis, į kurias atsižvelgiant prašoma atlikti sertifikavimą.
- e) Jei tai yra bandymai, kurie atliekami pagal šios dalies d punktą arba kurių atlikimą stebi agentūra:
 - 1) pareiškėjas įteikia agentūrai pareiškimą, kad laikomasi šios dalies b punkto; ir
 - 2) jokio gaminio, dalies arba prietaiso su bandymu susijusio pakeitimo, kuris galėtų įtakos atitikties pareiškimui, negalima atlikti nuo įrodymo, kad laikomasi šios dalies b punkto, laiko iki gaminio, dalies arba prietaiso pateikimo agentūrai išbandyti.

21A.35. Skrydžio bandymai

- a) Skrydžio bandymai, siekiant, kad būtų išduotas tipo pažymėjimas, atliekami agentūros nustatytais tų skrydžių bandymo atlikimo sąlygomis.
- b) Pareiškėjas atlieka visus skrydžių bandymus, kuriuos agentūra laiko reikalingais atlikti:
 - 1) kad būtų nustatyta, ar laikomasi taikomų tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų; ir
 - 2) jei tai yra pagal šį skirsnį sertifikuotini orlaiviai, išskyrus sklandytuvus ir motorinius sklandytuvus bei išskyrus lėktuvus, kurių didžiausia kilimo masė yra 2 722 kg ar mažesnė, kad būtų nustatyta, ar galima pagrįstai užtikrinti, jog orlaivis, jo dalys ir prietaisai yra patikimi ir veikia pagal nustatytus reikalavimus.
- c) (Rezervuota)
- d) (Rezervuota)
- e) (Rezervuota)
- f) Šios dalies b punkto 2 papunktyje nustatyti skrydžių bandymai – tai:
 - 1) jei tai yra orlaiviai, turintys tokio tipo dujų turbinas, kurios anksčiau nebuvo naudojamos su tipo pažymėjimą turinčiais orlaiviais, tipo pažymėjimą atitinkančių visų variklių bent 3000 valandų trukmės eksploatavimas; ir
 - 2) jei tai yra visi orlaiviai – bent 150 valandų trukmės eksploatavimas.

21A.41. Tipo pažymėjimas

Laikoma, kad tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas apima tipo projektą, eksploatacinius apribojimus, tipo pažymėjimo duomenų lapą, skirtą tinkamumui skraidyti ir variklio išmetalų kiekiui, taikomo tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kurių laikymąsi nustato agentūra, ir taikomose sertifikavimo specifikacijose bei aplinkos apsaugos reikalavimuose gaminiui numatytas visas kitas sąlygas arba apribojimus. Be to, ir orlaivio tipo pažymėjimas, ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas taip pat apima triukšmui skirtą tipo pažymėjimo duomenų lapą. Variklio tipo pažymėjimo duomenų lapas apima įrašus apie variklio išmetalų kiekių reikalavimų laikymąsi.

21A.44. Turėtojo išpareigojimai

Visi tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojai:

- a) prisiima 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.55, 21A.57 ir 21A.61 dalyse nustatytus išpareigojimus; ir šiuo tikslu turi tebeatitikti kvalifikacinius tinkamumo reikalavimus pagal 21A.14 dalį; ir
- b) nurodo ženklimą pagal Q poskyrį.

21A.47. Teisė perleisti

Tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą perleisti galima tik juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris gali prisiimti išpareigojimus pagal 21A.44 dalį ir šiuo tikslu įrodė savo tinkamumą pagal 21A.14 dalies kriterijus.

21A.51. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Tipo pažymėjimo ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo galiojimo trukmė neribojama. Tie pažymėjimai tebegalioja, jeigu:
 - 1) pažymėjimo turėtojas laikosi šios dalies reikalavimų; ir
 - 2) turėtojas neatsisako pažymėjimo arba jeigu pažymėjimas neatšaukiamas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras.
- b) Atsisakius tipo pažymėjimo ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba juos atšaukus, tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas grąžinami agentūrai.

21A.55. Duomenų tvarkymas

Visą atitinkamą informaciją apie projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandytų gaminių tikrinimo įrašus, tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas laiko prieinamas agentūrai ir ta informacija apie projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandytų gaminių tikrinimo įrašus, išlaikomi, siekiant, kad būtų pateikiama informacija, reikalinga, jog būtų užtikrinamas nepertraukiamas gaminio tinkamumas naudoti ir jam taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis.

21A.57. Vadovai

Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas parengia, išlaiko ir atnaujina visų vadovų, kuriuos privaloma turėti atsižvelgiant į taikomus gaminio tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kopijas ir jas pateikia agentūrai, jeigu ji paprašo.

21A.61. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos

- a) Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo pažymėjimo turėtojas bent po vieną išsamų nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų rinkinį, apimantį aprašomuosius duomenis ir įgyvendinimo nurodymus, kurie buvo parengti atsižvelgiant į taikomą tipo sertifikavimo pagrindą, kiekvienam žinomam vieno arba daugiau orlaivių, variklio (-ių) arba oro sraigto (-ų) savininkui nusiunčia po to, kai jam pristatomas orlaivis, variklis arba oro sraigtas arba tam tikram orlaiviui išdavus pirmą tinkamumo skraidyti pažymėjimą (atsižvelgiama į vėlesniąją iš šių dviejų datų) ir nuo to laiko minėtus nurodymus pateikia visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų reikalavimų sąlygų. Tam tikro vadovo arba nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų, skirtų kapitaliniam remontui ar kitoms esminio remonto formoms, dalies prieinamumą pradėjus gaminį eksploatuoti galima atidėti, tačiau tas vadovas ar nurodymai turi būti prieinami pirmiau nei bet kokio gaminio eksploatavimo valandų, jo skraidytų valandų arba eksploatacinių ciklų skaičius pasieks tam tikrą vertę.
- b) Be to, nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimai turi būti prieinami visiems žinomiems gaminio naudotojams ir paprašius pateikiami kiekvienam asmeniui, kuris privalo laikytis visų pirmiau minėtų nurodymų. Agentūrai pateikiama programa, kurioje aprašoma, kaip platinami nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimai.

(C POSKYRIS – NETAIKOMA)

D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI

21A.90. Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma tipo projektų ir tipo pažymėjimų pakeitimų patvirtinimo procedūra bei nustatomos pareiškėjų ir tų patvirtinimų turėtojų teisės ir išpareigojimai. Jeigu šiame poskyryje minimi tipo pažymėjimai, jie apima tipo pažymėjimą ir riboto galiojimo tipo pažymėjimą.

21A.91. Tipo projekto pakeitimų klasifikavimas

Tipa projekto pakeitimai laikomi neesminiais ir esminiais. „Neesminis pakeitimas“ – tai masei, centruotei, konstrukciniam stiprumui, patikimumui, eksploatacinėms charakteristikoms, triukšmui, degalų išleidimui, variklio išmetalų kiekiui arba kitoms gamino tinkamumą naudoti veikiančioms charakteristikoms didesnio poveikio neturintis pakeitimas. Pagal šį poskyrį, nepažeidžiant 21A.19 dalies, visi kiti pakeitimai – tai „esminiai pakeitimai“. Esminiai ir neesminiai pakeitimai patvirtinami, jeigu būtina, pagal 21A.95 arba 21A.97 dalis ir tinkamai paženklinti.

21A.92. Teisė pateikti paraišką

- a) Pateikti paraišką, kad esminiam tipo projekto pakeitimui būtų suteiktas patvirtinimas, pagal šį poskyrį gali įteikti tik tipo pažymėjimo turėtojas; visi kiti pareiškėjai, pageidaujantys, kad tipo projektas būtų iš esmės pakeistas, paraiškas pateikia pagal E poskyrį.
- b) Kiekvienas juridinis ar fizinis asmuo pagal šį poskyrį gali pateikti paraišką neesminiam tipo projekto pakeitimui patvirtinti.

21A.93. Paraiškos pateikimas

Tipa projekto pakeitimui patvirtinti agentūros numatytu būdu įteikiama jos nustatyta paraiška, prie kurios pridedama:

- a) pakeitimo aprašymas, kuriame nurodoma
 - 1) visos tipo projekto ir patvirtintų vadovų dalys, kurios bus keičiamos; ir
 - 2) sertifikavimo specifikacijos ir aplinkos apsaugos reikalavimai, kurių darant pakeitimą bus laikomasi pagal 21A.101 dalį;
- b) nurodyti visi pakartotiniai tyrimai, kuriuos būtina atlikti, siekiant, kad būtų įrodyta, jog pakeistas gaminytis atitinka taikomas sertifikavimo specifikacijas ir aplinkos apsaugos reikalavimus.

21A.95. Neesminiai pakeitimai

Neesminius tipo projekto pakeitimus klasifikuoja ir patvirtina:

- a) agentūra; arba
- b) nustatyta tvarka patvirtinta projektavimo organizacija, kuri naudoja su agentūra suderintą procedūrą.

21A.97. Esminiai pakeitimai

- a) Pareiškėjas, siekiantis gauti esminio pakeitimo patvirtinimą:
 - 1) įteikia agentūrai pagrindžiančiuosius duomenis bei visus būtinus aprašomuosius duomenis, kad jie būtų įtraukti į tipo projektą;
 - 2) įrodo, kad pakeistas gaminytis atitinka taikomus sertifikavimo specifikacijų ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus 21A.101 dalyje;
 - 3) pareiškia, kad jis įrodė, jog laikosi taikomų tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, ir įteikia agentūrai įrodymus, kuriais grindžiamas pirmiau minėtas pareiškimas;
 - 4) jeigu pareiškėjas turi atitinkamą projektavimo organizacijos patvirtinimą, pagal J poskyrio nuostatas įteikia šios dalies a punkto 3 papunktyje nurodytą pareiškimą;
 - 5) laikosi 21A.33 dalies ir, jeigu būtina, 21A.35 dalies.
- b) Tipa projekto esminio pakeitimo patvirtinimas suteikiamas tik konkrečiai (-ioms) tipa projekto konfigūracijai (-oms), kuri (-ios) yra keičiama (-os).

21A.101. Taikomų sertifikavimo specifikacijų ir aplinkos apsaugos reikalavimų nustatymas

- a) Pareiškėjas, pateikęs paraišką pakeisti tipo pažymėjimą, įrodo, kad pakeistas gaminys atitinka tinkamumo naudoti kodeksą, kuris taikomas pakeistam gaminiui ir kuris galioja paraiškos daryti pakeitimą pateikimo dieną, bei 21A.18 dalyje nustatytus taikomus aplinkos apsaugos reikalavimus.
- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto, pareiškėjas gali įrodyti, kad pakeistas gaminys atitinka šios dalies a punkte apibrėžtą ankstesnį tinkamumo naudoti kodekso pakeitimą ir bet kokią kitą sertifikavimo specifikaciją, kurią agentūra laiko tiesiogiai susijusia. Tačiau prieš tam tikrą tinkamumo naudoti kodeksą, kuris padaryta nuoroda buvo įtrauktas į tipo pažymėjimą, gali būti nepriimtas iš dalies pakeistas tinkamumo naudoti kodeksas. Pareiškėjas gali įrodyti, kad jis laikosi tinkamumo naudoti kodekso ankstesnio pakeitimo vienu iš šių atžvilgių:
 - 1) pakeitimo, kurį agentūra laiko neesminiu. Nustatydamą, ar tam tikras pakeitimas laikytinas esminiu, agentūra vertina jį atsižvelgdama į visus ankstesnius atitinkamus projekto pakeitimus ir taikomų sertifikavimo specifikacijų, kurios buvo įtrauktos į gaminio tipo pažymėjimą, visus susijusius nuostatų pakeitimus. Tie pakeitimai, kurie atitinka vieną iš toliau nurodytų kriterijų, automatiškai laikomi esminiais:
 - i) neišlaikoma bendra konfigūracija arba projekto principai;
 - ii) nebegalioja prielaidos, kurios buvo naudojamos sertifikuojant gaminį;
 - 2) visų sričių, sistemų, dalių arba prietaisų, kuriems agentūros manymu pakeitimas neturėsįs įtakos;
 - 3) visų sričių, sistemų, dalių arba prietaisų, kuriems turi įtakos pakeitimas, dėl kurio agentūra nustato, kad jeigu būtų laikomasi šios dalies a punkte apibūdinto tinkamumo naudoti kodekso, pakeisto gaminio saugos lygis iš esmės nesikeistų arba pasikeistų labai nežymiai.
- c) Pareiškėjas, pateikęs paraišką pakeisti 2 722 kg (6 000 svarų) arba mažesnės didžiausios masė orlaivį (išskyrus sukasparnį), ar neturintį turbinos 1 361 kg (3 000 svarų) arba mažesnės didžiausios masės sukasparnį, gali įrodyti, kad pakeistas gaminys atitinka tipo sertifikavimo pagrindą, kuris į tipo pažymėjimą buvo įtrauktas nuoroda. Tačiau jeigu agentūra nustato, kad pakeitimas laikytinas esminiu tam tikros srities pakeitimu, ji gali nurodyti, jog laikomasi tipo sertifikavimo pagrindo pakeitimo, kuris į tipo pažymėjimą buvo įtrauktas nuoroda ir kuris galiojo paraiškos pateikimo dieną, ir visų sertifikavimo specifikacijų, kurias agentūra laiko tiesiogiai susijusiomis, jeigu agentūra taip pat nenustato, kad laikantis to pakeitimo ar sertifikavimo specifikacijos, pakeisto gaminio saugos lygis iš esmės nesikeistų arba pasikeistų labai nežymiai.
- d) Jeigu agentūra nustato, kad paraiškos atlikti pakeitimą pateikimo dieną galiojantis tinkamumo naudoti kodeksas, atsižvelgiant į siūlomą pakeitimą, nenumato atitinkamų standartų, pareiškėjas taip pat turi laikytis 21A.16B dalies nuostatomis nustatytų visų specialių sąlygų ir jų pakeitimų, siekiant, jog būtų užtikrintas paraiškos atlikti pakeitimą pateikimo dieną galiojančiu tinkamumo naudoti kodeksu nustatytajam lygiavertis saugos lygis.
- e) Paraiška pakeisti didelių orlaivių ir didelių sukasparnių tipo pažymėjimą galioja penkerius metus, o paraiška pakeisti bet kokią kitą tipo pažymėjimą – trejus metus. Tuo atveju, jeigu pakeitimas nepatvirtinamas arba jeigu nėra abejonių, jog jo nebus spėta patvirtinti per šiame punkte nustatytą laiką, pareiškėjas gali:
 - 1) pateikti naują paraišką pakeisti tipo pažymėjimą ir laikytis visų šios dalies a punkto nuostatų, kurios taikomos pirminei paraiškai atlikti pakeitimą; arba
 - 2) įteikti prašymą pratęsti pirminės paraiškos galiojimą ir laikytis šios dalies a punkto nuostatų dėl paraiškos įsigaliojimo dienos, kurią turi pasirinkti pareiškėjas, tačiau jis negali pasirinkti dienos, kuri, palyginti su tipo patvirtinimo diena, būtų ankstesnė ilgesne laiko atkarpa nei šiuo punktu nustatomoji pirminei paraiškai pateikti;

21A.103. Patvirtinimo išdavimas

- a) Pareiškėjui suteikiama teisė, kad jo paraišką atlikti didelį tipo projekto pakeitimą patvirtintų agentūra po to, kai:
 - 1) jis įteikė 21A.97 dalies a punkto 3 papunktyje nurodytą pareiškimą; ir
 - 2) yra įrodyta, kad:
 - i) pakeistas gaminys atitinka 21A.101 dalyje nurodytus taikomus sertifikavimo specifikacijas ir aplinkos apsaugos reikalavimus;
 - ii) visas tinkamumo skraidyti nuostatas, kurių nebuvo laikomasi, atstoja lygiavertį saugos lygį užtikrinantys veiksniai; ir
 - iii) dėl jokios ypatybės arba charakteristikos gaminys nebus pavojingas jį naudojant pagal tą paskirtį, į kurią atsižvelgiant jį prašoma sertifikuoti.

- b) Neesminis tipo projekto pakeitimas pagal 21A.95 dalį patvirtinamas tik tada, jeigu įrodoma, kad pakeistas gaminys atitinka 21A.101 dalyje nustatytas taikomas sertifikavimo specifikacijas.

21A.105. Duomenų tvarkymas

Visą atitinkamą kiekvieno pakeitimo informaciją apie projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandytų gaminių tikrinimo įrašus, pareiškėjas laiko prieinamus agentūrai ir ta informacija apie projektą, brėžiniai ir bandymų ataskaitos išlaikomos, siekiant, kad būtų pateikiama informacija, reikalinga, jog būtų užtikrinamas pakeisto gaminio nepertraukiamas tinkamumas naudoti ir jam taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis.

21A.107. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos

- a) Tipo projekto neesminio pakeitimo patvirtinimo turėtojas su gaminiu, kuris turi būti iš dalies pakeičiamas, nepertraukiamo tinkamumo naudoti nurodymais susijusių pakeitimų, jeigu jų buvo imtasi, bent vieną rinkinį, parengtą remiantis taikomu tipo sertifikavimo pagrindu, kiekvienam žinomam vieno arba daugiau orlaivių, variklio (-ių) arba oro sraigto (-ų), kuriam (-iems) buvo atliktas neesminis pakeitimas, savininkui nusiunčia po to, kai jam pristatomas orlaivis, variklis arba oro sraigtas arba tam tikram orlaiviui išdavus pirmą tinkamumo skraidyti pažymėjimą (atsižvelgiama į vėlesniąją iš šių dviejų datų) ir nuo to laiko minėtus nurodymų pakeitimus pateikia visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų reikalavimų sąlygų.
- b) Be to, nepertraukiamo tinkamumo skraidyti pakeitimai turi būti prieinami visiems žinomiems gaminio, kuris buvo iš dalies pakeistas, naudotojams ir paprašius pateikiami kiekvienam asmeniui, privalančiam laikytis visų pirmiau minėtų nurodymų.

21A.109. Įsipareigojimai ir Europos dalies patvirtinimo ženklintas

Tipo projekto neesminio pakeitimo patvirtinimo turėtojas:

- a) prisiima 21A.4, 21A.105 ir 21A.107 dalyse nustatytus įsipareigojimus; ir
- b) atlieka ženklintą, įskaitant raides EPA (toliau – Europos dalies patvirtinimas) pagal 21A.804 dalies a punktą.

E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI

21A.111. Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma tipo projekto esminių pakeitimų patvirtinimo procedūra, taikant papildomo tipo pažymėjimo procedūras, ir nustatomi pareiškėjų, siekiančių gauti tuos pažymėjimus bei jų turėtojų, teisės ir įsipareigojimai.

21A.112. Teisė pateikti paraišką

Kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo („organizacija“), kuris yra įrodęs savo tinkamumą pagal 21A.112B dalį arba pradėjęs tinkamumo įrodymo procesą, šiame poskyryje nustatytomis sąlygomis gali pateikti paraišką papildomam tipo pažymėjimui įsigyti.

21A.112B. Tinkamumo įrodymas

- a) Kiekviena organizacija, pateikianti paraišką papildomam tipo pažymėjimui įsigyti, įrodo savo tinkamumą gaudama pagal J poskyrį agentūros išduotą projektavimo organizacijos patvirtinimą.
- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto ir suteikiant galimybę naudoti kitokią procedūrą savo tinkamumui įrodyti, pareiškėjas gali prašyti agentūros leisti taikyti procedūras, kurios nustato specialią projektavimo veiklos praktiką, išteklius ir veiksmų, kurių būtina imtis, kad būtų laikomasi šio poskyrio reikalavimu, seką.

21A.113. Paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą

- a) Papildomam tipo pažymėjimui išduoti agentūros numatytu būdu įteikiama jos nustatyta paraiška.
- b) Su paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą įteikiami 21A.93 dalyje nustatyti aprašymai ir duomenys. Be to, su ta paraiška įteikiamas pagrindimas, kad informaciją, kuria yra pagrįsti tie duomenys, pateikė pareiškėjas arba ji buvo pateikta susitarus su tipo pažymėjimo turėtoju.

21A.114. Atitikties įrodymas

Kiekvienas pareiškėjas, siekiantis įsigyti papildomą tipo pažymėjimą, turi atitikti 21A.97 dalies reikalavimus.

21A.115. Papildomo tipo pažymėjimo išdavimas

Pareiškėjui suteikiama teisė gauti papildomą tipo pažymėjimą, kurį išduoda agentūra, jeigu jis:

- a) laikosi 21A.103 dalies a punkto reikalavimų;
- b) įrodo savo tinkamumą pagal 21A.112B dalį;
- c) jeigu pareiškėjas pagal 21A.113 dalies b punkto nuostatas su tipo pažymėjimo turėtoju sudarė sutartį,
 - 1) tipo pažymėjimo turėtojas pareiškė, kad dėl pagal 21A.93 dalį pateiktos informacijos jis nereiškia techninio pobūdžio prieštaravimo; ir
 - 2) tipo pažymėjimo turėtojas sutiko bendradarbiauti su papildomo tipo pažymėjimo turėtoju, siekdamas, kad būtų užtikrinamas atleidimas nuo iš dalies pakeistam gaminiui taikomų visų nepertraukiamo tinkamumo skraidyti įsipareigojimų, jeigu laikomasi 21A.44 ir 21A.118A dalių.

21A.116. Teisė perleisti

Papildomą tipo pažymėjimą perleisti galima tik juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris gali prisiimti įsipareigojimus pagal 21A.118A dalį ir šiuo tikslu įrodė savo tinkamumą pagal 21A.112B dalies kriterijus.

21A.117. Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, pakeitimai

- a) Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, neesminiai pakeitimai klasifikuojami ir patvirtinami pagal D poskyrį.
- b) Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, visi esminiai pakeitimai patvirtinami pagal šį poskyrį išduodant papildomą tipo pažymėjimą.
- c) Nukrypstant nuo šios dalies b punkto, tos gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, papildomo tipo pažymėjimo turėtojo pasiūlytą didelį pakeitimą galima patvirtinti kaip galiojančio papildomo tipo pažymėjimo pakeitimą.

21A.118A. Įsipareigojimai ir Europos dalies patvirtinimo ženklینimas

Visi papildomo tipo pažymėjimo turėtojai:

- a) prisiima įsipareigojimus:
 - 1) nustatytus 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.105, 21A.119 ir 21A.120 dalyse;
 - 2) įsipareigoja bendradarbiauti su tipo pažymėjimo turėtoju pagal 21A.115 dalies c punkto 2 papunktį;ir šiuo tikslu tebeatitinka 21A.112B dalies kriterijus;
- b) atlieka ženklینimą, įskaitant raides EPA, pagal 21A.804 dalies a punktą.

21A.118B. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Išduoto papildomo tipo pažymėjimo galiojimo trukmė neribojama. Jis tebegalioja, jeigu:
 - 1) turėtojas tebesilaiko šios dalies reikalavimų; ir
 - 2) turėtojas neatsisako pažymėjimo arba jeigu pažymėjimas neatšaukiamas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras.
- b) Atsisakius papildomo tipo pažymėjimo arba jį atšaukus, papildomas tipo pažymėjimas grąžinamas agentūrai.

21A.119. Vadovai

Papildomo tipo pažymėjimo turėtojas parengia, išlaiko ir atnaujina visų vadovų pakeitimų, kuriuos privaloma turėti atsižvelgiant į taikomus gaminio tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus ir kurie reikalingi, kad būtų atsižvelgiama į pagal papildomą tipo pažymėjimą taikomus pakeitimus, kopijas ir jas pateikia agentūrai, jeigu ji paprašo.

21A.120. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos

- a) Orlaiviui, varikliui arba oro sraigčiai išduoto papildomo tipo pažymėjimo turėtojas bent po vieną išsamų nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų rinkinį, parengtą atsižvelgiant į taikomą tipo sertifikavimo pagrindą, kiekvienam žinomam vieno arba daugiau orlaivių, variklio (-ių) arba oro sraigto (-ų), apimančio (-ių) papildomame tipo pažymėjime nurodytas ypatybes, savininkui nusiunčia po to, kai jam pristatomas orlaivis, variklis arba oro sraigtas arba tam tikram orlaiviui išdavus pirmą tinkamumo skraidyti pažymėjimą (atsižvelgiama į vėlesniąją iš šių dviejų datų) ir nuo to laiko minėtus nurodymų pakeitimus pateikia visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų reikalavimų sąlygų. Tam tikro vadovo arba nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų, skirtų kapitaliniam remontui ar kitoms esminio remonto formoms, dalies prieinamumą pradėjus gaminių eksploatuoti galima atidėti, tačiau tas vadovas ar pakeitimai turi būti prieinami pirmiau nei bet kokio gaminio eksploatavimo valandų, jo skraidytų valandų arba eksploatacinių ciklų skaičius pasiekęs tam tikrą vertę.
- b) Be to, nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų variantai turi būti prieinami visiems žinomiems papildomą tipo pažymėjimą apimančio gaminio naudotojams ir paprašius pateikiami kiekvienam asmeniui, kuris privalo laikytis visų pirmiau minėtų nurodymų. Agentūrai pateikiama programa, kurioje aprašoma, kaip platinami nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų variantai.

F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO**21A.121. Taikymo sritis**

- a) Šiuo poskyriu nustatoma procedūra, kurią naudojant būtų įrodoma, kad laikomasi gaminio, dalies ir prietaiso, numatyto pagaminti neturint gamybinės organizacijos patvirtinimo pagal G poskyrį, taikomų konstrukcinių duomenų.
- b) Šiuo poskyriu nustatomos pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies arba prietaiso gamintojo išsipareigojimų nustatymo taisyklės.

21A.122. Teisė pateikti paraišką

Visi juridiniai arba fiziniai asmenys gali pateikti paraiškas tam tikrų gaminių, dalių arba prietaisų atitikčiai pagal šį poskyrį įrodyti, jeigu jie:

- a) turi to gaminio, dalies arba prietaiso projektui suteiktą patvirtinimą arba yra pateikę paraišką, kad jis būtų suteiktas; ar
- b) užtikrino nustatytus reikalavimus atitinkantį gamybos ir projektavimo derinimą, su pareiškėju, pateikusiu paraišką, kad tai projektui būtų išduotas patvirtinimas, arba su to patvirtinimo turėtoju sudarydami atitinkamą susitarimą.

21A.124. Paraiškos pateikimas

- a) Visos paraiškos, kad būtų leidžiama įrodyti tam tikrų gaminių, dalių ir prietaisų atitiktį pagal šį poskyrį, turi atitikti kompetentingos institucijos nustatytą formą ir pateikimo būdą.
- b) Toje paraiškoje pateikiama:
 - 1) įrodymai, kurie, jeigu būtina, patvirtina, kad:
 - i) gamybinės organizacijos patvirtinimo pagal poskyrį G nederėtų išduoti; arba
 - ii) gaminio, dalies arba prietaiso sertifikavimą būtina atlikti arba gaminiui, daliai arba prietaisui patvirtinimą pagal šį poskyrį būtina suteikti prieš suteikiant gamybinės organizacijos patvirtinimą pagal G poskyrį;
 - 2) pagal 21A.125 dalies b punktą privaloma informacija.

21A.125. Atskirojo leidimo išdavimas

Pareiškėjui suteikiama teisė, kad kompetentinga institucija jam išduotų atskirąjį leidimą, leidžiantį įrodyti tam tikrų gaminių, dalių ir prietaisų atitiktį pagal šį poskyrį, jeigu pareiškėjas:

- a) įdiegė gamybos tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad visi gaminiai, dalys arba prietaisai atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir kad gaminių, dalių arba prietaisų būseną atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus;
- b) pateikė vadovą, kuriame nurodomas:
 - 1) pagal šios dalies a punktą privalomos gamybos tikrinimo sistemos aprašymas;
 - 2) priemonių gamybos tikrinimo sistemai įvertinti aprašymas;
 - 3) 21A.127 ir 21A.128 dalyse nurodytų bandymų aprašymas ir 21A.130 dalies a punkte nustatytam tikslui įgaliotų pareigūnų pavardės;
- c) įrodo, kad jis gali suteikti pagalbą pagal 21A.3 dalį ir 21A.129 dalies d punktą.

21A.125B. Pažeidimai

- a) Jeigu nustatomi objektyvūs įrodymai, patvirtinantys, kad atskirojo leidimo turėtojas nesilaiko taikomų šios dalies reikalavimų, pažeidimai klasifikuojami taip:
- 1) pirmo lygio pažeidimas – tai bet koks šios dalies reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio gali būti visiškai nepaisoma taikomų konstrukcinių duomenų ir dėl to gali būti daroma įtaka orlaivio saugai;
 - 2) antro lygio pažeidimai – tai bet koks šios dalies reikalavimų nesilaikymas, kuris nepriskiriamas pirmo lygio pažeidimui.
- b) Trečio lygio pažeidimas – tai bet koks dalykas, dėl kurio objektyviais įrodymais buvo nustatyta, kad jam būdingi trūkumai, kurių nepašalinus gali atsirasti šios dalies a punkte nurodyta neatitiktis.
- c) Gavęs pranešimą apie pažeidimus pagal 21B.143 dalį:
- 1) jei tai yra pirmo lygio pažeidimas – atskirojo leidimo turėtojas ne vėliau nei per 21 darbo dieną nuo raštiško patvirtinimo apie pažeidimą gavimo kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad jis ėmėsi ištaisomųjų veikslių;
 - 2) jei tai yra antro lygio pažeidimas – kompetentingos institucijos nustatytas ištaisomųjų veikslių laikotarpis turi atitikti pažeidimo pobūdį, tačiau bet koki atveju iš pradžių nustatomas ne ilgesnis nei šešių mėnesių terminas. Tam tikromis aplinkybėmis ir atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį kompetentinga institucija gali pratęsti šešių mėnesių laikotarpį, jeigu pateikiamas nustatytus reikalavimus atitinkantis ištaisomųjų veikslių planas, kuriam pritaria kompetentinga institucija;
 - 3) nustačius trečio lygio pažeidimą, atskirojo leidimo turėtojas neprivalo imtis neatidėliotinių veikslių.
- d) Jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai – atskirojo leidimo galiojimas gali būti iš dalies arba visiškai apribotas, sustabdytas ar atšauktas pagal 21B.145 dalį. Atskirojo leidimo turėtojas tinkamu laiku patvirtina, kad yra gavęs pranešimą apie atskirojo leidimo apribojimą, jo galiojimo sustabdymą arba atšaukimą.

21A.125C. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Atskirasis leidimas išduodamas ne ilgesniam nei vienerių metų laikotarpiui. Šis leidimas tebegalioja, jeigu nenustatoma, kad:
- 1) atskirojo leidimo turėtojas neįrodė, jog jis laikosi taikomų šio poskyrio reikalavimų; arba
 - 2) atsirado įrodymų, jog gamintojas negali užtikrinti nustatytus reikalavimus atitinkančios pagal leidimą gaminamų gaminių, dalių arba prietaisų gamybos kontrolės; arba
 - 3) gamintojas nebeatitinka 21A.122 dalies reikalavimų; arba
 - 4) atskirojo leidimo buvo atsisakyta, jis buvo atšauktas pagal 21B.145 dalį arba pasibaigė jo galiojimo laikas.
- b) Atsisakius atskirojo leidimo, jį atšaukus arba pasibaigus jo galiojimo laikui atskirasis leidimas grąžinamas kompetentingai institucijai.

21A.126. Gamybos tikrinimo sistema

- a) Pagal 21A.125 dalį privaloma gamybos tikrinimo sistema turi numatyti priemones, leidžiančias nustatyti, ar:
- 1) tiekiamos medžiagos ir perkamos arba iš subrangovų gaunamos dalys, naudojamos galutiniam gaminiui gaminti, atitinka taikomų konstrukcinių duomenų specifikacijas;
 - 2) tiekiamos medžiagos ir perkamos arba iš subrangovų gaunamos dalys yra paženklintos pagal nustatytus reikalavimus;
 - 3) procesai, gamybos technologijos ir surinkimo metodai, turintys įtakos galutinio gaminio kokybei ir saugai, taikomi pagal kompetentingos institucijos priimtas specifikacijas;
 - 4) projekto pakeitimai, įskaitant medžiagų pakeitimą, buvo patvirtinti pagal D arba E poskyrį ir buvo patikrinti prieš pradėdant pakeitimus arba medžiagas naudoti gaminant galutinį gaminį.
- b) Pagal 21A.125 dalies a punktą privaloma gamybos tikrinimo sistema taip pat turi būti tinkama, kad būtų galima užtikrinti, jog:
- 1) proceso tam tikro etapo dalis būtų galima patikrinti, ar jos atitinka taikomus konstrukcinius duomenis gamybos vietose, kuriose įmanoma atlikti tikslų vertinimą;
 - 2) medžiagos, kurias galima apgadinti arba kurių kokybė gali suprastėti, būtų tinkamai laikomos ir deramai apsaugotos;
 - 3) naudojami darbo brėžiniai būtų lengvai prieinami gamybos darbuotojams ir tikrintojams bei būtų naudojami, jeigu būtina;

- 4) netinkamos medžiagos ir dalys būtų atskiriamos ir ženklintos taip, kad būtų užkirstas kelias jas naudoti galutiniam gaminiui gaminti;
- 5) medžiagoms ir dalims, kurias naudoti buvo nustota, nes jos neatitinka konstrukcinių duomenų arba specifikacijų, ir kurias privalu buvo apsvarstyti, ar jos negalėtų būti įmontuojamos galutiniuose gaminiuose, taikoma patvirtinta techninio ir gamybinio patikrinimo procedūra. Tos medžiagos ir dalys, kurios pirmiau minėta procedūra buvo priskirtos tinkamoms naudoti, turi būti tinkamai paženklintos ir patikrintos pakartotinai, jeigu jas reikėjo remontuoti ar papildomai apdirbti. Medžiagos ir dalys, kurios pagal tą procedūrą buvo atmetos, turi būti paženklintos ir pašalintos, siekiant, kad jos nebūtų naudojamos gaminant galutinį gaminį;
- 6) taikant gamybos tikrinimo sistemą padarytus įrašus gamintojas tvarko, susieja su užbaigtu gaminiu arba dalimi, jeigu būtina, ir išlaiko, siekiant, kad būtų pateikiama gaminio nepertraukiamam tinkamumui naudoti užtikrinti reikalinga informacija.

21A.127. Bandymai: orlaivio

- a) Kiekvienas pagal šį poskyrį pagaminto orlaivio gamintojas, siekdamas, kad būtų numatytos priemonės atitikčiai 21A.125 dalies a punkto reikalavimams nustatyti, parengia patvirtintą gamybos vietoje atliekamo patikrinimo ir skrydžio bandymų procedūrą ir patikrinimo formas bei pagal jas tikrina visus pagamintus orlaivius.
- b) Kiekviena gamybinio bandymo procedūra apima bent šiuos dalykus:
 - 1) valdomumo savybių patikrinimą;
 - 2) skrydžio charakteristikų patikrinimą (naudojant įprastą orlaivio įrangą);
 - 3) patikrinimą, ar visa orlaivio įranga ir sistemos veikia pagal nustatytus reikalavimus;
 - 4) patikrinimą, ar visi prietaisai paženklinti pagal nustatytus reikalavimus, ir ar po skrydžio bandymų buvo uždėti visi užrašai bei orlaivyje sudėti –privalomi skrendančio orlaivio eksploatavimo vadovai;
 - 5) eksploatacinių orlaivio charakteristikų patikrinimą ant žemės;
 - 6) visų kitų išbandomam orlaiviui būdingų elementų patikrinimą.

21A.128. Bandymai: variklio ir oro sraigčių

Visų pagal šį poskyrį pagamintų variklių arba oro sraigčių gamintojas su kiekvienu varikliu arba kintamojo žingsnio oro sraigčiu atlieka tipo pažymėjimo turėtojo dokumentuose nurodytus priimtinius eksploatavimo bandymus, siekdamas, kad būtų nustatyta, ar variklis arba oro sraigtas, veikdamas visais režimais, kuriems varikliui ar oro sraigčiui buvo išduotas tipo pažymėjimas, atitinka nustatytus reikalavimus ir kad būtų parengtos priemonės nustatyti, ar laikomasi tam tikrų atitikties 21A.125 dalies a punkto reikalavimams aspektų.

21A.129. Gamintojo įsipareigojimai

Visi pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies arba prietaiso, gamintojai:

- a) kiekvieną gaminį, dalį arba prietaisą pateikia kompetentingai institucijai patikrinti;
- b) gamybos vietoje laiko techninius duomenis ir brėžinius, reikalingus, siekiant, kad būtų galima nustatyti, ar gaminys atitinka taikomus konstrukcinius duomenis;
- c) naudoja gamybos tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad visi gaminiai atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir gaminių būsena atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus;
- d) teikia pagalbą tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtojui, kai jis imasi bet kokių nepertraukiamą tinkamumą skraidyti užtikrinančių veiksmų, susijusių su pagamintais gaminiais, dalimis arba prietaisais;
- e) įgyvendina ir išlaiko vidinę pranešimo apie įvykius sistemą, siekdamas, kad būtų užtikrinama sauga, renkamos ir įvertinamos pranešimų apie įvykius ataskaitos ir kad būtų nustatomos nepalankios tendencijos arba imamas trūkumams skirtų priemonių bei išskiriami įvykiai, apie kuriuos būtina pranešti. Ši sistema apima su įvykiais susijusios atitinkamos informacijos įvertinimą ir platinimą;
- f)
 - 1) Tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtojui praneša apie visus atvejus, kai gamintojui išleidus gaminius, dalis arba prietaisus vėliau buvo nustatyta, kad jie iš dalies neatitinka konstrukcinių duomenų, ir su tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtoju tiria, siekdamas, jog būtų nustatyti tie nuokrypiai, dėl kurių gali rasti pavojinga būsena.
 - 2) Agentūrai arba valstybės narės kompetentingai institucijai praneša apie nuokrypius, dėl kurių gali atsirasti pagal šio punkto 1 papunktį nustatyta pavojinga būsena. Šie pranešimai pateikiami agentūros pagal 21A.3 dalies b punkto 2 papunktį nustatyta arba valstybės narės kompetentingos institucijos patvirtinta forma ir būdu.

- 3) Jeigu gamintojas yra kitos gamybinės organizacijos tiekėjas, gamintojas taip pat praneša tai kitai organizacijai apie visus atvejus, kai jis nusiuntė jai gaminius, dalis arba prietaisus ir vėliau nustatė, kad jie iš dalies gali neatitikti taikomų konstrukcinių duomenų.

21A.130. Atitikties pareiškimas

- a) Kiekvienas pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies arba prietaiso gamintojas užbaigtam orlaiviui parengia atitikties pareiškimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formą), o visiems gaminiams, dalims arba prietaisams EASA 1 formą (žr. priedėlių). Šį pasireiškimą pasirašo gamybinėje organizacijoje atsakingas pareigas einantis įgaliotas pareigūnas.
- b) Su atitikties pareiškimu įteikiama:
 - 1) jei tai yra gaminys, dalis arba prietaisas – pareiškimas, kad kiekvienas gaminys, dalis arba prietaisas atitinka patvirtintus konstrukcinius duomenis ir kad jų būseną atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus;
 - 2) jei tai yra orlaivis – pareiškimas, kad kiekvienas orlaivis pagal 21A.127 dalies a punktą buvo patikrintas ant žemės ir su juos buvo atlikti skrydžių bandymai; ir
 - 3) jei tai yra variklis arba keičiamojo žingsnio oro sraigtas – pareiškimas, kad gamintojas su kiekvienu varikliu ar keičiamojo žingsnio oro sraigtu pagal 21A.128 dalį atliko galutinį eksploatavimo bandymą ir, be to, jei tai yra varikliai, kad pagal variklio tipo pažymėjimo turėtojo pateiktus duomenis patikrino, ar kiekvienas užbaigtas variklis atitinka jo pagaminimo dieną taikomus variklio išmetalų kiekių reikalavimus.
- c) Visi to gaminio, dalies arba prietaiso gamintojai:
 - 1) pirmą kartą perleisdami to gaminio, dalies arba prietaiso nuosavybės teisę; arba
 - 2) pateikdami paraišką pirmą kartą orlaiviui išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą; arba
 - 3) pateikdami paraišką pirmą kartą varikliui, oro sraigtui, daliai arba prietaisui išduoti išleidimo dokumentą, patvirtinantį, kad variklis, oro sraigtas, dalis arba prietaisas yra tinkamas naudoti,įteikia atitikties pareiškimą kompetentingai institucijai patikrinti.
- d) Kompetentinga institucija oficialiai patikrina ir patvirtina taip pat pasirašydama atitikties pareiškimą, jeigu patikrinsi nustato, kad gaminys, dalis arba prietaisas atitinka taikomus konstrukcinius duomenis ir kad jo būseną atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus.

G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS

21A.131. Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma:

- a) gamybinės organizacijos patvirtinimo išdavimo gamybinei organizacijai, kurios gaminiai, dalys ir prietaisai atitinka taikomus konstrukcinius duomenis, procedūra;
- b) pareiškėjo, pateikiančio paraišką, kad būtų išduotas gamybinės organizacijos patvirtinimas, ir to patvirtinimo turėtojo teisės bei įsipareigojimai.

21A.133. Teisė pateikti paraišką

Visi juridiniai arba fiziniai asmenys („organizacija“) gali pateikti paraišką, kad pagal šį poskyrį būtų išduotas patvirtinimas. Pareiškėjas:

- a) pagrindžia, kad tam tikro pobūdžio darbams pagal šį poskyrį galima suteikti patvirtinimą, jog būtų įrodyta atitiktis konkreto projekto reikalavimams; ir
- b) turi konkreto projekto patvirtinimą arba yra pateikęs paraišką, kad jis būtų suteiktas; arba
- c) užtikrina nustatytus reikalavimus atitinkančią gamybos ir projektavimo suderinimą, su tos konkreto projekto patvirtinimo turėtoju arba pareiškėju, įteikusių paraišką, kad būtų išduotas tas patvirtinimas, sudarydamas atitinkamą susitarimą.

21A.134. Paraiškos pateikimas

Visos paraiškos suteikti gamybinės organizacijos patvirtinimą kompetentingai institucijai pateikiamos jos nustatyta forma ir būdu bei prie paraiškos pridedama pagal 21A.143 dalį privaloma informacija ir patvirtinimo sąlygos, kurias prašoma išduoti pagal 21A.151 dalį.

21A.135. Gamybinės organizacijos patvirtinimo išdavimas

Organizacijai suteikiama teisė gauti kompetentingos institucijos organizacijai suteikiamą gamybinės organizacijos patvirtinimą, jeigu organizacija įrodo, kad ji laikosi šiuo poskyriu nustatytų taikomų reikalavimų.

21A.139. Kokybės sistema

- a) Gamybinė organizacija įrodo, kad ji įdiegė ir gali išlaikyti kokybės sistemą. Turi būti parengti kokybės sistemos diegimo dokumentai. Ši kokybės sistema turi būti tokia, kad leistų organizacijai užtikrinti, jog organizacijos ar jos partnerių pagaminti visi gaminiai, dalys arba prietaisai ar kitų šalių pagal subrangos sutartis tiekiami arba joms pagal tas sutartis siunčiami gaminiai, dalys ar prietaisai atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis, gaminių, dalių ir prietaisų būsena atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus, bei kad dėl to leistų organizacijai naudotis 21A.163 dalyje nustatyta privilegija.
- b) Kokybės sistema apima:
- 1) kontrolės procedūras, skirtas, jeigu būtina, atsižvelgiant į patvirtinimo galiojimo sritį:
 - i) dokumentams išduoti, patvirtinti arba keisti;
 - ii) pardavėjo ir subrangovo įvertinimo auditui ir kontrolei;
 - iii) patikrinti, ar gaunami gaminiai, dalys, medžiagos ir įranga, įskaitant gaminių pirkėjų tiekiamus naujus ar naudotus dirbinius, atitinka nustatytus taikomus konstrukcinius duomenis;
 - iv) ženklinti ir atsekamumui užtikrinti;
 - v) gamybos procesams;
 - vi) patikrinti ir išbandyti, įskaitant gaminant atliekamus skrydžių bandymus;
 - vii) įrankiams, prietaisams ir bandymo įrangai kalibruoti;
 - viii) nustatytų reikalavimų neatitinkančioms dalims kontroliuoti;
 - ix) tinkamumo naudoti reikalavimams derinti su pareiškėju, pateikusių paraišką prietaisui suteikti patvirtinimą, arba su to patvirtinimo turėtoju;
 - x) įrašams daryti ir išlaikyti;
 - xi) darbuotojų kompetencijai ir kvalifikacijai;
 - xii) su tinkamumu skraidyti susijusiems dokumentams išduoti;
 - xiii) naudojimui, laikymui ir pakavimui;
 - xiv) vidiniams kokybės auditams ir ištaisomiesiems veiksams, kurių imamasi atsižvelgiant į tuos auditus;
 - xv) darbams, kurie patvirtinimui nustatytais sąlygomis atliekami visose kitose vietose, o ne patvirtintuose objektuose;
 - xvi) darbams, kurie atliekami užbaigus gamybą, tačiau prieš išsiuntimą, siekiant, kad orlaivio būsena tebeatitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus.

Kontrolės procedūros turi apimti konkrečias visų kritinių dalių nuostatas;
 - 2) nepriklausoma kokybės užtikrinimo funkcija – stebėti, ar laikomasi dokumentais nustatyta kokybės sistemos procedūrų ir vertinti jų tinkamumą. Šis stebėjimas turi apimti grįžtamojo ryšio sistemą su 21A.145 dalies c punkto 2 papunktyje nurodytu pareigūnu arba pareigūnų grupe ir galiausiai 21A.145 dalies c punkto 1 papunktyje nurodytu vadybininku, siekiant, kad, jeigu būtina, būtų imamasi ištaisomųjų veiksmų.

21A.143. Aprašymas

- a) Organizacija kompetentingai institucijai pateikia savo – gamybinės organizacijos – aprašymą, kuriame nurodo šią informaciją:
- 1) atsakingo vadybininko pasirašytą pareiškimą, patvirtinantį, kad visą laiką bus laikomasi gamybinės organizacijos aprašymo ir visų susijusių vadovų, kurie apibūdina, kaip patvirtintos organizacijos laikosi šio poskyrio reikalavimų;
 - 2) vadybininkų, kuriuos kompetentinga institucija patvirtino pagal 21A.145 dalies c punkto 2 papunktį, pareigas ir pavardes;
 - 3) vadybininko (-ų) įpareigojimus ir atsakomybę kaip numatyta 21A.145 dalies c punkto 2 papunktyje, įskaitant klausimus, dėl kurių jis (-ie) organizacijos vardu gali tiesiogiai tartis su kompetentinga institucija;
 - 4) organizacinę schemą, iš kurios paaiškėtų susijusios vadybininkų atsakomybės sritys kaip numatyta 21A.145 dalies c punkto 1 ir 2 papunkčiuose;
 - 5) 21A.145 dalies d punkte nurodytą įgaliotojų darbuotojų sąrašą;
 - 6) bendras darbo jėgos išteklių aprašymą;
 - 7) bendrą įrenginių, esančių cechuose, kurie nurodyti gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjime, aprašymą;
 - 8) bendrą gamybinės organizacijos darbų, kurie atliekami atsižvelgiant į patvirtinimo sąlygas, apimties aprašymą;
 - 9) pranešimo apie organizacijos pakeitimus perdavimo kompetentingai institucijai procedūrą;
 - 10) gamybinės organizacijos aprašymo pakeitimo procedūrą;
 - 11) kokybės sistemos ir pagal 21A.139 dalies b punkto 1 papunktį privalomų procedūrų aprašymą;
 - 12) 21A.139 dalies a punkte nurodytų kitų šalių sąrašą.

- b) Gamybinės organizacijos aprašymą, jeigu būtina, galima iš dalies pakeisti, siekiant, kad jis tebeatitiktų naujausią organizacijos struktūrą, ir visų pakeitimų kopijos nusiunčiamos kompetentingai institucijai.

21A.145. Patvirtinimo reikalavimai

Gamybinė organizacija, remdamasi pagal 21A.143 dalį pateikta informacija, įrodo, kad:

- a) atsižvelgiant į bendruosius patvirtinimo reikalavimus, įrenginius, darbo sąlygas, įrangą ir įrankius, procesus bei susijusias medžiagas, darbuotojų skaičių ir jų kompetenciją bei bendrą struktūrą ji yra tinkama išpareigojimams vykdyti pagal 21A.165 dalį;
- b) jei tai yra būtini tinkamumo skraidyti reikalavimai, duomenys apie triukšmą, degalų išleidimą ir variklių išmetalų kiekį:
- 1) gamybinė organizacija tuos duomenis yra gavusi iš agentūros ir tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtojo arba pareiškėjo, pateikusių paraišką gauti tipo pažymėjimą, riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba prietaiso patvirtinimą, tam, kad galėtų nustatyti, ar laikomasi taikomų konstrukcinių duomenų;
 - 2) gamybinė organizacija parengė procedūrą, kuria užtikrinama, kad tinkamumo skraidyti reikalavimai, duomenys apie triukšmą, degalų išleidimą ir variklių išmetalų kiekį pagal nustatytus reikalavimus yra įtraukiami į jos gamybinius duomenis;
 - 3) tie duomenys atnaujinami ir yra prieinami visiems darbuotojams, kuriems ta prieiga reikalinga, kad jie galėtų vykdyti savo pareigas;
- c) jei tai yra valdymas ir darbuotojai:
- 1) gamybinė organizacija paskyrė valdytoją, kuris (-i) yra atsakingas (-a) kompetentingai institucijai. Valdytojo ar valdytojos pareigos organizacijoje – užtikrinti, kad visa gamyba atitiktų privalomus standartus ir kad gamybinė organizacija visą laiką laikytųsi 21A.143 dalyje nurodytu aprašymu nustatytų duomenų ir procedūrų;
 - 2) gamybinė organizacija paskyrė pareigūną arba pareigūnų grupę, užtikrinsiantį (-čią), kad organizacija atitiktų šios dalies reikalavimus, nurodė pareigūno arba jų grupės pavardę (-es) ir jo (jų) įgaliojimų apimtį. Už šio (-ų) pareigūno (-ų) darbą yra tiesiogiai atsakingas šio punkto 1 papunktyje nurodytas valdytojas. Paskirti pareigūnai turi sugebėti įrodyti atitinkamą išmanymą, išsilavinimą ir patirtį, kad galėtų vykdyti savo pareigas;
 - 3) visų lygių darbuotojams buvo suteikti reikiami įgaliojimai, kad darbuotojai galėtų vykdyti jiems paskirtus įpareigojimus ir kad gamybinėje organizacijoje būtų užtikrinamas visiškas bei veiksmingas su tinkamumo skraidyti reikalavimais, triukšmu, degalų išleidimu ir variklio išmetalų kiekiu susijusių dalykų derinimas;
- d) jei tai yra gamybinės organizacijos įgaliotieji darbuotojai, kuriems, atsižvelgiant į patvirtinimo taikymo sritį ir sąlygas, suteikta teisė pasirašyti pagal 21A.163 dalį išduotus dokumentus:
- 1) įgaliotųjų darbuotojų išmanymas, išsilavinimas (įskaitant kitas organizacijoje vykdomas funkcijas) ir patirtis yra tinkama, kad darbuotojai galėtų vykdyti jiems paskirtus įpareigojimus;
 - 2) gamybinė organizacija veda ir tvarko visų įgaliotųjų darbuotojų sąrašą, kuriame nurodoma išsami informacija apie jų įgaliojimų apimtį;
 - 3) įgaliotiesiems darbuotojams įteikti įrodymai, patvirtinantys jų įgaliojimų apimtį.

21A.147. Patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimai

- a) Gamybinei organizacijai suteikus patvirtinimą, visus patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimus, kurie turi didelės įtakos įrodant, ar laikomasi gaminio, dalies arba prietaiso tinkamumo naudoti reikalavimų, triukšmo charakteristikų, degalų išleidimo bei variklio išmetalų kiekio reikalavimų, ypač kokybės sistemos pakeitimus, patvirtina kompetentinga organizacija. Raštiška paraiška suteikti patvirtinimą pateikiama kompetentingai institucijai ir organizacija, prieš įgyvendindama pakeitimą, turi įrodyti kompetentingai institucijai, kad ji tebeatitiks šio poskyrio reikalavimus.
- b) Kompetentinga institucija parengia sąlygas, kuriomis savo veiklą gali vykdyti pagal šį poskyrį patvirtinta gamybinė organizacija, diegdama tuos pakeitimus, jeigu kompetentinga institucija nenustato, kad patvirtinimo galiojimas turėtų būti sustabdytas.

21A.148. Vietos pakeitimai

Patvirtintos gamybinės organizacijos gamybos vietos pakeitimas laikomas esminiu pokyčiu ir dėl to jis turi atitikti 21A.147 dalies reikalavimus.

21A.149. Teisė perleisti

Gamybinės organizacijos patvirtinimo negalima perleisti, išskyrus tą atvejį, jeigu pasikeičia organizacijos savininkas (šis pasikeitimas pagal 21A.147 dalį laikomas esminiu).

21A.151. Patvirtinimo sąlygos

Patvirtinimo sąlygomis nustatoma darbų apimtis, gaminiai ar dalių bei prietaisų arba ir dalių, ir prietaisų kategorijos, dėl kurių patvirtinimo turėtojas gali naudotis 21A.163 dalyje numatytais išskirtinėmis teisėmis.

Tos sąlygos yra gamybinės organizacijos patvirtinimo dalis.

21A.153. Patvirtinimo sąlygų pakeitimai

Visus patvirtinimo sąlygų pakeitimus patvirtina kompetentinga institucija. Paraiška pakeisti patvirtinimo sąlygas parengiama kompetentingos institucijos nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu. Pareiškėjas turi atitikti taikomus šio poskyrio reikalavimus.

21A.157. Tyrimai

Gamybinė organizacija imasi priemonių, kad kompetentinga institucija galėtų atlikti visus tyrimus, įskaitant partnerių ir subrangovų tyrimus, kurių privaloma imtis, siekiant, jog būtų nustatyta, ar laikomasi taikomų šio poskyrio reikalavimų ir ar jų laikomasi nuolatos.

21A.158. Pažeidimai

- a) Jeigu nustatoma objektyvių įrodymų, patvirtinančių, kad gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko taikomų šio poskyrio reikalavimų pažeidimai klasifikuojami taip:
 - 1) pirmo lygio pažeidimas – tai bet koks šios dalies reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio gali būti visiškai nepaisoma taikomų konstrukcinių duomenų ir dėl to gali būti daroma įtaka orlaivio saugai;
 - 2) antro lygio pažeidimai – tai bet koks šios dalies reikalavimų nesilaikymas, kuris nepriskiriamas pirmo lygio pažeidimui.
- b) Trečio lygio pažeidimas – tai bet koks dalykas, dėl kurio objektyviais įrodymais buvo nustatyta, kad jam būdingi trūkumai, kurių nepašalinus gali atsirasti šios dalies a punkte nurodyta neatitiktis.
- c) Gavęs pranešimą apie pažeidimus pagal 21B.225 dalį:
 - 1) jei tai yra pirmo lygio pažeidimas – gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas ne vėliau nei per 21 darbo dieną nuo raštiško patvirtinimo apie pažeidimą gavimo kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad jis ėmėsi ištaisomųjų veiksmų;
 - 2) jei tai yra antro lygio pažeidimas – kompetentingos institucijos nustatytas ištaisomųjų veiksmų laikotarpis turi atitikti pažeidimo pobūdį, tačiau bet koku atveju iš pradžių nustatomas ne ilgesnis nei šešių mėnesių terminas. Tam tikromis aplinkybėmis ir atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį kompetentinga institucija gali pratęsti šešių mėnesių laikotarpį, jeigu pateikiamas nustatytus reikalavimus atitinkantis ištaisomųjų veiksmų planas, kuriam pritaria kompetentinga institucija;
 - 3) nustačius trečio lygio pažeidimą, gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas neprivalo imtis neatidėliotinų veiksmų.
- d) Jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai – gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas gali būti iš dalies arba visiškai apribotas, sustabdytas ar atšauktas pagal 21B.145 dalį. Gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas tinkamu laiku patvirtina, kad yra gavęs pranešimą apie gamybinės organizacijos patvirtinimo apribojimą, jo galiojimo sustabdymą arba atšaukimą.

21A.159. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo trukmė neribojama. Jis tebegalioja, jeigu nenustatoma, kad:
 - 1) gamybinė organizacija neįrodė, jog ji laikosi taikomų šio poskyrio reikalavimų; arba
 - 2) gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas arba bet koks jo partneris arba subrangovas kompetentingai organizacijai neleidžia pagal 21A.157 dalį atlikti tyrimų; arba
 - 3) atsirado įrodymų, jog gamybinė organizacija negali užtikrinti nustatytus reikalavimus atitinkančios pagal patvirtinimą gaminamų gaminių, dalių arba prietaisų gamybos kontrolės; arba
 - 4) gamybinė organizacija nebeatitinka 21A.133 dalies reikalavimų; arba
 - 5) pažymėjimo buvo atsisakyta arba jis buvo atšauktas pagal 21B.245 dalį.
- b) Atsisakius pažymėjimo arba jį atšaukus pažymėjimas grąžinamas kompetentingai institucijai.

21A.163. Privilegijos

Pagal 21A.135 dalį išduoto gamybinės organizacijos patvirtinimo sąlygomis turėtojas gali:

- a) vykdyti gamybinę veiklą pagal šios dalies reikalavimus;
- b) jei tai yra visas orlaivis ir jei pagal 21A.174 dalį pateikiamas atitikties pareiškimas (Europos aviacijos saugos agentūros 52 forma) – gauti orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir triukšmo pažymėjimą, nepateikdamas jokių kitų įrodymų;
- c) jei tai yra kiti gaminiai, dalys ar prietaisai – išduoti oficialius išleidimo pažymėjimus (Europos aviacijos saugos agentūros 1 forma) pagal 21A.307 dalį, nepateikdamas jokių kitų įrodymų;
- d) atlikti savo pagaminto naujo lėktuvo techninę priežiūrą ir atlikęs tą techninę priežiūrą išduoti išleidimo eksploatuoti pažymėjimą (Europos aviacijos saugos agentūros 53 forma).

21A.165. Turėtojo įsipareigojimai

Gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas:

- a) užtikrina, kad pagal 21A.143 dalį parengtas gamybinės organizacijos aprašymas ir dokumentai, kuriais grindžiamas tas aprašymas, būtų pagrindiniai joje naudojami dokumentai;
- b) užtikrina, kad gamybinė organizacija nuolatos atitiktų gamybinės organizacijos patvirtinimu nustatytus duomenis ir procedūras;
- c)
 - 1) prieš pateikdamas kompetentingai institucijai atitikties pareiškimus nustato, kad kiekvienas užbaigtas orlaivis atitinka tipo projektą ir saugaus eksploatavimo reikalavimus; arba
 - 2) prieš išduodamas tinkamumą skraidyti patvirtinančią Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 formą nustato, ar kiti gaminiai, dalys arba prietaisai yra sukomplektuoti, atitinka patvirtintus konstrukcinius duomenis bei saugaus eksploatavimo reikalavimus ir, be to, jei tai yra varikliai, atsižvelgdamas į variklio tipo pažymėjimo turėtojo pateiktus duomenis patikrina, ar užbaigtas variklis atitinka jo pagaminimo dieną taikomus 21A.18 dalies b punkte apibrėžtus variklio išmetalų kiekio reikalavimus, kad galėtų išduoti variklio išmetalų kiekio reikalavimų laikymąsi patvirtinančią pažymėjimą; arba
 - 3) prieš išduodamas atitikties pažymėjimą, t. y. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formą, patikrina, ar kiti gaminiai, dalys arba prietaisai atitinka taikomus duomenis;
- d) registruoja visus duomenis apie atliktus darbus;
- e) įgyvendina ir išlaiko vidinę pranešimo apie įvykius sistemą, siekdamas, kad būtų užtikrinama sauga, renkamos ir įvertinamos pranešimų apie įvykius ataskaitos ir kad būtų nustatomos nepalankios tendencijos arba imamasi trūkumams ištaisyti skirtų priemonių bei išskiriami įvykiai, apie kuriuos būtina pranešti. Ši sistema apima su įvykiais susijusios atitinkamos informacijos įvertinimą ir platinimą;
- f)
 - 1) tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtoju praneša apie visus atvejus, jeigu gamybinei organizacijai išleisus gaminius, dalis arba prietaisus vėliau nustatoma, kad gaminiai, dalys arba prietaisai neatitiko taikomų konstrukcinių duomenų, ir su tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtoju atlieka tyrimą, siekdamas, jog būtų išaiškinti tie nuokrypiai, dėl kurių gali rasti pavojinga būseną;
 - 2) agentūrai ir valstybės narės kompetentingai institucijai praneša apie nuokrypius, dėl kurių gali rasti pavojinga būseną, nustatoma pagal šio punkto 1 papunktį. Tie pranešimai parengiami agentūros pagal 21A.3 dalies b punkto 2 papunktį nustatyta forma ir perduodami jos nustatytu būdu arba perduodami valstybės narės kompetentingai institucijai;
 - 3) jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas yra kitos gamybinės organizacijos tiekėjas, tai kitai organizacijai taip pat praneša apie visus atvejus, kai jai nusiųstus gaminius, dalis arba prietaisus, vėliau nustatė, kad gaminiai, dalys arba prietaisai iš dalies neatitiko taikomų konstrukcinių duomenų;
- g) teikia pagalbą tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtoju, kai jis imasi bet kokių nepertraukiamą tinkamumą skraidyti užtikrinančių veiksnių, susijusių su pagamintais gaminiais, dalimis arba prietaisais;
- h) įgyvendina dokumentų archyvavimo sistemą, apimančią jo partneriams, tiekėjams ir subrangovams nustatytus reikalavimus ir užtikrinančią duomenų, kurie buvo naudoti gaminių, dalių arba prietaisų atitiktį patvirtinti, apsaugą. Tie duomenys laikomi taip, kad būtų prieinami kompetentingai institucijai, siekiant, kad būtų pateikiama gaminių, dalių arba prietaisų nepertraukiamam tinkamumui užtikrinti būtina informacija;
- i) jeigu atsižvelgdamas į turimo patvirtinimo sąlygas turėtojas išduoda išleidimo eksploatuoti pažymėjimą, prieš išduodamas tą pažymėjimą nustato, ar kiekvienam užbaigtam orlaiviui buvo taikoma privaloma techninė priežiūra ir ar orlaivio būseną atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus.

H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI

21A.171. Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo procedūra.

21A.172. Teisė pateikti paraišką

Visi juridiniai ar fiziniai asmenys, kurio vardu orlaivis įregistruotas ar bus įregistruotas valstybėje narėje („registravimo valstybė narė“) arba jų atstovas gali pateikti paraišką, kad pagal šios dalies reikalavimus tam orlaiviui būtų išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas.

21A.173. Klasifikavimas

Tinkamumo skraidyti pažymėjimai skirstomi:

- a) tinkamumo skraidyti pažymėjimai išduodami pagal šią dalį išduoto tipo pažymėjimo reikalavimus atitinkančiam orlaiviui;
- b) riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimai išduodami orlaiviui, kuris:
 - 1) atitinka pagal šią dalį išduoto riboto galiojimo tipo pažymėjimo reikalavimus; arba
 - 2) dėl kurio agentūrai buvo įrodyta, kad jis atitinka tam tikras sertifikavimo specifikacijas, užtikrinančias lygiavertę saugą;
- c) leidimai skristi išduodami orlaiviui, kuris neatitinka taikomų sertifikavimo specifikacijų arba dėl kurio nebuvo įrodyta, kad jis atitinka tas specifikacijas, tačiau kuris tinkamas saugiam skrydžiui nustatytais sąlygomis.

21A.174. Paraiškos pateikimas

- a) paraiška pagal 21A.172 dalį išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą parengiama registravimo valstybės narės kompetentingos institucijos nustatyta forma ir pateikiama tos institucijos numatytu būdu;
- b) prie visų paraiškų išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą pridedama:
 - 1) nurodoma tinkamumo skraidyti pažymėjimo, kurį prašoma išduoti, klasė;
 - 2) jei tai yra naujas orlaivis:
 - i) atitikties pareiškimas:
 - išduotas pagal 21A.163 dalies b punktą, arba
 - išduotas pagal 21A.130 dalį ir patvirtintas kompetentingos institucijos,
 - arba, jei tai yra importuotas orlaivis, eksportuojančios institucijos pasirašytas pareiškimas, kad orlaivis atitinka agentūros patvirtintą projektą;
 - ii) pranešimas apie masę ir centruotę bei krovinių išdėstymo schema;
 - iii) skrydžio vykdymo vadovas, jeigu jį privaloma pridėti pagal tam tikrą orlaivio tinkamumo skraidyti kodeksą;
 - 3) jei tai yra naudotas orlaivis:
 - i) kilęs iš valstybės narės – pagal M dalį išduotas periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas;
 - ii) jei tai ne iš valstybės narės kilęs orlaivis:
 - valstybės, kurioje orlaivis yra arba buvo įregistruotas, kompetentingos institucijos pareiškimas, kuriame nurodoma orlaivio tinkamumo skraidyti būseną atsižvelgiant į orlaivio registro duomenis perduodant orlaivį;
 - pranešimas apie masę ir centruotę bei krovinių išdėstymo schema;
 - skrydžio vykdymo vadovas, jeigu šią medžiagą privaloma pridėti pagal taikomą tam tikro orlaivio tinkamumo skraidyti kodeksą;
 - ankstesnių metų įrašai, kad būtų galima nustatyti orlaivio gamybos, modifikavimo ir techninės priežiūros standartą, įskaitant visus su pagal 21A.184 dalies c punktą išduotu riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimu susijusius apribojimus;
 - rekomendacija, pagal M dalį atlikus tinkamumo skraidyti patikrą, išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą;
- c) jeigu nesusitarita kitaip – šios dalies b punkto 2 papunkčio i pastraipoje ir b punkto 3 papunkčio ii pastraipoje nurodyti pareiškimai pateikiami iki orlaivio pristatymo įregistravimo valstybės narės kompetentingai institucijai likus ne daugiau nei 60 dienų;

- d) prie kiekvienos paraiškos išduoti skrydžio leidimą pridedama:
- 1) nurodyta skrydžio (-ių) paskirtis;
 - 2) skrydžio maršrutai arba oro erdvė ar ir skrydžio maršrutai, ir skrydžio erdvė;
 - 3) mažiausia skrydžio įgula ir jos kvalifikacija, reikalinga orlaiviui valdyti;
 - 4) apribojimai vežti kitus asmenis, išskyrus skrydžio įgulą;
 - 5) skirtumai, kuriais orlaivis neatitinka taikomų sertifikavimo specifikacijų;
 - 6) visi apribojimai, kurie laikomi būtiniais saugiam orlaivio eksploatavimui užtikrinti;
 - 7) visa kita informacija, kuri laikoma būtina eksploatavimo apribojimams nustatyti.

21A.175. Kalba

Vadovai, užrašai, sąrašai ir prietaisų užrašai bei kita privaloma informacija, reikalinga atsižvelgiant į taikomas sertifikavimo specifikacijas, pateikiama registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai priimtina viena arba keliomis oficialia (-iomis) Europos bendrijos kalba (-omis).

21A.177. Pakeitimas arba modifikacija

Tinkamumo skraidyti pažymėjimą gali pakeisti arba modifikuoti tik registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.

21A.179. Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse

- a) Jeigu pasikeitė orlaivio savininkas:
- 1) jeigu orlaivis neperrašomas į kitą registrą, o lieka tame pačiame registre – tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas, atitinkantis tik riboto galiojimo tipo pažymėjimą, perleidžiami kartu su orlaiviu;
 - 2) jeigu orlaivis yra įregistruojamas kitoje valstybėje narėje – tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas, atitinkantis tik riboto galiojimo tipo pažymėjimą, išduodamas:
 - i) pateikus anksčiau išduotą tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir galiojantį periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo patikros pagal M dalies reikalavimus pažymėjimą, ir
 - ii) jeigu laikomasi 21A.175 dalies reikalavimų.
- b) Jeigu pasikeitė orlaivio savininkas ir jeigu orlaivis turi:
- 1) riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą, neatitinkantį riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba
 - 2) leidimą skraidyti,

tie tinkamumo skraidyti pažymėjimai perleidžiami kartu su orlaiviu, jeigu jis neperregistruojamas į kitą registrą, arba išduodami tik gavus registravimo valstybės narės, į kurią jie perleidžiami, nustatytos formos sutikimą.

21A.180. Tikrinimai

Tinkamumo skraidyti pažymėjimo turėtojas užtikrina prieigą prie orlaivio, kuriam tą tinkamumo skraidyti pažymėjimą gavusi prašymą išdavė registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.

21A.181. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Išduoto tinkamumo skraidyti pažymėjimo galiojimo trukmė neapribojama. Jis tebegalioja, jeigu:
- 1) laikomasi taikomų tipo projekto ir nepertraukiamo tinkamumo skraidyti reikalavimų; ir
 - 2) orlaivis neperregistruojamas į kitą registrą; ir
 - 3) tipo pažymėjimas arba riboto galiojimo tipo pažymėjimas, atsižvelgiant į kuriuos buvo išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas, nebuvo prieš tai paskelbti netekusiais galios pagal 21A.51 dalį;
 - 4) pažymėjimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo atšauktas pagal 21B.330 dalį.
- b) Jeigu pažymėjimo atsisakoma arba jis atšaukiamas, toks pažymėjimas grąžinamas registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai.

21A.182. Orlaivio identifikavimas

Visi pareiškėjai, pateikę paraišką pagal šį poskyrį gauti tinkamumo skraidyti pažymėjimą, įrodo, kad jų orlaivis yra paženklintas pagal Q poskyrio reikalavimus.

21A.183. Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas

Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija tinkamumo skraidyti pažymėjimą išduoda:

- 1) naujam orlaiviui, jeigu:
 - i) pateikiami pagal 21A.174 dalies b punkto 2 papunktį privalomi dokumentai;
 - ii) orlaivis atitinka patvirtintą projektą ir jo būsena atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus;
- 2) naudotam orlaiviui, jeigu:
 - i) pateikiami pagal 21A.174 dalies b punkto 3 papunktį privalomi dokumentai, patvirtinantys, kad:
 - orlaivis atitinka pagal tipo pažymėjimą ir bet koki papildomą tipo pažymėjimą patvirtintą tipo projektą, pagal šią dalį patvirtintą pakeitimą ar remontą ir taikomus tinkamumo skraidyti reikalavimus, ir
 - orlaivis buvo patikrintas pagal taikomas M dalies nuostatas; ir
 - ii) orlaivis atitinka patvirtintą projektą ir jo būsena atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus.

21A.184. Tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimų išdavimas

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimą išduoda:
 - 1) naujam orlaiviui – pateikus pagal 21A.174 dalies b punkto 2 papunktį privalomus dokumentus, patvirtinančius, kad orlaivis atitinka agentūros pagal riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba tam tikras sertifikavimo specifikacijas patvirtintą projektą ir orlaivio būsena atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus;
 - 2) naudotam orlaiviui, jeigu:
 - i) pateikiami pagal 21A.174 dalies b punkto 3 papunktį privalomi dokumentai, patvirtinantys, kad:
 - orlaivis atitinka agentūros pagal riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba tam tikras sertifikavimo specifikacijas patvirtintą projektą ir
 - buvo laikomasi taikomų tinkamumo skraidyti reikalavimų, ir
 - orlaivis buvo patikrintas pagal tam tikras M dalies nuostatas; ir
 - ii) registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitinka patvirtintą projektą ir orlaivio būsena atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus.
- b) Jei tai yra orlaivis, kuris negali atitikti pagrindiniame reglamente nurodytų esminių reikalavimų ir kuriam negalima išduoti riboto galiojimo tipo pažymėjimo, agentūra, jeigu būtina, atsižvelgdama į neatitiktis tiems esminiams reikalavimams:
 - 1) parengia tam tikras sertifikavimo specifikacijas, užtikrinančias, atsižvelgiant į numatomą naudojimo paskirtį, lygiavertę saugą, ir patikrina, ar laikomasi tų specifikacijų reikalavimų;
 - 2) nustato šio orlaivio naudojimo apribojimus.
- c) Naudojimo apribojimai siejami su tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimais, įskaitant oro erdvės apribojimus, jeigu būtina, siekiant, kad būtų atsižvelgiama į neatitiktis pagrindiniame reglamente nustatytiems esminiams tinkamumo skraidyti reikalavimams.

21A.185. Skrydžio leidimų išdavimas

Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija išduoda skrydžio leidimą, jeigu agentūra nustato, kad orlaivis gali atitikti pagrindinį skrydį, ir jeigu atitinkami susiję apribojimai, atstojantys neatitiktį esminiams reikalavimams, leidžia orlaiviui atlikti tą skrydį.

I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI**21A.201. Taikymo sritis**

Šiuo poskyriu nustatoma triukšmo pažymėjimų išdavimo procedūra.

21A.203. Teisė pateikti paraišką

Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, kurių vardu orlaivis registruotas ar bus registruojamas valstybėje narėje (registravimo valstybėje narėje), arba jų atstovas gali pateikti paraišką tam orlaiviui pagal šio poskyrio reikalavimus išduoti triukšmo pažymėjimą.

21A.204. Paraiškos pateikimas

- a) Pagal 21A.203 dalį paraiška išduoti triukšmo pažymėjimą parengiama registravimo valstybės narės kompetentingos institucijos numatyta forma ir įteikiama jos nustatytu būdu.
- b) Su kiekviena paraiška pateikiama:
 - 1) jei tai yra naujas orlaivis:
 - i) atitikties pareiškimas:
 - parengtas pagal 21A.163 dalies b punktą; arba
 - parengtas pagal 21A.130 dalį ir patvirtintas kompetentingos institucijos
 - arba, jei tai yra importuotas orlaivis, eksportuojančios institucijos pasirašytas pareiškimas, kad orlaivis atitinka agentūros patvirtintą projektą; ir
 - ii) informacija apie triukšmą, kuri buvo surinkta laikantis taikomų triukšmo reikalavimų. Ši informacija įtraukiama į skrendančio orlaivio eksploatavimo vadovą, jeigu šį vadovą privaloma turėti tam tikrame orlaivyje atsižvelgiant į taikomo tinkamumo skraidyti kodekso reikalavimus;
 - 2) jei tai yra naudotas orlaivis:
 - i) informacija apie triukšmą, kuri buvo surinkta laikantis taikomų triukšmo reikalavimų. Ši informacija įtraukiama į skrendančio orlaivio eksploatavimo vadovą, jeigu šį vadovą privaloma turėti tam tikrame orlaivyje atsižvelgiant į taikomo tinkamumo skraidyti kodekso reikalavimus; ir
 - ii) ankstesnių metų įrašai, kad būtų galima nustatyti orlaivio gamybos, modifikavimo ir techninės priežiūros standartą.
- c) Jeigu nesusitarta kitaip – šios dalies b punkto 1 papunktyje nurodyti pareiškimai pateikiami iki orlaivio pristatymo įregistravimo valstybės narės kompetentingai institucijai likus ne daugiau nei 60 dienų.

21A.205. Triukšmo pažymėjimų išdavimas

Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija išduoda triukšmo pažymėjimą, jeigu pateikiami pagal 21A.204 dalies b punktą privalomi dokumentai.

21A.207. Pakeitimas arba modifikavimas

Triukšmo pažymėjimą gali pakeisti arba modifikuoti tik registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.

21A.209. Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse

Pasikeitus orlaivio savininkui, jeigu:

- a) orlaivis neperregistruojamas į kitą registrą – triukšmo pažymėjimas perleidžiamas kartu su orlaiviui; arba
- b) orlaivis perregistruojamas į kitos valstybės narės registrą – triukšmo pažymėjimas išduodamas pateikus ankstesnį triukšmo pažymėjimą.

21A.210. Patikrinimai

Triukšmo pažymėjimo turėtojas užtikrina prieigą prie orlaivio, kuriam tą tinkamumo skraidyti pažymėjimą gavusi prašymą išdavė registravimo valstybės narės kompetentinga institucija arba tikrinanti agentūra.

21A.211. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Triukšmo pažymėjimo galiojimo trukmė neribojama. Triukšmo pažymėjimas tebegalioja, jeigu:
- 1) laikomasi taikomų tipo projekto, aplinkos apsaugos ir nepertraukiamo tinkamumo skraidyti reikalavimų; ir
 - 2) orlavis neperregistruojamas į kitą registrą; ir
 - 3) tipo pažymėjimas arba riboto galiojimo tipo pažymėjimas, kuriais remiantis buvo išduotas triukšmo pažymėjimas, anksčiau nebuvo paskelbti negaliojančiais pagal 21A.51 dalį;
 - 4) pažymėjimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo atšauktas pagal 21B.430 dalį.
- b) Pažymėjimo atsisakius arba jį atšaukus, pažymėjimas grąžinamas registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai.

J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS**21A.231. Taikymo sritis**

Šiuo poskyriu nustatoma projektavimo organizacijų patvirtinimo procedūra ir taisyklės, kuriomis reglamentuojamos pareiškėjų, pateikusių paraišką, kad jiems būtų suteiktas tas patvirtinimas, ir to patvirtinimo turėtojų teisės bei įpareigojimai.

21A.233. Teisė pateikti paraišką

Kiekvienas juridinis arba fizinis asmuo („organizacija“) gali pateikti paraišką suteikti patvirtinimą pagal šį poskyrį

- a) laikantis 21A.14, 21A.112B, 21A.432B arba 21A.602B dalių; arba
- b) suteikti patvirtinimą neesminiams pakeitimams arba neesminio remonto projektams, jeigu to patvirtinimo prašoma, siekiant, kad būtų galima naudoti išskirtinėmis teisėmis pagal 21A.263 dalį.

21A.234. Paraiškos pateikimas

Visos paraiškos projektavimo organizacijai suteikti patvirtinimą parengiamos agentūros nustatyta forma ir pateikiamos jos numatytu būdu bei prie jų pridedama pagal 21A.243 dalį privaloma informacija ir patvirtinimo, kurį prašoma išduoti pagal 21A.251 dalį, sąlygos.

21A.235. Projektavimo organizacijos patvirtinimo išdavimas

Organizacijai suteikiama teisė gauti agentūros išduotą projektavimo organizacijos patvirtinimą, jeigu organizacija pagal šį poskyrį įrodo, kad ji laikosi taikomų reikalavimų.

21A.239. Projekto užtikrinimo sistema

- a) Projektavimo organizacija įrodo, kad ji įdiegė ir gali išlaikyti projekto užtikrinimo sistemą gaminių, dalių ir prietaisų, kurie įtraukti į paraišką, projektui ir gaminių, dalių ir prietaisų projekto pakeitimams kontroliuoti bei prižiūrėti. Ši projekto užtikrinimo sistema turi būti tokia, kad organizacijai leistų:
- 1) užtikrinti, jog gaminių, dalių ir prietaisų projektas arba jų projekto pakeitimai atitiktų taikomą sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus; ir
 - 2) užtikrinti, jog jos įsipareigojimai būtų tinkamai vykdomi:
 - i) pagal atitinkamas šios dalies nuostatas; ir
 - ii) laikantis patvirtinimo sąlygų, nustatytų pagal 21A.251 dalį;
 - 3) nepriklausomai stebėti, ar laikomasi dokumentais nustatytų sistemos procedūrų ir ar jos yra pakankamos. Šis stebėjimas turi apimti grįžtamojo ryšio sistemą su pareigūnu arba pareigūnų grupe, turinčia užtikrinti, kad būtų imamasi ištaisomųjų veiksmų.
- b) Projekto užtikrinimo sistema turi apimti nepriklausomą atitikties duomenų, kuriais remdamasi organizacija agentūrai pateikia atitikties pareiškimus ir susijusius dokumentus, patikrinimą.
- c) Projektavimo organizacija nurodo, koku būdu projekto užtikrinimo sistema leidžia patikrinti, ar suprojektuotos dalys arba prietaisai, partnerių ar subrangovų tais metodais, kuriems taikomos rašytinės procedūros, atlikti darbai atitinka priimtino reikalavimus.

21A.243. Duomenys

- a) Projektavimo organizacija agentūrai įteikia vadovą, kuriame tiesiogiai arba dalinėmis nuorodomis aprašo organizaciją, atitinkamas procedūras ir gaminius, kurie turi būti suprojektuoti, ar jų pakeitimus.
- b) Jeigu kokias nors dalis arba prietaisus ar gaminių pakeitimus projektuoja partnerių organizacijos arba subrangovai, į vadovą įtraukiamas pareiškimas, kuriame nurodoma, kaip projektavimo organizacija yra pasirengusi užtikrinti, kad visos dalys ar prietaisai atitiktų 21A.239 dalies b punkto reikalavimus, ir pateikiami, jeigu būtina, tam pareiškimui pagrįsti, reikalingi tiesioginiai arba naudojant dalines nuorodas parengti partnerių ar subrangovų atliekamos projektavimo veiklos ir jų organizacijos aprašymai ar informacija apie tas projektavimo veiklas ir organizaciją.
- c) Vadovas, jeigu būtina, turi būti iš dalies keičiamas, siekiant, kad jis tebeišliktų naujausiu organizacijos aprašymu, ir keitimų kopijos pateikiamos agentūrai.
- d) Projektavimo organizacija pateikia pareiškimą apie vadovaujančių darbuotojų ir kitų asmenų, atsakingų už turinčių įtakos tinkamumui skraidyti ir aplinkos apsaugai sprendimų priėmimą organizacijoje, kvalifikaciją ir patirtį.

21A.245. Patvirtinimo reikalavimai

Projektavimo organizacija, remdamasi pagal 21A.243 dalį pateikta informacija, įrodo, kad, be 21A.243 dalies reikalavimų laikymosi:

- a) visuose techniniuose skyriuose dirba pakankamai darbuotojų, jų patirtis atitinka nustatytus reikalavimus, darbuotojams suteikti reikiami įgaliojimai, jog darbuotojai galėtų vykdyti jiems paskirtus įpareigojimus ir jog pastarieji, kartu su patalpomis, įrenginiais ir pagalbinėmis priemonėmis, yra tinkami, kad darbuotojai galėtų užtikrinti, jog gaminys atitiktų tinkamumo naudoti, triukšmo, degalų išpylimo ir variklio išmetalų kiekio reikalavimus;
- b) sprendžiant tinkamumo skraidyti ir aplinkos apsaugos klausimus užtikrinamas visiškas ir veiksmingas skyrių bei skyrių padalinių veiklos derinimas.

21A.247. Projekto užtikrinimo sistemos pakeitimai

Suteikus projektavimo organizacijos patvirtinimą, visus projekto užtikrinimo sistemos pakeitimus, turinčius didelės įtakos įrodant gaminio atitiktį ar gaminiui taikomų tinkamumo naudoti ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymąsi, patvirtina agentūra. Raštiška paraiška suteikti patvirtinimą įteikiama agentūrai ir projektavimo organizacija, remdamasi įteiktais siūlomais vadovo keitimais, prieš pakeitimo įgyvendinimą agentūrai įrodo, kad ji tebeatitiks šio poskyrio reikalavimus įgyvendinus pakeitimą.

21A.249. Teisė perleisti

Išskyrus tą atvejį, jeigu pasikeičia nuosavybė, kurios pasikeitimas laikomas esminiu 21A.247 dalyje nurodytais tikslais, projektavimo organizacijos patvirtinimo negalima perleisti.

21A.251. Patvirtinimo sąlygos

Patvirtinimo sąlygose nustatomi projektavimo darbų tipai, gaminių, dalių ir prietaisų kategorijos, kurioms projektavimo organizacijai buvo suteiktas projektavimo organizacijos patvirtinimas, bei funkcijos ir įgaliojimai, kuriuos vykdyti gaminių tinkamumo naudoti ir gaminių triukšmo charakteristikų, degalų išleidimo ir variklių išmetalų kiekio atžvilgiu organizacijai buvo suteiktas patvirtinimas. Jeigu projektavimo organizacijos patvirtinimas apima pagalbinės jėgainės sertifikavimą arba leidimų išdavimą taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), patvirtinimo sąlygose taip pat pateikiamas papildomas gaminių ar pagalbinių jėgainių sąrašas. Tos sąlygos nustatomos kaip patvirtinimo organizacijos patvirtinimo dalis.

21A.253. Patvirtinimo sąlygų pakeitimai

Kiekvieną patvirtinimo sąlygų pakeitimą patvirtina agentūra. Paraiška pakeisti patvirtinimo sąlygas parengiama agentūros nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu. Projektavimo organizacija atitinka taikomus šio poskyrio reikalavimus.

21A.257. Tyrimai

- a) Projektavimo organizacija imasi priemonių, leidžiančių agentūrai atlikti bet kokius tyrimus, įskaitant partnerių ir subrangovų tyrimus, būtinus siekiant nustatyti, ar laikomasi taikomų šio poskyrio reikalavimų ir ar vėliau tebeužtikrinamas jų laikymasis.
- b) Projektavimo organizacija leidžia agentūrai patikrinti visas ataskaitas ir atlikti bet kokius patikrinimus bei skrydžių bandymus ar antžeminius bandymus arba dalyvauti atliekant tuos bandymus, kuriuos būtina atlikti, siekiant, kad būtų patikrinta, ar galioja pareiškėjo pagal 21A.239 dalies b punktą įteikti atitikties pareiškimai.

21A.258. Pažeidimai

- a) Jeigu nustatomi objektyvūs įrodymai, patvirtinantys, kad projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko taikomų šios dalies reikalavimų, pažeidimai klasifikuojami taip:
 - 1) pirmo lygio pažeidimas – tai bet kokia neatitiktis šios dalies reikalavimams, dėl kurio gali būti visiškai nesilaikoma taikomų reikalavimų ir dėl to gali būti daroma įtaka orlaivio saugai;
 - 2) antro lygio pažeidimai – tai bet koks šios dalies reikalavimų nesilaikymas, kuris nepriskiriamas pirmo lygio pažeidimui.
- b) Trečio lygio pažeidimas – tai bet koks dalykas, dėl kurio objektyviais įrodymais buvo nustatyta, kad jam būdingi trūkumai, kurių nepašalinus gali atsirasti šios dalies a punkte nurodyta neatitiktis.
- c) Gavęs pranešimą apie pažeidimus pagal taikomas administracines procedūras, kurias yra nustačiusi agentūra:
 - 1) jei tai yra pirmo lygio pažeidimas – projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas ne vėliau nei per 21 darbo dieną nuo raštiško patvirtinimo apie pažeidimą gavimo kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad jis ėmėsi ištaisomųjų veiksmų;
 - 2) jei tai yra antro lygio pažeidimas – kompetentingos institucijos nustatytas ištaisomųjų veiksmų laikotarpis turi atitikti pažeidimo pobūdį, tačiau bet kokiu atveju iš pradžių nustatomas ne ilgesnis nei šešių mėnesių terminas. Tam tikromis aplinkybėmis ir atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį kompetentinga institucija gali pratęsti šešių mėnesių laikotarpį, jeigu pateikiamas nustatytus reikalavimus atitinkantis ištaisomųjų veiksmų planas, kuriam pritaria kompetentinga institucija;
 - 3) nustačius trečio lygio pažeidimą, projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas neprivalo imtis neatidėliotinų veiksmų.
- d) Jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai – projektavimo organizacijos patvirtinimo galiojimas gali būti iš dalies arba visiškai apribotas, sustabdytas ar atšauktas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras. Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas tinkamu laiku patvirtina, kad yra gavęs pranešimą apie atskirojo leidimo apribojimą, jo galiojimo sustabdymą arba atšaukimą.

21A.259. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Projektavimo organizacijai išduoto patvirtinimo galiojimo trukmė nenustatoma. Patvirtinimas tebegalioja, jeigu:
 - 1) projektavimo organizacija neįrodo, kad ji nesilaiko taikomų šio poskyrio reikalavimų; arba
 - 2) projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas arba koks nors jo partneris ar subrangovas nekliaudo agentūrai atlikti tyrimų pagal 21A.257 dalį; arba
 - 3) nepateikiama įrodymų, kad projekto užtikrinimo sistema negali išlaikyti nustatytus reikalavimus atitinkančios gaminių, kuriems taikomas patvirtinimas, projekto arba jų pakeitimų kontrolės ir priežiūros; arba
 - 4) laikantis agentūros nustatytų administracinių procedūrų pažymėjimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo atšauktas.
- b) Pažymėjimo atsisakius arba jį atšaukus, pažymėjimas grąžinamas agentūrai.

21A.263. Privilegijos

- a) Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtoji suteikiama teisė pagal šios dalies reikalavimus ir atsižvelgiant į patvirtinimo taikymo sritį vykdyti projektavimo veiklą.
- b) Pareiškėjo, siekiančio gauti:
 - 1) tipo pažymėjimą arba tipo projekto esminio pakeitimo patvirtinimą; arba
 - 2) papildomą tipo pažymėjimą; arba
 - 3) taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduotą leidimą pagal 21A.602 dalies b punkto 1 papunktį;
 - 4) esminio remonto projekto patvirtinimą;

pagal 21A.257 dalies b punktą pateiktus atitikties dokumentus agentūra priima papildomai jų netikrindama.

- c) Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtoji, atsižvelgiant į patvirtinimo sąlygas ir taikant atitinkamas projekto užtikrinimo procedūras, suteikiama teisė:
- 1) nustatyti, ar tipo projekto pakeitimai ir remontai laikytini „neesminiais“ arba „esminiais“;
 - 2) patvirtinti neesminius pakeitimus ir neesminius remontus;
 - 3) pateikti informaciją arba parengti nurodymus, į kuriuos būtų įtrauktas šis pareiškimas: „Šio techninio dokumento turinys yra patvirtintas remiantis DOA Nr. [EASA]. J. [xyz]“;
 - 4) patvirtinti skrendančio orlaivio eksploatavimo vadovo redakcinius pakeitimus ir išleisti tuos pakeitimus su šio pareiškimu: „Pakeitimas Nr. xx AFM ref. yyy, yra patvirtintas remiantis DOA Nr. [EASA]. J. [xyz]“;
 - 5) patvirtinti gaminių, kurių jis turi tipo pažymėjimą arba papildomą tipo pažymėjimą, esminio remonto projektą.

21A.265. Turėtojo įsipareigojimai

Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas:

- a) užtikrina, kad vadovas atitiktų projekto užtikrinimo sistemą;
- b) užtikrina, kad šis vadovas organizacijoje būtų pagrindinis darbinis dokumentas;
- c) nustato, ar gaminių projektas arba jų pakeitimai ar remontai, jeigu būtina, atitinka taikomus reikalavimus ir ar tiems gaminiams nebūdingos pavojingos savybės;
- d) išskyrus remiantis 21A.263 dalyje nurodytomis privilegijomis patvirtintus neesminius pakeitimus arba remontus, teikia agentūrai pareiškimus ir susijusius dokumentus, patvirtinančius, kad laikomasi šios dalies c punkto reikalavimų;
- e) teikia agentūrai informaciją arba nurodymus, susijusius su pagal 21A.3B dalį privalomais veiksmais.

K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI

21A.301. Taikymo sritis

Šis poskyris nustato dalių ir prietaisų patvirtinimo procedūrą.

21A.303. Taikomų reikalavimų laikymasis

Gaminyje, kuriam išduotas tipo pažymėjimas, įmontuotinių dalių ir prietaisų atitiktis įrodoma:

- a) taikant gaminio, kuriame dalis arba prietaisas turi būti įmontuotas, tipo sertifikavimo procedūras pagal B, D arba E poskyrius; arba
- b) jeigu būtina, taikant O poskyryje nustatytas leidimo išdavimo pagal Europos techninio standarto specifikaciją procedūras; arba
- c) jei tai yra standartinės dalys – pagal oficialiai pripažintus standartus.

21A.305. Dalių ir prietaisų patvirtinimas

Visais atvejais, jeigu dalį arba prietaisą, be jokios abejonės, privaloma patvirtinti pagal Bendrijos įstatymą arba agentūros priemones, dalis ar prietaisas turi atitikti taikomą Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) arba, tam tikrais atvejais – specifikacijas, kurias agentūra yra pripažinusi lygiavertėmis.

21A.307. Įmontuoti skirtų dalių ir prietaisų išleidimas

Jokios dalies arba prietaiso (išskyrus standartinę dalį) neleidžiama įmontuoti į gaminį, kuriam išduotas tipo pažymėjimas, jeigu:

- a) su dalimi arba prietaisu nepateikiamas oficialus išleidimo pažymėjimas (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma), patvirtinantis tos dalies ar prietaiso tinkamumą naudoti; ir
- b) dalis arba prietaisas nepaženklintas pagal Q poskyrį.

(L POSKYRIS – NETAIKOMA)

M POSKYRIS – REMONTAI

21A.431. Taikymo sritis

- a) Šis poskyris nustato remonto projekto patvirtinimo procedūrą ir pareiškėjų, siekiančių, kad jiems būtų išduotas remonto projekto patvirtinimas, bei tų patvirtinimų turėtojų teises ir pareigas.
- b) „Remontas“ – tai visų gaminių, dalių arba prietaisų, kuriuos gamintojas iš pradžių yra išleidęs, žalos ištaisymas ir (arba) dalių ar prietaisų tinkamumo naudoti būsenos atkūrimas.
- c) Žalos ištaisymas, kurį atliekant keičiamos dalys arba prietaisai, tačiau nebūtina imtis konstravimo veiklos, laikomas technine priežiūra ir dėl to šio žalos ištaisymo neprivaloma patvirtinti pagal šią dalį.
- d) Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančio dirbinio remontas laikomas Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančios projekto pakeitimu ir turi būti atliekamas pagal 21A.611 dalį.

21A.432. Teisė pateikti paraišką

- a) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, kurie įrodė savo tinkamumą pagal 21A.432B dalį arba kurie yra pradėję šį įrodymo procesą, turi teisę pateikti paraišką, kad jiems būtų suteiktas esminio remonto projekto patvirtinimas šiame poskyryje nustatytais sąlygomis.
- b) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys turi teisę pateikti paraišką, kad jiems būtų išduotas neesminio remonto projekto patvirtinimas.

21A.432B. Tinkamumo įrodymas

- a) Pareiškėjas, pateikęs paraišką, kad būtų išduotas esminio remonto projekto patvirtinimas, įrodo savo tinkamumą įsigydamas projektavimo organizacijos patvirtinimą, kurį agentūra išduoda pagal J poskyrį.
- b) Pareiškėjas nukrypdamas nuo šios dalies a punkto ir norėdamas pasinaudoti kita procedūra savo tinkamumui įrodyti, gali prašyti agentūros leisti jam naudoti procedūras, nustatančias tam tikrą projektavimo praktiką, išteklius ir veiksmų seką, privalomą, jog būtų laikomasi šio poskyrio reikalavimų.

21A.433. Remonto projektas

- a) Pareiškėjas, pateikęs paraišką, kad jam būtų išduotas remonto projekto patvirtinimas:
 - 1) įrodo, kad jis laikosi tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, kurie nuoroda buvo įtraukti į tipo pažymėjimą arba papildomą tipo pažymėjimą, jeigu būtina, arba paraiškos (remonto projekto patvirtinimui gauti) pateikimo dieną galiojančių reikalavimų bei tų sertifikavimo specifikacijų visų pakeitimų arba specialių sąlygų, kurias agentūra laiko privalomomis, siekiant, jog būtų nustatytas saugos lygis, kuris yra lygiavertis numatytajam tipo sertifikavimo pagrindu ir kuris nuoroda buvo įtrauktas į tipo pažymėjimą arba papildomą tipo pažymėjimą;
 - 2) pateikia visus būtinus pagrindžiančiuosius duomenis, jeigu paprašo agentūra;
 - 3) pateikia pareiškimą, kad laikosi sertifikavimo specifikacijų ir šios dalies a punkto 1 papunkčio aplinkos apsaugos reikalavimų.
- b) Jeigu pareiškėjas neturi tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo, jeigu būtina, pareiškėjas gali laikytis šios dalies a punkto reikalavimų naudodamasis savo ištekliais arba susitardamas su tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo turėtoju, jeigu reikia.

21A.435. Remontų klasifikavimas

- a) Remontas gali būti „esminis“ arba „neesminis“. Klasifikuojama pagal 21A.91 dalyje pateiktus tipo projekto pakeitimo kriterijus.
- b) Pagal šios dalies a punktą:
 - 1) agentūra, arba
 - 2) projektavimo organizacija, patvirtinta atitinkamomis procedūromis, dėl kurių buvo susitarta su agentūra, remontą priskiria „esminiam“ arba „neesminiam“.

21A.437. Remonto projekto patvirtinimo išdavimas

Jeigu buvo pateiktas pareiškimas ir buvo įrodyta, kad remonto projektas atitinka taikomas sertifikavimo specifikacijas ir 21A.433 dalies a punkto 1 papunktyje nustatytus aplinkos apsaugos reikalavimus, tą tvarką patvirtina:

- a) agentūra, arba
- b) taip pat turinti tipo pažymėjimą arba papildomą tipo pažymėjimą pagal nustatytus reikalavimus patvirtinta organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra;
- c) jei tai yra tik neesminiai remontai – pagal nustatytus reikalavimus patvirtinta projektavimo organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra.

21A.439. Remonto dalių gamyba

Remontui naudotinos dalys ir prietaisai gaminami pagal gamybos duomenis, pagrįstus visais būtinais projektavimo duomenimis, kuriuos pateikia remonto projekto patvirtinimo turėtojas:

- a) pagal F poskyrio reikalavimus, arba
- b) pagal G poskyrio reikalavimus atitinkamai patvirtinta organizacija, arba
- c) atitinkamai patvirtinta techninės priežiūros organizacija.

21A.441. Remonto atlikimas

- a) Remontą atlieka atitinkamai patvirtinta techninės priežiūros organizacija arba atitinkamai pagal G poskyrį patvirtinta gamybinė organizacija, naudodamasi 21A.163 dalyje nurodyta privilegija;
- b) projektavimo organizacija remontą atliekančioms organizacijoms perduoda visus būtinus montavimo nurodymus.

21A.443. Apribojimai

Patvirtinant remonto projektą galima nustatyti apribojimus ir šiuo atveju remonto projekto patvirtinime pateikiami visi būtini nurodymai ir apribojimai. Šiuos nurodymus ir apribojimus remonto projekto patvirtinimo turėtojas perduoda operatoriui, taikydamas su agentūra sutartą procedūrą.

21A.445. Neatitaisoma žala

- a) Jeigu sugadintas gaminys, dalis arba prietaisas neremontuojamas ir jeigu jiems netaikomi pirmiau minėti duomenys, tada žalos poveikį gaminio, dalies ar prietaiso tinkamumui naudoti gali nustatyti:
 - 1) agentūra, arba
 - 2) atitinkamai patvirtinta projektavimo organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra.

Visi būtini apribojimai nustatomi laikantis 21A.443 dalies procedūrų.

- b) Jeigu žalą vertina ne šios dalies a punkte nurodyta agentūra ir ne tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo turėtojas, o kita organizacija, pastaroji įrodo, kad informacija, kuria grindžiamas vertinimas, buvo gauta naudojantis pačios vertinančios organizacijos ištekliais arba susitarus su tipo pažymėjimo ar papildomo tipo pažymėjimo turėtoju arba gamintoju, jeigu būtina.

21A.447. Duomenų tvarkymas

Visą atitinkamą informaciją apie kiekvieną remontą, projektą, brėžinius, bandymų ataskaitas, nurodymus ir apribojimus, kurie galėjo būti nustatyti pagal 21A.443 dalį, klasifikavimo pagrindu ir prietaiso patvirtinimo įrodymus:

- a) remonto projekto patvirtinimo turėtojas laiko taip, kad pirmiau minėti dalykai būtų prieinami agentūrai; ir
- b) laiko remonto projekto patvirtinimo turėtojas, siekiant, kad būtų teikiama informacija, reikalinga užtikrinti nepertraukiamą suremontuotų gaminių, dalių arba prietaisų tinkamumą naudoti.

21A.449. Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos

- a) Remonto projekto patvirtinimo turėtojas bent po vieną išsamų nepertraukiamo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų rinkinį, kurie buvo padaryti atsižvelgiant į remonto projektą ir kurie apima aprašomuosius duomenis bei įgyvendinimo nurodymus, parengtus laikantis taikomų reikalavimų, įteikia kiekvienam orlaivio operatoriui, kuris yra remontavęs remonto projekto patvirtinimo turėtojo orlaivį. Suremontuotą gaminį, dalį arba prietaisą galima išleisti eksploatuoti anksčiau nei buvo padaryti tų nurodymų pakeitimai, tačiau to gaminio, dalies ar prietaiso eksploatavimo laikas turi būti apribojamas ir tokiam išleidimui turi pritarti agentūra. Tie nurodymų pakeitimai turi būti prieinami visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų nurodymų pakeitimų sąlygų. Tam tikro vadovo arba nepertraukiamo tinkamumo naudoti nurodymų pakeitimų, skirtų kapitaliniam remontui ar kitoms esminio remonto formoms, dalies prieinamumą pradėjus gaminį eksploatuoti galima atidėti, tačiau tas vadovas ar nurodymai turi būti prieinami pirmiau nei bet kokio gaminio eksploatavimo valandų, jo skraidytų valandų arba eksploatacinių ciklų skaičius pasieks tam tikrą vertę.
- b) Jeigu nepertraukiamo tinkamumo naudoti nurodymų pakeitimų atnaujinimus remonto projekto patvirtinimo turėtojas parengia po remonto patvirtinimo, šie atnaujinimai nusiunčiami visiems operatoriams ir paprašius turi būti prieinami visiems kitiems asmenims, kurie privalo laikytis visų kurie privalo laikytis bet kokių tų nurodymų pakeitimų sąlygų. Agentūrai pateikiama programa, kurioje aprašoma, kaip platinami nepertraukiamo tinkamumo naudoti nurodymų pakeitimai.

21A.451. Įsipareigojimai ir Europos dalies patvirtinimo ženklintas

- a) Visi esminio remonto projekto patvirtinimo turėtojai:
- 1) prisiima įsipareigojimus:
 - i) nustatytus 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.439, 21A.441, 21A.443, 21A.447 ir 21A.449 dalyse;
 - ii) privalomus atsižvelgiant į bendradarbiavimą su tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo turėtoju pagal 21A.433 dalies b punktą, jeigu būtina, ar su abiejų tipų pažymėjimų turėtojais; ir
 - 2) atlieka ženklintą, įskaitant raides EPA („Europos dalies patvirtinimas“) pagal 21A.804 dalies a punktą.
- b) Išskyrus tipo pažymėjimo turėtojus, kuriems galioja 21A.44 dalis, neesminio remonto projekto patvirtinimo turėtojai:
- 1) prisiima 21A.4, 21A.447 ir 21A.449 dalyse nustatytus įsipareigojimus; ir
 - 2) atlieka ženklintą, įskaitant raides EPA („Europos dalies patvirtinimas“) pagal 21A.804 dalies a punktą.

(N POSKYRIS – NETAIKOMA)

O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI

21A.601. Taikymo sritis

- a) Šis poskyris nustato leidimų išdavimo taikant Europos techninio standarto specifikaciją procedūrą ir pareiškėjų, siekiančių, kad jiems būtų išduoti tie leidimai, arba tų leidimų turėtojų teises bei įsipareigojimus.
- b) Šiame poskyryje:
- 1) „dirbinys“ – tai bet kokia civiliniame orlaivyje naudotina dalis ir prietaisas;
 - 2) „Europos techninio standarto specifikacija“ (toliau šioje dalyje – ETSO) – tai išsami tinkamumo naudoti specifikacija, kurią yra išdavusi agentūra, siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinio reglamento esminių reikalavimų, ir tam tikrų gaminių eksploatacinių charakteristikų standartas;
 - 3) gaminy, pagamintas turint leidimą, kuris buvo išduotas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), K poskyryje laikomas patvirtintu gaminiu.

21A.602A. Teisė pateikti paraišką

Visi juridiniai ar fiziniai asmenys, kurie gamina Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkantį dirbinį arba ketina gaminti tokį dirbinį ir kurie įrodė arba yra pradėję savo tinkamumo pagal 21A.602B dalį įrodymo procesą, turi teisę pateikti paraišką, jog jiems būtų išduotas leidimas, kurį išduodant taikoma Europos techninio standarto specifikacija (ETSO).

21A.602B. Tinkamumo įrodymas

Visi pareiškėjai, siekiantys, kad jiems būtų išduotas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamas leidimas, savo tinkamumą įrodo:

- a) jei tai yra gamyba – įsigydami gamybinės organizacijos patvirtinimą, kuris išduodamas pagal G poskyrį, arba laikydamiesi F poskyrio procedūrų; ir
- b) jei tai yra projektavimas:
 - 1) pagalbinės jėgainės – įsigydami projektavimo organizacijos patvirtinimą, kurį agentūra išdavė pagal J poskyrį;
 - 2) visų kitų dirbinių – naudodami procedūras, nustatančias konkrečias projektavimo veiklas, išteklius ir veiksmų seką, kuri privaloma, kad būtų laikomasi šios dalies reikalavimų.

21A.603. Paraiškos pateikimas

- a) Paraiška išduoti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamą leidimą parengiama agentūros nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu bei prie paraiškos pridedama pagal 21A.605 dalį privaloma informacija;
- b) jeigu pagal 21A.611 dalį numatoma atlikti keletą neesminių pakeitimų, pareiškėjas savo paraiškoje pateikia dirbinio pagrindinio modelio numerį ir susijusios dalies numerius, po kurios rašomi atidaryti laužtiniai skliaustai, reiškiantys, kad kai kada gali būti pridedamas sutrumpintas raidinis ženklavimas arba skaičiai (arba ir sutrumpintas raidinis ženklavimas, ir skaičiai).

21A.604. Leidimo pagalbinei jėgainei išdavimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO)

Jei tai yra taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) pagalbinei jėgainei išduodamas leidimas:

- a) 21A.15, 21A.16B, 21A.17, 21A.20, 21A.21, 21A.31, 21A.33, 21A.44 dalys taikomos nukrypstant nuo 21A.603 dalies, 21A.606 dalies c punkto, 21A.610 ir 21A.615 dalių, išskyrus tai, kad leidimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamas pagal 21A.606 dalį, o ne tipo pažymėjimą;
- b) šios 21 dalies D arba E poskyris projekto pakeitimų patvirtinimui taikomas nukrypstant nuo 21A.611 dalies. Jeigu naudojamas E poskyris, vietoje papildomo tipo pažymėjimo išduodamas atskiras taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamas leidimas.

21A.605. Duomenų reikalavimai

Pareiškėjas agentūrai pateikia šiuos dokumentus:

- a) atitikties pareiškimą, patvirtinantį, kad pareiškėjas atitinka šio poskyrio reikalavimus;
- b) deklaraciją apie projektą ir darbinius parametrus;
- c) vieną duomenų, kuriuos privaloma pateikti pagal Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), kopiją;
- d) 21A.143 dalyje nurodytą aprašymą (arba nuorodą į aprašymą), siekiant, kad pagal G poskyrį arba vadovą (arba nuorodą į vadovą), nurodytą 21A.125 dalies b punkte, būtų gautas atitinkamas gamybinės organizacijos patvirtinimas tam, jog pagal F poskyrį būtų vykdoma gamyba neturint gamybinės organizacijos patvirtinimo;
- e) jei tai yra pagalbinė jėgainė – 21A.243 dalyje nurodytą vadovą (arba nuorodą į vadovą), siekiant, kad pagal J poskyrį būtų gautas atitinkamas projektavimo organizacijos patvirtinimas;
- f) jei tai yra visi kiti gaminiai – 21A.602B dalies b punkto 2 papunktyje nurodytas procedūras.

21A.606. Leidimo taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išdavimas

Pareiškėjui suteikiama teisė gauti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamą leidimą, kurį išduoda agentūra, jeigu pareiškėjas:

- a) įrodo savo tinkamumą pagal 21A.602B dalį; ir
- b) įrodo, kad dirbinys atitinka taikomos Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) technines sąlygas ir pateikia atitinkamą atitikties pareiškimą;
- c) įrodo, kad jis gali laikytis 21A.3 dalies b ir c punktų.

21A.607. Privilegijos išduoti leidimą taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO)

Taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamo leidimo turėtojas turi teisę gaminti ir ženklinti dirbinį atitinkamu Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) ženklu.

21A.608. Deklaracija apie projektą ir darbinius parametrus

- a) Deklaracijoje apie projektą ir darbinius parametrus pateikiama bent ši informacija:
- 1) atitinkanti pateiktąją 21A.31 dalies a ir b punktuose informaciją, identifikuojančią dirbinį ir jo projektą bei bandymo standartą;
 - 2) dirbinio vardiniai darbiniai parametrai, jeigu būtina, pateikiami tiesiogiai arba darant nuorodą į kitus papildomus dokumentus;
 - 3) atitikties pareiškimas, patvirtinantis, kad dirbinys atitinka tam tikrą Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO);
 - 4) nuoroda į atitinkamas bandymų ataskaitas;
 - 5) nuoroda į atitinkamus techninės priežiūros, kapitalinio remonto ir taisymo vadovus;
 - 6) atitikties lygiai, jeigu įvairūs atitikties lygiai yra leidžiami Europos techninio standarto specifikacija (ETSO);
 - 7) pagal 21A.610 dalį priimtų nuokrypių sąrašas.
- b) Deklaraciją apie projektą ir darbinius parametrus turi pasirašyti ir nurodyti datą Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) turėtojas arba įgaliotasis jo atstovas.

21A.609. Leidimų, išduotų taikant Europos techninio standarto specifikaciją, turėtojų įsipareigojimai

Leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją, turėtojas pagal šį poskyrį:

- a) kiekvieną dirbinį gamina pagal G arba F poskyrį, užtikrinanti, kad visi užbaigti dirbiniai atitiktų jų konstrukcinius duomenis ir kad juos būtų galima saugiai įmontuoti;
- b) parengia ir laiko visų dirbinių kiekvieno modelio, kuriam buvo išduotas taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduodamas leidimas, išsamų naujausių techninių duomenų ir įrašų rinkinį pagal 21A.613 dalį;
- c) parengia, išlaiko ir atnaujina visų vadovų, kurie yra nustatyti dirbinio tinkamumo naudoti specifikacijomis, pagrindinius egzempliorius;
- d) užtikrina, kad dirbinio naudotojams ir, jeigu paprašoma, agentūrai, būtų prieinami techninės priežiūros, kapitalinio remonto ir taisymo vadovai, reikalingi naudojant dirbinį ir jį techniškai prižiūrint, bei tų vadovų pakeitimai;
- e) kiekvieną dirbinį ženklina pagal 21A.807 dalies reikalavimus; ir
- f) laikosi 21A.3 dalies b ir c punktų, 21A.3B ir 21A.4 dalių reikalavimų;
- g) tebesilaiko 21A.602B dalyje nustatytų kvalifikacijos reikalavimų.

21A.610. Nuokrypių patvirtinimas

- a) Visi gamintojai, prašantys suteikti patvirtinimą nukrypti nuo Europos techninio standarto specifikacija (ETSO) nustatyto eksploatacinių charakteristikų standarto, turi įrodyti, kad standartus, kurių nesilaikyti prašoma suteikti leidimą, atstoja lygiavertį saugos lygį užtikrinantys kiti veiksniai arba projekto ypatybės;
- b) prašymas suteikti patvirtinimą nukrypti ir visi susiję duomenys įteikiami agentūrai.

21A.611. Projekto pakeitimai

- a) Leidimo, išduodamo taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtojas neesminius projekto pakeitimus (bet kokį pakeitimą, išskyrus didelį pakeitimą) gali atlikti negavęs jokio kito agentūros leidimo. Šiuo atveju pakeistas dirbinys išlaiko pirminį modelio numerį (neesminiai pakeitimai nurodomi pakeistu dalies numeriu arba papildymais) ir turėtojas perduoda agentūrai visus pakeistus duomenis, kurie reikalingi, kad būtų laikomasi 21A.603 dalies b punkto reikalavimų.
- b) Kiekvienas projekto pakeitimas, kurį atlieka leidimo, išduodamo taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtojas ir kuris yra ganėtinai esminis, kad būtų galima reikalauti išsamaus tyrimo, jog būtų nustatyta, ar laikomasi Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) reikalavimų – tai esminis pakeitimas. Prieš pradėdamas taikyti šį pakeitimą, turėtojas dirbiniui suteikia naują tipo ar modelio žymėjimą ir pagal 21A.603 dalį pateikia paraišką išduoti naują leidimą.
- c) Patvirtinimą pagal šį O poskyrį galima suteikti projekto pakeitimui, kurį siūlo tik kiekvienas juridinis ar fizinis asmuo – taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamo leidimo turėtojas – įteikęs dirbinio atitikties pareiškimą, jeigu pageidaujantis patvirtinimą gauti asmuo nėra pateikęs paraiškos pagal 21A.603 dalį gauti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamo atskirojo leidimo.

21A.613. Duomenų tvarkymas

Agentūrai turi būti prieinami ne tik taikomi kokybės sistemos dokumentų arba su ja susijusių duomenų tvarkymo reikalavimai, bet ir visa atitinkama informacija apie projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandyto dirbinio tikrinimo įrašus, ir visi pirmiau minėti dalykai išlaikomi, siekiant, kad būtų teikiama informacija, reikalinga užtikrinti, jog dirbinyje ir tipo pažymėjimą turintis gaminys, kuriame dirbinyje yra įmontuotas, nepertraukiamai atitiktų tinkamumo naudoti reikalavimus.

21A.615. Agentūros atliekamas patikrinimas

Visi pareiškėjai, siekiantys gauti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) dirbiniui išduodamą leidimą, arba to leidimo turėtojai, agentūrai pateikus prašymą leidžia agentūrai:

- a) stebėti bet kokią atliekamą bandymą;
- b) patikrinti to dirbinio techninius duomenis.

21A.619. Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduoto leidimo galiojimo trukmė neribojama. Jis tebegalioja, jeigu:
 - 1) tebesilaikoma taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduotu leidimu nustatytų sąlygų; arba
 - 2) tebevykdomi 21A.609 dalyje nustatyti turėtojo išpareigojimai; arba
 - 3) neįrodoma, kad eksploatuojant atsirado su dirbiniu susijusi nepriimtina rizika; arba
 - 4) leidimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo atšauktas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras.
- b) Pažymėjimo atsisakius arba jį atšaukus, pažymėjimas grąžinamas agentūrai.

21A.621. Teisė perleisti

Taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) pagal šią dalį išduoto leidimo negalima perleisti, išskyrus leidimo savininko pasikeitimo atvejį, kuris laikomas esminiu ir dėl to, jeigu būtina, turi atitikti 21A.147 ir 21A.247 dalių reikalavimus.

(P POSKYRIS – NETAIKOMAS)

Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS

21A.801. Gaminių ženklavimas

- a) Ženklinant gaminius pateikiama ši informacija:
 - 1) gamintojo pavadinimas;
 - 2) gaminio žymėjimas;
 - 3) gamintojo serijinis numeris;
 - 4) bet kokia kita informacija, kurią agentūra laiko reikalinga.
- b) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, orlaivį ar variklį gaminantys pagal G arba F poskyrio reikalavimus, tą orlaivį arba variklį ženklina ugniai atsparia plokštele, kurioje išsėdinama, išspaudžiama arba išgraviruojama ar kitu patvirtintu ugniai atspariu ženklavimo metodu pateikiama šios dalies a punkte nurodoma informacija. Ženklavimo plokštelė pritvirtinama taip, kad ji būtų prieinama ir įskaitoma, bei nebūtų sugadinta ar pašalinta per įprastą eksploatavimą arba pamesta ar sunaikinta įvykus avarijai.
- c) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, oro sraigto mentę arba jo stebulę gaminantys pagal G arba F poskyrio reikalavimus, tuos gaminius ženklina plokštele, kurioje išsėdinama, išspaudžiama arba išgraviruojama ar kitu patvirtintu ugniai atspariu ženklavimo metodu pateikiama šios dalies a punkte nurodoma informacija ir kuri tvirtinama prie tų gaminių ne kritinio paviršiaus (ženklavimo plokštelė negali būti sugadinta ar pašalinta per įprastą eksploatavimą arba pamesta ar sunaikinta įvykus avarijai).
- d) Jei tai yra skrydžio aukščio keitimo valdiklius turintis laisvasis oro balionas, skirtas skraidinti vienam arba daugiau žmonių, šios dalies b punkte nustatyta ženklavimo plokštelė tvirtinama prie oro baliono kupolo, jeigu įmanoma, tokioje vietoje, kad pripūstus baliono kupolą operatorius galėtų ją perskaityti. Be to, prie baliono krepšio ir bet kokios šildymo įrangos turi būti patikimai pritvirtintas įskaitomas gamintojo pavadinimas, dalies numeris arba lygiavertė informacija ir serijinis numeris ar lygiavertė informacija.

21A.803. Ženklavimo duomenų tvarkymas

- a) Joks asmuo, jeigu jis nėra gavęs agentūros patvirtinimo, negali 21A.801 dalies a punkte nurodytos ženklavimo informacijos pašalinti nuo bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės, tos informacijos pakeisti arba jos nurodyti ant bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės ar 21A.807 dalies a punkte nurodytos informacijos pašalinti nuo pagalbinės jėgainės, tos informacijos pakeisti arba nurodyti ant pagalbinės jėgainės.
- b) Joks asmuo negali pašalinti 21A.801 dalyje (arba 21A.807 dalyje, jei tai yra pagalbinė jėgainė) nurodytos jokios ženklavimo plokštelės arba jos pritvirtinti, jeigu nėra gavęs agentūros patvirtinimo.
- c) Nukrypdamas nuo šio dalies a ir b punktų, kiekvienas juridinis arba fizinis asmuo, pagal susijusias taikomas įgyvendinimo taisykles atliekantis techninės priežiūros darbą, atsižvelgdamas į agentūros nustatytus metodus, procedūras ir praktiką gali:
 - 1) 21A.801 dalies a punkte nurodytą ženklavimo informaciją pašalinti nuo bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės, tą informaciją pakeisti arba ją nurodyti ant bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės ar 21A.807 dalies a punkte nurodytą informaciją pašalinti nuo pagalbinės jėgainės, tą informaciją pakeisti arba nurodyti ant pagalbinės jėgainės; arba
 - 2) pašalinti 21A.804 arba 21A.807 dalyje, jei tai yra pagalbinė jėgainė, nurodytą ženklavimo plokštelę, jeigu ją būtina pašalinti atliekant techninės priežiūros operacijas.
- d) Visi asmenys ženklavimo plokštelę, kuri pagal šios dalies c punkto 2 papunktį buvo pašalinta nuo bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės, turi pritvirtinti tik toje pačioje vietoje, iš kurios ta plokštelė buvo pašalinta.

21A.804. Dalių ir prietaisų ženklavimas

- a) Kiekvienas dalies arba prietaiso gamintojas dalį ar prietaisą nenutrinamai ir įskaitomai ženklina:
 - 1) gamintojo pavadinimu, prekės ženklu arba gamintoją nurodančiu simboliu;
 - 2) dalies numeriu kaip apibrėžta taikomuose konstrukciniuose duomenyse; ir
 - 3) jei tai yra dalys ir prietaisai, pagaminti pagal patvirtintus konstrukcinius duomenis, nepriklausančius susijusio gaminio, išskyrus Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančius dirbinius, tipo pažymėjimo turėtojui – raidėmis EPA (Europos dalies patvirtinimas).
- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto, jeigu agentūra sutinka, kad dalis arba prietaisas yra pernelyg mažas arba kad dėl kitų priežasčių neįmanoma dalį ar prietaisą ženklinti šios dalies a punkte nurodyta bet kokia informacija, į su dalimi arba prietaisu ar jų tara pateikiamą oficialų išleidimo dokumentą įtraukiama informacija, kuria nebuvo galima paženklinėti dalies.

21A.805. Kritinių dalių ženklavimas

Be 21A.804 dalies reikalavimų, kiekvienas dalies, kuri turi būti įmontuojama kritine dalimi laikomame tipo pažymėjimą turinčiame gaminyje, gamintojas tą dalį nenutrinamai ir įskaitomai dar ženklina dalies numeriu ir serijos numeriu.

21A.807. Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančių dirbinių ženklavimas

- a) Kiekvienas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduoto leidimo turėtojas pagal O poskyrį visus dirbinius turi nenutrinamai ir įskaitomai ženklinti šia informacija:
 - 1) gamintojo pavadinimu ir adresu;
 - 2) dirbinio pavadinimu, tipu, dalies numeriu arba dirbinio tipo ženklu;
 - 3) dirbinio serijos numeriu arba jo pagaminimo data ar ir serijos numeriu, ir pagaminimo data; ir
 - 4) taikomu Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) numeriu.
- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto, jeigu agentūra sutinka, kad dalis yra pernelyg smulki arba kad tos dalies dėl kitų priežasčių neįmanoma ženklinti bet kokia šios dalies a punkte nurodyta informacija, į su dalimi ar jos tara pateikiamą oficialų išleidimo dokumentą įtraukiama informacija, kuria nebuvo galima paženklinėti dalies.
- c) Kiekvienas asmuo, pagalbinę jėgainę gaminantis pagal G arba F poskyrio reikalavimus, tą jėgainę ženklina ugniai atsparia plokštele, kurioje išsėdinama, įspaudžiama arba išgraviruojama ar kitu patvirtintu ugniai atspariu ženklinimo metodu pateikiama šios dalies a punkte nurodoma informacija. Ženklavimo plokštelė pritvirtinama taip, kad ji būtų prieinama ir įskaitoma, bei nebūtų sugadinta ar pašalinta per įprastą eksploatavimą arba pamesta ar sunaikinta įvykus avarijai.

B SKIRSNIS**KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ PROCEDŪROS****A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS****21B.5. Taikymo sritis**

- a) Šiuo skirsniu nustatoma tvarka, kuria valstybės narės kompetentinga institucija vykdo savo užduotis ir pareigas, išduodama šioje dalyje nurodomus pažymėjimus, patvirtinimus ir leidimus, juos tvarkydama, iš dalies pakeisdama, sustabdymas jų galiojimą ir atšaukdama juos.
- b) Agentūra, siekdama, kad valstybėms narėms būtų padedama įgyvendinti šį skirsnį, pagal pagrindinio reglamento 14 straipsnį parengia sertifikavimo specifikacijas ir rekomendacinę medžiagą.

21B.20. Kompetentingos institucijos įsipareigojimai

Kiekviena valstybės narės kompetentinga institucija yra atsakinga už A skirsnio F, G, H ir I poskyrių reikalavimų taikymą tik tiems pareiškėjams arba turėtojams, kurių pagrindinė komercinės veiklos vieta yra jos teritorijoje.

21B.25. Kompetentingos institucijos organizacinei struktūrai taikomi reikalavimai

- a) Bendrieji reikalavimai:

valstybė narė skiria kompetentingą instituciją, kuriai suteikiami įgaliojimai įgyvendinti A skyriaus F, G, H ir I poskyrius ir kuri turi dokumentais nustatytas procedūras, organizacijos struktūrą ir darbuotojus.

- b) Ištekiai:

- 1) darbuotojų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų galima atlikti nustatytas užduotis;
- 2) valstybės narės kompetentinga institucija skiria valdytoją arba valdytojus, įstaigoje atsakingą (-us) už susijusios (-ių) užduoties (-čių) atlikimą, įskaitant susižinojimą su agentūra ir kitomis nacionalinėmis įstaigomis, jeigu būtina.

- c) Kvalifikacija ir mokymas:

visi darbuotojai turi būti atitinkamos kvalifikacijos ir įsigiję reikiamų žinių, patirties bei būti apmokyti, kad galėtų atlikti jiems paskirtas užduotis.

21B.30. Dokumentais nustatytos procedūros

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija parengia dokumentais nustatytas procedūras institucijos struktūrai aprašyti, priemones ir metodus, užtikrinančius, kad būtų laikomasi šios dalies reikalavimų. Procedūros turi būti atnaujinamos ir naudojamos kaip pagrindiniai darbo dokumentai toje institucijoje vykdamas visas susijusias veiklas.
- b) Procedūros ir jų pakeitimų kopija turi būti prieinama agentūrai.

21B.35. Organizacijos struktūros ir procedūrų pakeitimas

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija agentūrai praneša apie visus esminius institucijos organizacinės struktūros ir dokumentais nustatytų procedūrų pakeitimus.
- b) Valstybės narės kompetentinga institucija tinkamu laiku atnaujinama su bet koku reglamentų pakeitimu susijusias dokumentais nustatytas procedūras, siekdama, kad būtų užtikrintas veiksmingas įgyvendinimas.

21B.40. Ginčytinų klausimų sprendimas

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija nustato jos organizacijoje kylančių ginčytinų klausimų sprendimo tvarką taikant dokumentais nustatytas procedūras.
- b) Jeigu ginčytino klausimo, dėl kurio nesutaria valstybių narių kompetentingos institucijos, negalima išspręsti, 21B.25 dalies b punkto 2 papunktyje nurodyti valdytojai tą klausimą iškelia agentūrai, kad ji tarpininkautų.

21B.45. Ataskaitos rengimas/bendradarbiavimas

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija, jeigu būtina, užtikrina bendradarbiavimą su tos institucijos kitomis susijusiomis sertifikavimo, tyrimo, patvirtinimo arba leidimų išdavimo grupėmis, kitomis valstybėmis narėmis ir agentūra, siekdama, kad būtų veiksmingai keičiamasi gaminių, dalių ir prietaisų saugai svarbia informacija.
- b) Valstybės narės kompetentinga institucija agentūrai praneša apie visus šios dalies įgyvendinimo sunkumus.

21B.55. Duomenų tvarkymas

Valstybės narės kompetentinga institucija su pažymėjimais, patvirtinimais ir leidimais, kuriuos ji yra išdavusi pagal taikomas nacionalinius reglamentus, susijusius atitinkamus dokumentus bei už kuriuos atsakomybė yra perduodama agentūrai, laiko arba užtikrina prieigą prie jų tol, kol tie dokumentai nėra perduodami agentūrai.

21B.60. Tinkamumo skraidyti reikalavimai

Kai valstybės narės kompetentinga institucija iš valstybės, kuri nėra Bendrijos narė, kompetentingos institucijos gauna tinkamumo skraidyti reikalavimus, jie perduodami agentūrai, kad būtų išplatinti pagal pagrindinio reglamento 15 straipsnį.

B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI

Taikomos administracijos nustatytos administracinės procedūros.

(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)**D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI**

Taikomos administracijos nustatytos administracinės procedūros.

E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI

Taikomos administracijos nustatytos administracinės procedūros.

F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO**21B.120. Tyrimas**

- a) Kompetentinga institucija kiekvienam pareiškėjui, siekiančiam, kad jam būtų išduotas atskiras leidimas, arba to leidimo turėtojui, su tuo atskiru leidimu susijusioms visoms atitinkamoms užduotims atlikti skiria tyrimo grupę, sudarytą iš tos grupės veiklą tvarkančio ir jai vadovaujančio vadovo ir, jeigu būtina, vieno arba daugiau grupės narių. Grupės vadovas teikia ataskaitas už veiklą atsakingam valdytojui kaip apibrėžta 21B.25 dalies b punkto 2 papunktyje.
- b) Kompetentinga institucija vykdo su pareiškėju, siekiančiu, kad jam būtų išduotas atskiras leidimas, arba to leidimo turėtoju susijusių pakankamą tyrimo veiklą, jog būtų pagrįstos rekomendacijos išduoti atskirąjį leidimą, išlaikyti jį, iš dalies pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba atšaukti.
- c) Kompetentinga institucija parengia tiriant pareiškėjus, siekiančius, kad jiems būtų išduoti atskirieji leidimai arba to leidimo turėtojus, taikomas procedūras, kurios sudaro dokumentais nustatytų procedūrų dalį ir kurios apima bent šias sudedamąsias dalis:
 - 1) gautų paraiškų įvertinimą;
 - 2) tyrimo grupės narių skyrimą;
 - 3) pasirengimą tyrimui ir planavimą;
 - 4) dokumentų įvertinimą (vadovų, procedūrų ir t. t.);
 - 5) auditą ir tikrinimą;
 - 6) vėlesnius ištaisomuosius veiksmus; ir
 - 7) rekomendaciją išduoti atskirąjį leidimą, iš dalies jį pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba atšaukti jį.

21B.130. Atskirojo leidimo išdavimas

- a) Kompetentinga institucija, įsitikinusi, kad gamintojas laikosi taikomų A skirsnio F poskyrio reikalavimų, atskiriems gaminiams, dalims arba prietaisams, kurių atitiktis buvo įrodyta, be nepagrįsto delsimo išduoda atskirąjį leidimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 65 formą, žr. priedėlį).
- b) Atskirajame leidime nurodoma jo taikymo sritis, jo galiojimo pabaigos data ir, jeigu būtina, atitinkami su leidimu susiję apribojimai.
- c) Atskirojo leidimo galiojimo trukmė negali būti ilgesnė nei vieneri metai.

21B.135. Atskirojo leidimo išlaikymas

Kompetentinga institucija neatšaukia atskirojo leidimo, jeigu:

- a) gamintojas tinkamai naudoja Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formą (žr. priedėlį) pateikdamas sukomplektuoto orlaivio atitikties pareiškimą ir Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formą (žr. priedėlį) pateikdamas ne sukomplektuoto orlaivio, dalių bei prietaisų, o kitų gaminių atitikties pareiškimą; ir
- b) patikrinimais, kuriuos valstybės narės kompetentinga institucija pagal 21A.130 dalies c punktą atliko prieš Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formos (žr. priedėlį) ir Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formos (žr. priedėlį) oficialų patikrinimą ir patvirtinimą, nebuvo nustatyta reikalavimų ir procedūrų, kurios nurodytos gamintojo pateiktame vadove, arba tam tikrų gaminių, dalių arba prietaisų atitikties pažeidimų. Tais patikrinimais turi būti bent nustatoma, ar:
 - 1) leidimas taikomas gaminiui, daliai arba prietaisui, kuris buvo oficialiai patikrintas ir patvirtintas, ir ar tas leidimas tebegalioja;
 - 2) gamintojas kaip pagrindinį darbo dokumentą naudoja 21A.125 dalies b punkte aprašytą vadovą ir šį vadovą pakeistą taip, kaip nurodyta atskirajame leidime. Jeigu nesilaikoma pirmiau minėto reikalavimo, tikrinimas nutraukiamas ir dėl to išleidimo pažymėjimai oficialiai netikrinami ir nepatvirtinami;
 - 3) gamyba buvo vykdoma atskirajame leidime nustatytais sąlygomis ir laikantis privalomų reikalavimų;
 - 4) 21A.130 dalies b punkto 2 papunktyje ir (arba) b punkto 3 papunktyje nurodyti tikrinimai ir bandymai (įskaitant skrydžio bandymus, jeigu būtina) buvo atlikti atskirajame leidime nustatytais sąlygomis ir laikantis privalomų reikalavimų;
 - 5) patikrinimai, kuriuos atlieka kompetentinga institucija ir kurie aprašyti atskirajame leidime arba jame nurodyti, buvo atlikti ir ar nustatyta, kad jų rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus;
 - 6) atitikties pareiškimas atitinka 21A.130 dalį ir ar tame pareiškime pateikiama informacija nekludo jo oficialiai patikrinti ir patvirtinti; ir
- c) jeigu neatėjo laikas nutraukti atskirojo leidimo galiojimo.

21B.140. Atskirojo leidimo pakeitimas

- a) Kompetentinga institucija pagal 21B.120 dalį tiria, jeigu būtina, visus atskirojo leidimo pakeitimus.
- b) Jeigu kompetentinga institucija įsitikina, kad tebesilaikoma A skirsnio F poskyrio reikalavimų, ji atitinkamai iš dalies pakeičia atskirąjį leidimą.

21B.143. Pranešimas apie pažeidimus

- a) Jeigu kompetentinga institucija nustato objektyvių įrodymų, kad atskirojo leidimo turėtojas nesilaiko taikomų šios dalies reikalavimų, šie pažeidimai turi būti klasifikuojami pagal 21A.125B dalį ir:
 - 1) apie pirmo lygio pažeidimą atskirojo leidimo turėtoji pranešama nedelsiant ir patvirtinimas apie pranešimo gavimą raštiškai pateikiamas per 3 darbo dienas nuo pažeidimo nustatymo;
 - 2) apie antro lygio pažeidimą atskirojo leidimo turėtoji raštiškai pranešama per 14 darbo dienų nuo pažeidimo nustatymo.
- b) Kompetentinga institucija atskirojo leidimo turėtoji apie 21A.125B dalies b punkte apibrėžtus visus trečio lygio pažeidimus praneša jai patogia būdu priimtinomis priemonėmis.

21B.145. Atskirojo leidimo galiojimo sustabdymas ir atšaukimas

- a) Kompetentinga institucija, jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai, atskirąjį leidimą iš dalies arba visiškai apriboja, sustabdo jo galiojimą arba atšaukia jį:
 - 1) jei tai yra pirmo lygio pažeidimas, atskirojo leidimo galiojimas nedelsiant apribojamas arba sustabdomas. Jeigu atskirojo leidimo turėtojas nesilaiko 21A.125B dalies c punkto 1 papunkčio reikalavimų, atskirasis leidimas atšaukiamas;
 - 2) kompetentinga institucija, jei tai yra antro lygio pažeidimas, nusprendžia, ar būtina taikyti kokį nors atskirojo leidimo apribojimą, nustatant atskirojo leidimo ar jo dalių laikinąjį galiojimo sustabdymą. Jeigu atskirojo leidimo turėtojas nesilaiko 21A.125B dalies c punkto 2 papunkčio reikalavimų, atskirasis leidimas atšaukiamas.
- b) Atskirojo leidimo turėtoji raštiškai pranešama apie atskirojo leidimo galiojimo sustabdymą arba leidimo atšaukimą. Kompetentinga institucija nurodo apribojimo, galiojimo sustabdymo arba atšaukimo priežastis ir praneša atskirojo leidimo turėtoji apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.
- c) Jeigu atskirojo leidimo galiojimas sustabdomas, atskirojo leidimo galiojimas atkuriamas tik tada, jei iš naujo nustatoma, kad laikomasi A skirsnio F poskyrio reikalavimų.

21B.150. Duomenų tvarkymas

- a) Kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, leidžiančią pagal nustatytus reikalavimus atsekti kiekvieno atskirojo leidimo išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, galiojimo sustabdymo arba atšaukimo procesą.
- b) Dokumentai – tai bent:
 - 1) pareiškėjo, siekiančio, kad jam būtų išduotas atskirasis leidimas, arba to leidimo turėtoji pateikti dokumentai;
 - 2) vykdant tyrimą ir tikrinimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21B.120 dalyje apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai;
 - 3) atskirasis leidimas, įskaitant jo pakeitimus; ir
 - 4) susitikimų su gamintoji protokolai.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus nutraukus atskirojo leidimo galiojimą.
- d) Kompetentinga institucija taip pat laiko atitiktis pareiškimų (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formos, žr. priedėlį) ir oficialių išleidimo pažymėjimų (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formos, žr. priedėlį), kuriuos ji oficialiai patikrina ir patvirtino, visus dokumentus.

G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS**21B.220. Tyrimas**

- a) Kompetentinga institucija kiekvienam pareiškėjui, siekiančiam, kad jam būtų suteiktas gamybinės organizacijos patvirtinimas arba to patvirtinimo turėtoji, su tuo gamybinės organizacijos patvirtinimu susijusioms visoms atitinkamoms užduotims atlikti skiria tyrimo grupę, sudarytą iš tos grupės veiklą tvarkančio ir jai vadovaujančio vadovo ir, jeigu būtina, vieno arba daugiau grupės narių. Grupės vadovas teikia ataskaitas už veiklą atsakingam valdytoji kaip apibrėžta 21B.25 dalies b punkto 2 papunktyje.
- b) Kompetentinga institucija vykdo su pareiškėju, siekiančiu, kad jam būtų suteiktas gamybinės organizacijos patvirtinimas, arba to patvirtinimo turėtoji susijusią pakankamą tyrimo veiklą, jog būtų pagrįstos rekomendacijos suteikti patvirtinimą, išlaikyti jį, iš dalies pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba atšaukti.
- c) Kompetentinga institucija parengia tiriant gamybinės organizacijos patvirtinimą taikomas procedūras, kurios sudaro dokumentais nustatytų procedūrų dalį ir kurios apima bent šias sudedamąsias dalis:
 - 1) gautų paraiškų įvertinimą;
 - 2) gamybinio organizacijos patvirtinimo grupės narių skyrimą;
 - 3) pasirengimą tyrimui ir planavimą;
 - 4) dokumentų įvertinimą (gamybinės organizacijos struktūros aprašymą, procedūrų ir t. t.);
 - 5) auditą;
 - 6) vėlesnius ištaisomojusius veiksmus; ir
 - 7) rekomendaciją suteikti gamybinės organizacijos patvirtinimą, iš dalies jį pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba atšaukti jį;
 - 8) nenutrūkstamą priežiūrą.

21B.225. Pranešimas apie pažeidimus

- a) Jeigu nustatoma objektyvių įrodymų, kad gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko taikomų šios dalies reikalavimų, šie pažeidimai turi būti klasifikuojami pagal 21A.158 dalies a punktą ir:
- 1) apie pirmo lygio pažeidimą gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojui pranešama nedelsiant ir patvirtinimas apie pranešimo gavimą raštiškai pateikiamas per 3 darbo dienas nuo pažeidimo nustatymo;
 - 2) apie antro lygio pažeidimą gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojui raštiškai pranešama per 14 darbo dienų nuo pažeidimo nustatymo.
- b) Kompetentinga institucija atskirojo leidimo turėtojui apie 21A.158 dalies b punkte apibrėžtus visus trečio lygio pažeidimus praneša jai patogia būdu priimtinais priemonėmis.

21B.230. Pažymėjimo išdavimas

- a) Kompetentinga institucija, įsitikinusi, kad gamybinė organizacija atitinka taikomus A skirsnio G poskyrio reikalavimus, nepagrįstai nedelsdama suteikia gamybinės organizacijos tipo patvirtinimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 55 forma, žr. priedėlį).
- b) Agentūros nustatytu būdu Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 55 formoje nurodomas žymuo.

21B.235. Nenutrūkstama priežiūra

- a) Siekiant, kad būtų pagrindžiamas gamybinės organizacijos patvirtinimo išlaikymas, kompetentinga institucija turi vykdyti nenutrūkstamą priežiūrą, t. y. tikrinti, ar:
- 1) gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo kokybės sistema tebeatitinka A skirsnio G poskyrio reikalavimus; ir
 - 2) gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo organizacija savo veiklą vykdo laikydamosi gamybinės organizacijos struktūros aprašymo; ir
 - 3) tikrinti gamybinės organizacijos aprašymo procedūrų veiksmingumą; ir
 - 4) imamomis atrankinėmis imtimis stebėti, ar laikomasi gaminio, dalies ar prietaiso standartų.
- b) Nenutrūkstama priežiūra vykdoma pagal 21B.220 dalį.
- c) Kompetentinga institucija, vykdydama suplanuotą nenutrūkstamą priežiūrą, užtikrina, kad per 24 mėnesius būtų visiškai iš naujo patikrinta, ar gamybinės organizacijos patvirtinimas atitinka šios dalies reikalavimus. Nenutrūkstamą priežiūrą pirmiau minėtu laikotarpiu galima vykdyti keliais atskirais tyrimais. Auditų skaičių galima pasirinkti atsižvelgiant į organizacijos struktūros sudėtingumą, gamybos vykdymo vietų skaičių ir gamybos kritiškumą. Kompetentinga institucija gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo nenutrūkstamą priežiūrą vykdo ne rečiau nei kartą per metus.

21B.240. Gamybinės organizacijos patvirtinimo pakeitimas

- a) Kompetentinga institucija visus neesminius pakeitimus stebi vykdoma nenutrūkstamos priežiūros veikla.
- b) Kompetentinga institucija, jeigu būtina, pagal 21B.220 dalį tiria visus esminius gamybinės organizacijos patvirtinimo pakeitimus arba gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo paraišką iš dalies pakeisti patvirtinimo taikymo sritį ir patvirtinimo sąlygas.
- c) Jeigu kompetentinga institucija įsitikina, kad tebesilaikoma A skirsnio G poskyrio reikalavimų, ji atitinkamai iš dalies pakeičia gamybinės organizacijos patvirtinimą.

21B.245. Gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo sustabdymas ir jo atšaukimas

- a) Kompetentinga institucija, jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai, gamybinės organizacijos patvirtinimą iš dalies arba visiškai apriboja, sustabdo jo galiojimą arba atšaukia jį:
- 1) jei tai yra pirmo lygio pažeidimas, gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas nedelsiant apribojamas arba sustabdomas. Jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko 21A.158 dalies c punkto 1 papunkčio reikalavimų, gamybinės organizacijos patvirtinimas atšaukiamas;
 - 2) kompetentinga institucija, jei tai yra antro lygio pažeidimas, nusprendžia, ar būtina taikyti gamybinės organizacijos patvirtinimo taikymo srities koki nors apribojimą, nustatant gamybinės organizacijos patvirtinimo ar jo dalių laikinąjį galiojimo sustabdymą. Jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko 21A.158 dalies c punkto 2 papunkčio reikalavimų, gamybinės organizacijos patvirtinimas atšaukiamas.

- b) Gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtoji raštiškai pranešama apie gamybinės organizacijos patvirtinimo apribojimą, galiojimo sustabdymą arba atšaukimą. Kompetentinga institucija nurodo galiojimo sustabdymo arba atšaukimo priežastis ir praneša gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtoji apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.
- c) Jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas sustabdomas, gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas atkuriamas tik tada, jei iš naujo nustatoma, kad laikomasi A skirsnio G poskyrio reikalavimų.

21B.260. Duomenų tvarkymas

- a) Kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, leidžiančią pagal nustatytus reikalavimus atsekti kiekvieno gamybinės organizacijos patvirtinimo išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, jo galiojimo sustabdymo arba atšaukimo procesą;
- b) Dokumentai – tai bent:
 - 1) pareiškėjo, siekiančio, kad jam būtų suteiktas gamybinės organizacijos patvirtinimas, arba to patvirtinimo turėtojo pateikti dokumentai;
 - 2) vykdam tyrimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21B.220 dalyje apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai, įskaitant pagal 21B.225 dalį nustatytus pažeidimus;
 - 3) nepertraukiamos priežiūros programa, įskaitant atliktų tyrimų užrašus;
 - 4) gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimas, įskaitant pakeitimus;
 - 5) susitikimų su gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtoju protokolai.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus.

H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI

21B.320. Tyrimas

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija atlieka pareiškėjo, siekiančio, kad būtų išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas, arba to pažymėjimo turėtojo tokį tyrimą, jog būtų pagrįstas pažymėjimo arba leidimo išdavimas, jų išlaikymas, dalinis pakeitimas, jų galiojimo sustabdymas arba jų atšaukimas.
- b) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija parengia įvertinimo procedūras, apimančias bent šias sudedamąsias dalis:
 - 1) pareiškėjo tinkamumo pateikti paraišką įvertinimas;
 - 2) paraiškos tinkamumo įvertinimas
 - 3) tinkamumo skraidyti pažymėjimų klasifikavimas;
 - 4) su paraiška gautų dokumentų įvertinimas;
 - 5) orlaivio patikrinimas;
 - 6) būtinų sąlygų, tinkamumo skraidyti pažymėjimų apribojimų ir suvaržymų nustatymas.

21B.325. Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, jeigu būtina, nepagrįstai nedelsdama išduoda tinkamumo skraidyti pažymėjimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 25 forma, žr. priedėlį), tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20 forma, žr. priedėlį) arba iš dalies pakeičia tuos pažymėjimus, jeigu ji įsitikina, kad yra laikomasi taikomų A skirsnio H poskyrio reikalavimų.
- b) Naujam orlaiviui arba iš valstybės, kuri nėra Bendrijos narė, kilusiam naudotam orlaiviui registravimo valstybės narės kompetentinga institucija išduoda ne tik tinkamumo skraidyti pažymėjimą, bet ir pirminį periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 15a forma, žr. priedėlį).

21B.330. Tinkamumo skraidyti pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų atšaukimas

- a) Jeigu pateikiama įrodymų, kad nesilaikoma kokios nors 21A.181 dalies a punkte nurodytos sąlygos, registravimo valstybės narės kompetentinga institucija sustabdo tinkamumo skraidyti pažymėjimo galiojimą arba atšaukia jį.
- b) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, skelbdama pranešimą apie tinkamumo skraidyti pažymėjimo, riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimo arba skrydžio leidimo galiojimo sustabdymą arba minėtų pažymėjimų ir to leidimo atšaukimą, nurodo galiojimo sustabdymo arba atšaukimo priežastis ir praneša pažymėjimo ar leidimo turėtoji apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.

21B.345. Duomenų tvarkymas

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, leidžiančią pagal nustatytus reikalavimus atsekti visų atskirų tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, pažymėjimo galiojimo sustabdymo arba atšaukimo procesą.
- b) Dokumentai – tai bent:
 - 1) pareiškėjo pateikti dokumentai,
 - 2) vykdančią tyrimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21B.320 dalies b punkte apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai, ir
 - 3) pažymėjimo arba leidimo kopija, įskaitant pakeitimus.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus nuo jų pašalinimo iš nacionalinio registro.

I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI**21B.420. Tyrimas**

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija atlieka pareiškėjo, siekiančio, kad būtų išduotas triukšmo pažymėjimas, arba to pažymėjimo turėtojo tokį tyrimą, jog būtų pagrįstas pažymėjimo išdavimas, jų išlaikymas, dalinis pakeitimas, jo galiojimo sustabdymas arba atšaukimas.
- b) Kompetentinga institucija parengia įvertinimo procedūras, kurios sudaro dokumentais nustatytų procedūrų dalį ir kurios apima bent šias sudedamąsias dalis:
 - 1) pareiškėjo tinkamumo pateikti paraišką įvertinimas;
 - 2) su paraiška gautų dokumentų įvertinimas;
 - 3) orlaivio tikrinimas.

21B.425. Triukšmo pažymėjimų išdavimas

Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, jeigu būtina, nepagrįstai nedelsdama išduoda triukšmo pažymėjimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 45 forma, žr. priedėlį) arba iš dalies pakeičia tą pažymėjimą, jeigu ji įsitikina, kad yra laikomasi taikomų A skirsnio I poskyrio reikalavimų.

21B.430. Triukšmo pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų atšaukimas

- a) Jeigu pateikiama įrodymų, kad nesilaikoma kokios nors 21A.211 dalies a punkte nurodytos sąlygos, registravimo valstybės narės kompetentinga institucija sustabdo triukšmo pažymėjimo galiojimą arba atšaukia jį.
- b) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, skelbdama pranešimą apie triukšmo pažymėjimo galiojimo sustabdymą arba pažymėjimo atšaukimą, nurodo galiojimo sustabdymo arba atšaukimo priežastis ir praneša pažymėjimo turėtojui apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.

21B.445. Duomenų tvarkymas

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, kuriai galioja tam tikri dokumentų laikymo kriterijai ir kuri leidžia pagal nustatytus reikalavimus atsekti visų atskirų triukšmo pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, pažymėjimo galiojimo sustabdymo arba atšaukimo procesą.
- b) Dokumentai – tai bent:
 - 1) pareiškėjo pateikti dokumentai,
 - 2) vykdančią tyrimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21B.420 dalies b punkte apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai, ir
 - 3) pažymėjimo kopija, įskaitant pakeitimus.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus nuo jų pašalinimo iš nacionalinio registro.

J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

(L POSKYRIS – NETAIKOMAS)

M POSKYRIS – REMONTAI

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

(N POSKYRIS – NETAIKOMAS)

O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUOTI LEIDIMAI

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

(P POSKYRIS – NETAIKOMAS)

Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

*Priedėliai***EUROPOS AVIACIJOS SAUGOS AGENTŪROS FORMOS**

Jeigu šio priedo formos išleidžiamos ne anglų, o kita kalba, su jomis pateikiamas vertimas į anglų kalbą.

Šios dalies priedėliuose nurodytoms Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) formoms turi būti būdingos toliau pateikiamos privalomos ypatybės. Valstybės narės turi užtikrinti, kad jų išduotos Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) formos būtų atpažįstamos, ir valstybės narės yra atsakingos už tų formų spausdinimą.

I priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma: Oficialus išleidimo pažymėjimas

II priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 15a forma: Periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas.

III priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20 forma: Skrydžio leidimas.

IV priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 24 forma: Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas

V priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 25 forma: Tinkamumo skraidyti pažymėjimas

VI priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 45 forma: Triukšmo pažymėjimas

VII priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 forma: Orlaivio atitikties pareiškimas

VIII priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 forma: Išleidimo eksploatuoti pažymėjimas

IX priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 55 forma: Gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimas

X priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 65 forma: Atskirasis leidimas [Gamyba be gamybinės organizacijos patvirtinimo]

1. Patvirtinančioji kompetentinga institucija/šalis		OFICIALUS IŠLEIDIMO PAŽYMĖJIMAS EASA 1 FORMA				3. Formos eilės numeris	
4. Patvirtintos organizacijos pavadinimas ir adresas:		5. Užsakymas atlikti darbą/sutartis/sąskaita					
6. Dirbinys	7. Aprašymas	8. Dalies Nr.	9. Teisė įmontuoti dalį (*)	10. Kiekis	11. Serijos/partijos Nr.	12. Būsena/veikimas	
13. Pastabos							
M dalies A skirsnio F poskyris organizacijos patvirtinimo numeris: AAA RRR XXXX							
14. Patvirtina, kad pirmiau nurodyti dirbiniai buvo pagaminti laikantis:		19. ☐ 145-A.50 dalis. Išleidimas eksploatuoti Patvirtina, jeigu 13 langelyje nenurodyta kitaip, kad 12 langelyje nurodytas ir 13 langelyje aprašytas darbas buvo atliktas pagal 145 dalį ir kad atsizvelgiant į tą darbą, dirbiniai laikomi parengtais, jog juos būtų galima išleisti eksploatuoti.					
☐ patvirtintų projektavimo duomenų ir kad tų dirbinių būsena atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus		☐ Kiti 13 langelyje nurodyti reglamentai					
☐ nepatvirtintų projektavimo duomenų, nurodytų 13 langelyje							
15. Juridiškai galiojantis parašas		16. Patvirtinimas/Leidimo numeris				21. Pažymėjimas/Patvirtinimo nuorodos Nr.	
17. Pavadinimas		18. Data (diena/mėnuo/metai)				22. Pavadinimas	
						23. Data (diena/mėnuo/metai)	
(*) Montuotojas, atsizvelgdamas į taikomus techninius duomenis, turi patikrinti, ar turima teisė įmontuoti dirbinį.							

OFICIALUS IŠLEIDIMO PAŽYMĖJIMAS – EASA 1 FORMA (antroji formos pusė)

NAUDOTOJO/MONTUOTOJO PAREIGOS

PASTABA:

1. Svarbu suvokti, kad, jeigu turimas dokumentas, tai vien tik jis dar nesuteikia teisės įmontuoti dalį/komponentą/mazgą.
2. Jeigu naudotojas/montuotojas dirba laikydamasis ne pirmame stulpelyje nurodytos tinkamumo skraidyti leidimus išduodančios institucijos, o kitos šiuos leidimus išduodančios institucijos, nacionalinių taisyklių, tada naudotojas/montuotojas privalo užtikrinti, kad jo pasirinkta tinkamumo skraidyti leidimus išduodanti institucija dalis/komponentus/mazgus priimtų iš 1 langelyje nurodytos tinkamumo skraidyti leidimus išduodančios institucijos.
3. 14 ir 19 langeliuose pateikiami pareiškimai nelaikytini leidimu įmontuoti. Visais atvejais su orlaivio techninės priežiūros dokumentais pateikiamas leidimas įmontuoti, kurį prieš pradedant eksploatuoti orlaivį naudotojas/įmontuotojas išduoda pagal nacionalinius reglamentus.

OFICIALUS IŠLEIDIMO PAŽYMĖJIMAS – EASA 1 FORMA

FORMOS PILDYMO NURODYMAI

Šie nurodymai yra susiję tik su Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formos naudojimu gamybos tikslams. Dėmesys skiriamas 145 daliai 1 priedėliui, kuriame nustatomas Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formos naudojimas techninės priežiūros tikslams.

1. TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

21 dalies G poskyriu yra nustatoma, kad pagrindinis pažymėjimo tikslas – išleisti gaminius, dalis, prietaisus (toliau – dirbinių (-ius)) ir (arba) medžiagas, kurios nurodytos 7–11 langeliuose, jeigu būtina, po pagaminimo arba pagal kompetentingos institucijos patvirtinimą pradėti vykdyti dirbinių techninės priežiūros darbą. Pažymėjimas, kuris nurodomas kaip Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma, vadinamas oficialiu išleidimo pažymėjimu.

Pažymėjimas turi būti naudojamas importavimo tikslams bei reikmėms valstybėje ir Bendrijoje bei naudojamas kaip oficialus pažymėjimas dirbinius iš gamintojo pristatant naudotojams. Pažymėjimas – tai ne važtaraštis ir ne pranešimas apie krovimą.

Šį pažymėjimą gali išduoti tik organizacijos, kurioms pagal 21 dalies G poskyrį kompetentinga institucija yra išdavusi leidimą, atsižvelgdamos į to patvirtinimo galiojimo sritį. Orlaivių, remiantis pažymėjimu, negalima išleisti.

Neleidžiama su tuo pačiu pažymėjimu naudoti „naujų“ ir „naudotų“ dirbinių.

Su tuo pačiu pažymėjimu vienu metu neleidžiama naudoti dirbinių, kuriems leidimas buvo išduotas pagal „patvirtinti duomenys“ ir „nepatvirtinti duomenys“ reikalavimus, bei dėl to varnele galima pažymėti tik vieną 14 langelyje esantį kvadratėlį.

Pagal 21 dalies G ir F poskyrius išleistų dalių negalima naudoti su tuo pačiu pažymėjimu.

2. BENDROJI DALIS

Pažymėjimas turi atitikti pridėtą pavyzdį, įskaitant langelių skaičių ir kiekvieno langelio vietą. Kiekvieno langelio dydį galima keisti, siekiant, kad langelis atitiktų tam tikrą taikymo atvejį, tačiau ne langelio apimtį, nes tada pažymėjimo nebūtų galima atpažinti. Bendrą pažymėjimo dydį galima gerokai padidinti arba sumažinti, jeigu pažymėjimą dėl to tebebus galima atpažinti ir perskaityti. Iškilus dvejonėms tariamasi su kompetentinga institucija.

Prašome atkreipti dėmesį, kad pareiškimai apie naudotojo atsakomybę paprastai pateikiami antroje šio pažymėjimo pusėje, tačiau juos galima nurodyti pirmoje pažymėjimo pusėje, jeigu sumažinamas formos ilgis.

Visas spausdintas tekstas turi būti aiškus ir įskaitomas, kad jį būtų galima lengvai perskaityti.

Galima pateikti atspausdintą pažymėjimo blanką arba jį parengti kompiuteriu, tačiau abiem atvejais išspausdintos linijos ir raidės turi būti aiškios ir įskaitomos. Tekstą spausdinti leidžiama pagal pridėtą pavyzdį, tačiau negalima pridėti jokių kitų su sertifikavimu susijusių pareiškimų. Leidžiama naudoti anglų ir, jeigu būtina, vieną arba daugiau išduodančiosios valstybės narės oficialių kalbų.

Pažymėjime pateiktiną informaciją galima spausdinti spausdinimo mašinėle/kompiuteriu arba įrašyti ranka (įrašoma didžiosiomis raidėmis) ir tą informaciją turi būti įmanoma lengvai įskaityti. Trumpinimų turi būti naudojama kuo mažiau.

Antroje pažymėjimo pusėje likusioje vietoje pažymėjimo rengėjas gali pateikti bet kokią papildomą informaciją, tačiau ten nenurodomi jokie su sertifikavimu susiję pareiškimai.

Su dirbiniais pateikiamas pirminis pažymėjimas ir turi būti nurodoma pažymėjimo sąsaja su dirbiniu (-iais). Dirbinių pagaminusi organizacija turi laikyti pažymėjimo kopiją. Jeigu gavus kompetentingos institucijos leidimą pažymėjimas buvo paruoštas ir visi duomenys jame buvo įrašyti kompiuteriu, pažymėjimo formą ir duomenis leidžiama laikyti saugiojoje duomenų bazėje.

Siunčiamų užsakovui arba pažymėjimo rengėjo laikomų pažymėjimo kopijų skaičius neribojamas.

Pažymėjimą, kuris pateikiamas su dirbiniu ir kuris pritvirtinamas prie dirbinio, siekiant, kad pažymėjimas būtų patvaresnis, galima įdėti į apvalkalą.

3. IŠLEIDIMO PAŽYMĖJIMO PILDYMAS (PILDO PAŽYMĖJIMO RENGĖJAS)

Jeigu nenumatyta kitaip, siekiant, kad dokumentas būtų laikomas galiojančiu pažymėjimu, turi būti užpildyti visi jo langeliai.

1 langelis: patvirtinimą, pagal kurį išduodamas 16 langelyje nurodytas pažymėjimas, išduodančios kompetentingos institucijos valstybė narė. Jeigu kompetentinga institucija – tai agentūra, turi būti nurodyta Europos aviacijos saugos agentūra („EASA“). Šie pavadinimai turi būti išspausdinti.

2 langelis: išspausdinama „Oficialus išleidimo pažymėjimas/Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma“.

3 langelis: šiame langelyje turi būti spausdinamas unikalasis numeris, kad būtų galima atsekti ir kontroliuoti pažymėjimą, išskyrus tą atvejį, jeigu dokumentas buvo parengtas kompiuteriu, kuomet to numerio neprivaloma spausdinti, jeigu kompiuteris sutvarkytas taip, jog būtų pateikiamas tas unikalasis numeris.

- 4 langelis: šiame langelyje pateikiama informacija turi būti tinkama dviems tikslams:
- 1) pažymėjimą susieti su organizacijos patvirtinimu, siekiant, kad būtų galima patikrinti pažymėjimo autentiškumą ir jo galiojimą;
 - 2) numatyti parengtas priemones, leidžiančias greitai nustatyti gamybos ir išleidimo vietą, palengvinti atsekamumą ir pranešimų perdavimą, jeigu iškiltų kokių nors klausimų ar kas nors pageidautų pasiteirauti.
- Dėl to langelyje įrašomas organizacijos patvirtinimo turėtojo, kuris atsakingas už galutinį atitikties arba tinkamumo skraidyti nustatymą ir kurio patvirtinimo numeris pateikiamas 16 langelyje, pavadinimas. Turi būti įrašomas tikslus pavadinimas, kuris nurodytas organizacijos turimame patvirtinimo pažymėjime.
- 4 langelyje įrašytas (-i) adresas (-ai) padės nustatyti patvirtinimo turėtoją IR išleidimo vietą.
- Jeigu gamybos ir išleidimo vieta – tai vienas iš patvirtinimo pažymėjime nurodytų organizacijos adresų, tuomet šiame langelyje reikia nurodyti tik tą adresą.
- Jeigu gamybos ir išleidimo vieta – tokia vieta, kuri NENURODYTA patvirtinimo pažymėjime, tuomet privaloma pateikti du adresus. Pirmasis adresas – patvirtinimo turėtojo adresas (nurodytas patvirtinimo pažymėjime), o antrasis adresas įrašomas tam, kad būtų nurodyta gamybos ir išleidimo vieta.
- Šį langelį galima atspausdinti. Leidžiama naudoti gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo ženklą, jeigu tas ženklas išsitenka langelyje.
- 5 langelis: šiuo langeliu siekiama nurodyti užsakymą atlikti darbą/sutartį/sąskaitą arba bet kokią vidinę organizacinę procedūrą, užtikrinančią, kad būtų galima sukurti spartaus atsekamumo sistemą. Primygtinai rekomenduojama naudoti langelį tam atsekamumui užtikrinti, jeigu nepateikiamas serijos arba partijos numeriai. Jeigu nenaudojama, rašomos raidės N/A.
- 6 langelis: jis numatytas tam, kad pažymėjimą išduodančiai organizacijai būtų patogiau daryti dalinę nuorodą į 13 langelį „Pastabos“ naudojant langelyje įrašytų dirbinių numerius. 6 langelis turi būti užpildytas, jeigu langelyje įrašoma daugiau nei vienas dirbiny.
- Jeigu pažymėjime turi būti įrašomas tam tikras skaičius išleistųjų dirbinių, leidžiama naudoti atskirą sąrašą, kuriame pateikiamos dalinės nuorodos į pažymėjimą ir sąrašą.
- 7 langelis: turi būti pateikiamas dirbinio pavadinimas arba aprašymas. Pirmenybė turi būti teikiama iliustruotame dalių kataloge (IPC) pateikiamam žymėjimui. Aprašyme turi būti pateikiama nuoroda į visus galiojančius taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduotus leidimus arba Europos dalies patvirtinimo ženklą.
- 8 langelis: nurodomas dalies numeris. Pirmenybė turi būti teikiama iliustruotame dalių kataloge (IPC) pateikiamam žymėjimui.
- 9 langelis: naudojamas tipo patvirtinimą turinčių dirbinių taikymui nurodyti, kurį įgyvendinant galima įmontuoti išleistus dirbinius, remiantis 21A.4 dalyje ir 21A.133 dalies b ir c punktuose aprašytais priemonėmis prietaiso patvirtinimo turėtojo pateikta informacija. Leidžiama daryti šiuos įrašus:
- a) bent vienas specialus arba serijinis orlaivis, oro sraigtas ar variklio modelis kaip yra nurodęs prietaiso patvirtinimo turėtojas. Jei tai yra variklio arba oro sraigto išleidimas, nurodomi orlaivio patvirtinti taikymai arba, jeigu taikymas nėra specialus, nurodoma „tipo pažymėjimą turintis variklis/oro sraigtas“. Jei tai yra Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkantis dirbiny, nurodoma tipo patvirtinimą turinčių dirbinių taikymai arba „Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkantis dirbiny“. Jeigu gaminiai turi būti įmontuoti Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančiame dirbinyje, nurodomas Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančio dirbinio dalies numeris;
 - b) „joks“ turi būti naudojamas tik tada, jeigu žinoma, kad tipo patvirtinimą turintys dirbiniai nebuvo taikyti, pvz., laukiant, kol bus parengtas tipo pažymėjimas, tik bandymo tikslams, laukiant rengiamų duomenų. Jeigu naudojama ši kategorija, tada 13 langelyje turi būti pateikta atitinkama aiškinamoji informacija ir naujus dirbinius galima išleisti tik atitikties reikmėms;
 - c) „įvairūs“, jeigu remiantis 21A.133 dalies b ir c punktuose numatytais priemonėmis yra žinoma, kad dirbinių galima įmontuoti kelių tipų patvirtintuose gaminiuose laikantis gamybinės organizacijos patvirtinimo (POA) priežiūrą vykdančios kompetentingos institucijos patvirtintos procedūros.
- Jeigu tipo patvirtinimą turintį dirbinį galima taikyti daugiau nei vienu atveju, šiame langelyje leidžiama daryti dalinę nuorodą į pridėtą dokumentą, kuriame pateikiamas tų taikymų sąrašas.
- Jokia 9 langelyje nurodyta informacija nesuteikia teisės dirbinio montuoti tam tikrame orlaivyje, variklyje arba oro sraigte. Naudotojas/montuotojas dokumentais, pvz., dalių katalogu, techniniais biuleteniais ir t. t. turi patvirtinti, kad dirbinį konkrečiu atveju galima įmontuoti.
- Jokia 9 langelyje pateikta informacija nebūtinai reiškia, kad gaminį, dalis arba prietaisus galima įmontuoti tik nurodytame (-uose) modelyje (-iuose). Be to, ji taip pat neužtikrina, kad gaminį, dalis arba prietaisus galima įmontuoti visais su 9 langelyje pateiktais įrašais susijusiais atvejais. Teisei įmontuoti gali turėti įtakos modifikavimas arba konfigūracijos pakeitimai.

Jeigu pavyzdžio turėtojas dalį ženklina pagal oficialiai pripažintus standartus, tada ji laikoma standartinė dalimi ir jos išleidimas su Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma nėra privalomas. Tačiau, jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas standartinę dalį išleidžia su Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma, tada turėtojas privalo įrodyti, kad jis kontroliuoja tos dalies gamybą.

- 10 langelis: nurodomas išleidžiamų dirbinių skaičius.
- 11 langelis: nurodomas dirbinių arba partijos serijos numeris, jeigu būtina. Jeigu jokio numerio nurodyti nereikia, rašomos raidės „N/A“.
- 12 langelis: iš toliau pateikiamos lentelės įrašomas vienas arba daugiau standartinių žodžių. Lentelėje pateikiami paimti iš kabutes standartiniai žodžiai, kuriuos leidžiama naudoti išleidžiant naujus dirbinius iki juos pradėdant eksploatuoti, t. y. dirbinius, kurie anksčiau nebuvo eksploatuoti. Langelyje taip pat išsamiai nurodomos aplinkybės ir sąlygos, kuriomis juos galima naudoti. Visais atvejais taikomos 14 langelyje nurodomos sertifikavimo taisyklės, varnele turi būti pažymimas atitinkamas kvadratis ir pasirašoma 15 langelyje.

NAUJOMS DALIMS TAIKOMŲ STANDARTINIŲ ŽODŽIŲ LENTELĖ

1. „PAGAMINTA“

- naujo dirbinio gamyba pagal taikomus projektavimo duomenis, arba
- naujas sertifikavimas, kurį vykdo pirminis gamintojas, ištaisęs pagal 1 dalies a punktą anksčiau išleisto dirbinio gedimus, kuris dar prieš eksploatavimo pradžią buvo nustatytas esąs netinkamas eksploatuoti, t. y. defektinis, tikrintinas arba bandytinas ar pasibaigęs tinkamumo naudoti laikas. 13 langelyje turi būti pateikiama informacija apie pirminį išleidimą ir gedimų ištaisymą arba naujų dirbinių naują sertifikavimą, kuris vykdomas patvirtinant taikomus projektavimo duomenis ir kuriuo siekiama patvirtinti tinkamumą skraidyti, o ne atitiktį, jeigu dirbiniai atitinka patvirtintus projektavimo duomenis. 13 langelyje turi būti nurodomas išleidimo pagrindas ir pateikiama pirminio išleidimo informacija.

2. „PATIKRINTA/IŠBANDYTA“

Anksčiau išleisto naujo dirbinio tyrimas, kad:

- būtų nustatyta, ar dirbinys atitinka taikomus projektavimo duomenis, arba
- tyrimas pagal užsakovo nurodytą standartą ar specifikaciją, informacija apie kuriuos turi būti įrašyta 13 langelyje, arba
- būtų nustatytas tinkamumas naudoti ir ar prieš išleidžiant dirbinį kaip atsarginę dalį jo būseną atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus, jeigu dirbinys buvo gautas su Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma. Su išleidimo pagrindu susiję duomenys ir išsami informacija apie pirminį išleidimą turi būti pateikiama 13 langelyje.

3. „MODIFIKUOTA“

Anksčiau išleisto dirbinio prieš pradėdant jį eksploatuoti pakeitimas, kurį atlieka pirminis gamintojas. Išsami informacija apie pakeitimą ir pirminį išleidimą turi būti pateikiama 13 langelyje.

Su pirmiau minėtais pareiškimais turi būti pateikiama nuoroda į patvirtintus duomenis/vadovą/specifikaciją. Ši informacija nurodoma 12 arba 13 langelyje.

- 13 langelis: jame būtina nurodyti bet kokią informaciją (tiesiogiai arba darant nuorodą į paremiančius dokumentus) apie su išleidžiamu dirbiniu susijusius tam tikrus duomenis arba apribojimus, kurie naudotojui/montuotojui reikalingi priimant galutinį sprendimą dėl dirbinio tinkamumo naudoti. Informacija turi būti aiški, išsami ir pateikta tokia forma bei būdu, kad jis būtų tinkamas pirmiau minėtam nustatymui atlikti.

Su kiekvienu pareiškimu turi būti aiškiai nurodyta, su koku dirbiniu jis yra siejamas.

Jeigu pareiškimas nepateikimas, įrašomas žodis „nepateikta“.

Sąlygos, kurioms esant būtų privaloma pateikti pareiškimus 13 langelyje:

- jeigu pažymėjimas naudojamas atitikties reikmėms, 13 stulpelio pradžioje turi būti pateikiamas šis pareiškimas:

„TIK ATITIKTIES REIKMĖMS, NEGALIOJA MONTUOJANT Į TIPO PAŽYMĖJIMĄ TURINTĮ EKSPLOATUOJAMĄ ORLAIVĮ/VARIKLĮ/ORO SRAIGTĄ“;

- jeigu agentūra nepatvirtinta projektavimo duomenų, tada turi būti nurodyta už projektavimo duomenų patvirtinimą atsakinga trečiosios šalies kompetentinga institucija ir turi būti pateiktas šis pareiškimas, prie kurio pridedama patvirtinimą nurodanti nuoroda:

„Projektavimo duomenis patvirtino <nurodoma trečiosios šalies atsakinga kompetentinga institucija ir nuoroda apie patvirtinimą>“;

- naujas naujų dirbinių sertifikavimas tinkamumo naudoti, o ne atitiktis reikmėms, patvirtinant taikomus projektavimo duomenis, jeigu dirbiniai atitinka patvirtintus projektavimo duomenis.

Jeigu per projektavimo duomenų patvirtinimo procesą nebuvo keičiami su projektavimu susiję duomenys, gamintojas gali pareikšti, kad buvo patvirtinti projektavimo duomenys ir kad, jeigu tam tikros sudedamosios dalies būseną tebeatitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus, kurie galioja tą dalį pristačius naudotojui/montuotojui, sudedamąją dalį dabar leidžiama įmontuoti. Gamintojas šį pareiškimą turi įrašyti antroje Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formoje, jeigu be visų kitų būtinų pastabų, turi būti pateikiama atitinkama paaiškinanti informacija. Turi būti rašomi šie žodžiai: „NAUJŲ DIRBINIŲ NAUJAS SERTIFIKAVIMAS TINKAMUMO NAUDOTI, O NE ATITIKTIES REIKMĖMS: ŠIS DOKUMENTAS TIK PATVIRTINA PATVIRTINIMO IŠDAVIMĄ PROJEKTAVIMO DUOMENIMS, PAGAL KURIUOS ŠIS(ŠIE) DIRBINYS(-IAI) BUVO PAGAMINTI, TAČIAU NETAIKOMAS ATITIKČIAI/BŪSENAI PAGAL PIRMINĘ EUROPOS AVIACIJOS SAUGOS AGENTŪROS (EASA) 1 FORMĄ PO IŠLEIDIMO Nr. ...“.

Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formą („atitiktis reikmėms“ ir „tinkamumo naudoti reikmėms“) turi parengti ta pati organizacija, t. y. pirminis gamintojas arba pirmasis gamintojas, t. y. tas, kuris rengė Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formą atitiktis reikmėms.

- Jeigu pažymėjimas neišduodamas pagal 21 dalį, turi būti naudojamas šis pareiškimas:
„Šis pažymėjimas buvo išduotas pagal...[taikomos taisyklės, išskyrus 21 dalį]“.
- Jei tai yra sukomplektuoti varikliai ir oro sraigtai, turi būti nurodytas taikomas tipo pažymėjimas.
- Jei tai yra sukomplektuoti varikliai ir oro sraigtai, visi papildomi eksporto pareiškimai, kurių prašo importuojanti šalis ir kurie paprastai apibrėžiami tipo pažymėjimo duomenų lape.
- Jei tai yra sukomplektuoti varikliai, pareiškimas, kad laikomasi taikomų variklio išmetalų kiekio reikalavimų.
- Jei tai yra Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkantys dirbiniai, nurodomas galiojantis taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo numeris.
- Suremontuotų dirbinių naudojimo apribojimas.
- Modifikavimo standartas.
- Pristatomi alternatyvūs patvirtinti dirbiniai.
- Taikomos nuolaidos.
- Nustatoma neatitiktis sertifikavimo specifikacijoms.
- Išsami informacija apie atliktą remontą arba nuoroda į dokumentą, kuriame ta informacija pateikta.
- Atitiktis tinkamumo naudoti reikalavimams arba techniniams biuleteniems ar neatitiktis tiems reikalavimams ir techniniams biuleteniems.
- Informacija apie dirbinius, kurių eksploatavimo trukmė ribota.
- Dirbinių būseną arba nuoroda į dokumentą, kuriame pateikiama išsami informacija apie tą būseną.
- Pagaminimo arba priežiūros data.
- Duomenys apie gaminio tinkamumą eksploatuoti.
- Trūkumai.
- Naujo gaminio eksploatavimo trukmė nuo jo eksploatavimo pradžios (TSN), gaminio eksploatavimo trukmė nuo jo kapitalinio remonto pabaigos (TSO), ir t. t.
- Išlygos, taikomos importuojančios šalies nustatytiems specialiems reikalavimams.
- Specialiai sukonfigūruota, kad būtų laikomasi tam tikrų importuojančios šalies nustatytų reikalavimų.
- Anksčiau išleistų „naujų“ dirbinių naujas sertifikavimas.

14 langelis: šiame langelyje galima nurodyti tik naujų dirbinių būseną.

Pagrindinė pažymėjimo paskirtis – išleisti dirbinius tinkamumo naudoti reikmėms, t. y. pažymėjimas patvirtina gaminių atitiktį patvirtintiems projektavimo duomenims ir gaminių būsenai taikomiems saugaus eksploatavimo reikalavimams.

Europos Sąjunga šį tinkamumo naudoti pažymėjimą laiko galiojančiu visame pasaulyje, jeigu nenustatomos specialios importo sąlygos.

Jeigu naudojama Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma, išduota tinkamumo naudoti reikmėms, siekiant, kad būtų laikomasi tų nustatytų importo sąlygų, tų importo sąlygų laikymasis patvirtinamas dvišaliu arba kitu darbo susitarimu. Jeigu 8 langelyje įrašoma „P/N“, o 13 langelyje įrašoma, kad laikomasi visų specialių importo sąlygų, tada „patvirtinta“ reiškia, jog patvirtino importuojančios šalies kompetentinga institucija.

Pažymėjimą taip pat galima naudoti kaip atitikties pažymėjimą, jeigu dirbiniai atitinka taikomus projektavimo duomenis, kurie nebuvo patvirtinti dėl 13 langelyje nurodytų priežasčių (pvz., rengiamas tipo pažymėjimas, tik bandymui, rengiami patvirtinti duomenys).

Šiuo atveju 13 langelio pradžioje, o ne atskirame dokumente turi būti įrašytas šis papildomas pareiškimas: „TIK ATITIKČIAI, NELEIDŽIAMA ĮMONTUOTI TIPO PAŽYMĖJIMĄ TURINČIAME EKSPLOATUOJAMAME ORLAIVYJE/VARIKLYJE/ORO SRAIGTE.“

Su tuo pačiu pažymėjimu negalima išleisti gaminių, skirtų tinkamumo naudoti ir atitikties reikmėms. Taip pat žr. 9 langelio pildymui skirtas pastabas.

- 15 langelis: asmens, kuriam patvirtinta gamybinė organizacija yra suteikusi raštišką leidimą sertifikuoti naujus dirbinius, įprastas parašas. Vietoje parašo neleidžiama naudoti antspaudo, tačiau įgaliotasis asmuo gali dėti antspaudą prie savo parašo, siekdamas, kad tą parašą būtų lengviau atpažinti. Gavus kompetentingos institucijos sutikimą, kiekvienu atskiru atveju leidžiama naudoti elektroninį parašą, jeigu galima įrodyti, kad užtikrinamas lygiavertis kontrolės, atsekamumo ir atsakingumo lygis. (Dėl elektroninio parašo žr. AMC 21A.163 dalies c punktą).
- 16 langelis: pateikiama išsami nuoroda į leidimą, kurį kompetentinga institucija suteikė naujus dirbinius išleidžiančiai organizacijai.
- 17 langelis: 15 langelyje pasirašančio asmens pavardė (įskaitomai išspausdinta, išspausdinta rašomąja mašinėle arba įrašyta).
- 18 langelis: 15 langelio pasirašymo data (diena/mėnuo/metai). Mėnuo turi būti nurodomas skaičiais (turi būti naudojamos reikiamos raidės, siekiant, kad būtų aiškiai suprantama, kokį mėnesį norėta nurodyti).
- 19 langelis: nenaudojamas išleidžiant naujus dirbinius ir užbraukiamas.
- 20 langelis: nenaudojamas išleidžiant naujus dirbinius ir užbraukiamas.
- 21 langelis: nenaudojamas išleidžiant naujus dirbinius ir užbraukiamas.
- 22 langelis: nenaudojamas išleidžiant naujus dirbinius ir užbraukiamas.
- 23 langelis: nenaudojamas išleidžiant naujus dirbinius ir užbraukiamas.

VALSTYBĖ NARĖ

Europos aviacijos saugos agentūros narė

**PERIODIŠKAI ATLIEKAMOS ORLAIVIO
TINKAMUMO SKRAIDYTI PATIKROS
PAŽYMĖJIMAS**

NUORODA Į ARC

Pagal galiojantį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 valstybė narė patvirtina, kad šis orlaivis:

Orlaivio gamintojas:

Orlaivio žymėjimas, kurį suteikia gamintojas:

Orlaivio tipas:

Orlaivio registravimas:

Orlaivio serijinis numeris:

išduodant šį pažymėjimą laikomas tinkamu skraidyti.

Išdavimo data:

Galiojimo pabaiga:

Pasirašė:

Leidimo Nr.:

Kompetentingos institucijos ŽENKLAS

SKRYDŽIO LEIDIMAS

(*)	
Registavimo valstybės narės kompetentinga institucija, paskirta pagal Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002, šiuo leidžiam minėtam orlaiviui skristi valstybėje narėje laikantis toliau išvardytų sąlygų. Šis leidimas taip pat galioja skrendant į kitas valstybes ir skraidant kitose valstybėse, jeigu iš tų valstybių kompetentingų institucijų yra gautas atskiras patvirtinimas.	1. Registavimo valstybė ir registravimo ženklai
2. Orlaivio gamintojas/tipas	3. Serijinis numeris
4. Leidimas taikomas	
5. Apribojimai/Pastabos	
6. Išdavimo vieta ir data	7. Kompetentingos institucijos atstovo parašas

EASA 20 forma.

Šį leidimą orlaivyje privaloma turėti vykdant visus skrydžius.

(*) Naudoja registravimo valstybė.

TINKAMUMO SKRAIDYTI RIBOTO GALIOJIMO PAŽYMĖJIMAS

(*)	(Registavimo valstybė narė) (išduodanti institucija)	(*)
1. Registavimo valstybė ir registavimo ženklai	2. Gamintojas ir orlaivio žymėjimas, kurį suteikia gamintojas	3. Orlaivio serijinis numeris
4. Kategorijos		
5. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas išduotas pagal [1944 m. gruodžio 7 d. Tarptautinę civilinės aviacijos konvenciją] ir Reglamento (EB) Nr. 1592/2002 5 straipsnio 3 dalies b punktą pirmiau minėtam orlaivui, kuris laikomas tinkamu skraidyti, jeigu orlaivio techninė priežiūra buvo atliekama ir jis buvo eksploatuojamas pagal pirmiau minėtus ir susijusius eksploatavimo apribojimus. Be nurodytųjų pirmiau, taikomi šie apribojimai: (**) [Orlaivį tarptautinei navigacijai galima naudoti nepaisant pirmiau minėtų apribojimų]. Išdavimo data: _____ Parašas: _____		
6. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas galioja, jeigu jo neatsaukia registavimo valstybės kompetentinga institucija. Prie šio pažymėjimo pridedamas naujausias periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas.		

EASA 24 forma.

Šį leidimą orlaivyje privaloma turėti vykdant visus skrydžius.

(*) Naudoja registavimo valstybė.

(**) Nereikalinga išbraukti.

TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAS

(*)	(Registravimo valstybė narė) (Išduodanti institucija)	(*)
1. Registravimo valstybė ir registravimo ženklai	2. Gamintojas ir orlaivio žymėjimas, kuri suteikia gamintojas	3. Orlaivio serijinis numeris
4. Kategorijos		
5. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas išduotas pagal 1944 m. gruodžio 7 d. Tarptautinę civilinės aviacijos konvenciją ir Reglamento (EB) Nr. 1592/2002 5 straipsnio 3 dalies c punktą pirmiau minėtam orlaivii, kuris laikomas tinkamu skraidyti, jeigu orlaivio techninė priežiūra buvo atliekama ir jis buvo eksploatuojamas pagal pirmiau minėtus ir susijusius eksploatavimo apribojimus. Višdavimo data: Apribojimai/Pastabos: Parašas:		
6. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas galioja, jeigu jo neatšaukia registravimo valstybės kompetentinga institucija. Prie šio pažymėjimo pridamas naujausias periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas.		

EASA 25 forma.

Šį leidimą orlaivyje privaloma turėti vykdant visus skrydžius.

(*) Naudoja registravimo valstybė.

(*) Naudoja registravimo valstybė	1. Registravimo valstybė	2. Dokumento numeris:			
TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAS					
3. Registravimo valstybė ir registravimo ženklai	4. Gamintojas ir orlaivio žymėjimas, kurį suteikia gamintojas			5. Orlaivio serijinis numeris	
6. Variklis			7. Oro sraigtas (*)		
8. Didžiausia kilimo masė (kg)	9. Didžiausia tūpimo masė (kg) (*)		10. Triukšmo standartas		
Įdiegti papildomi pakeitimai, siekiant, kad būtų laikomasi taikomų apsaugos nuo triukšmo sertifikavimo standartų.					
12. Šoninio triukšmo/Visa galia veikiančių variklių triukšmo lygis (*)	13. Prieigų triukšmo lygis (*)	14. Skrydžio triukšmo lygis (*)	15. Praskrendančio orlaivio triukšmo lygis (*)	16. Kylančio orlaivio triukšmo lygis (*)	
Pastabos					
17. Šis triukšmo pažymėjimas išduotas pagal 1944 m. gruodžio 7 d. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos I tomo 16 priedą ir Reglamento (EB) Nr. 1592/2002 6 straipsnį pirmiau minėtam orlaiviui, kuris laikomas atitinkančiu aukščiau nurodytą triukšmo standartą, jeigu orlaivio techninė priežiūra buvo atliekama ir jis buvo eksploatuojamas pagal pirmiau minėtus ir susijusius eksploatavimo apribojimus.					
18. Išdavimo data:			19 Parašas:		

EASA 45 forma

(*) Šiuos langelius galima praleisti atsižvelgiant į sertifikavimo skyrių.

ORLAIVIO ATITIKTIES PAREIŠKIMAS		
1. Valstybė gamintoja	2. Europos Sąjungos valstybės narės kompetentinga institucija arba Europos aviacijos saugos agentūra (EASA)	3. Pareiškimo Nr.
4. Organizacija		
5. Orlaivio tipas	6. Nuoroda į tipo pažymėjimą	
7. Orlaivio registravimas arba ženklas	8. Gamintojo atpažinimo Nr.	
9. Išsami informacija apie variklį/oro sraig tą (*)		
10. Modifikavimai ir (arba) techninės priežiūros nurodymai (*)		
11. Tinkamumo skraidyti reikalavimai		
12. Nuolaidos		
13. Išlygos, atsisakymai arba leidžiančios nukrypti nuostatos (*)		
14. Pastabos		
15. Tinkamumo skraidyti pažymėjimas		
16. Papildomi reikalavimai		
17. Atitikties pareiškimas Šiuo patvirtinama, kad šis orlaivis visiškai atitinka tipo pažymėjimą turinčią projektą ir pirmiau langeliuose 9, 10, 11, 12 ir 13 pateiktus duomenis. Orlaivio būsena atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Orlaivio skrydžio bandymų rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus.		
18. Pasirašyta	19. Pavadinimas	20. Data (diena/mėnuo/metai)
21. Gamybinės organizacijos patvirtinimo numeris		

EASA 52 forma

(*) Nereikalinga išbraukti.

ORLAIVIO ATITIKTIES PAREIŠKIMAS – EASA 52 FORMA**PILDYMO NURODYMAI**

Atitikties pareiškimas 21 dalies A skirsnio F poskyrio reikmėms – tai Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 forma, jei tai sukomplektuotas orlaivis, arba Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma – jei tai kiti gaminiai, dalys, prietaisai ir (arba) medžiagos.

Igaliotasis asmuo – tai asmuo, kuris kompetentingos institucijos priimtame vadove apibrėžiamas kaip pasirašantysis asmuo ir kurio parašas pateikiamas pagal 21A.125 dalies b punktą.

Atsakingos pareigos – tai asmens, kuriam suteikti atsakomybę už gaminio atitiktį apimantys įgaliojimai ir kuris turi pakankamus įgaliojimus uždrausti išleisti taikomų projektavimo duomenų neatitinkančius dirbinius ir (arba) tuos dirbinius, kurių būseną neatitinka saugaus eksploatavimo reikalavimų, pareigos.

1. TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

Gamintojo pagal 21 dalies A skirsnio F poskyrį parengto orlaivio atitikties pareiškimo naudojimas ir atitinkamos priimtinos reikalavimų laikymosi priemonės aprašytos 21A.130 dalyje.

Orlaivio atitikties pareiškimo (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 forma), išduoto pagal 21 dalies, A skirsnio G poskyrį, paskirtis – leisti atitinkamo gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojui naudotis teise iš registravimo valstybės narės kompetentingos institucijos gauti atskirą orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą.

2. BENDROJI DALIS

Atitikties pareiškimas turi atitikti pridedamą formą, įskaitant langelių numerius ir kiekvieno langelio vietą. Vis dėlto visų langelio dydį galima keisti, siekiant, kad jis atitiktų kiekvieną taikymą, tačiau ne tokia apimtimi, dėl kurios atitikties pareiškimo nebūtų galima atpažinti. Iškilus dvejoniems tariamasi su kompetentinga institucija.

Galima pateikti atspausdintą atitikties pareiškimo blanką arba jį parengti kompiuteriu, tačiau abiem atvejais išspausdintos linijos ir raidės turi būti aiškios ir įskaitomos. Tekstą spausdinti leidžiama pagal pridėtą pavyzdį, tačiau negalima pridėti jokių kitų su sertifikavimu susijusių pareiškimų.

Atitikties pareiškime pateiktiną informaciją galima spausdinti spausdinimo mašinėle/kompiuteriu arba įrašyti ranka (įrašoma didžiosiomis raidėmis) ir tą informaciją turi būti įmanoma lengvai įskaityti. Leidžiama naudoti anglų ir, jeigu būtina, vieną arba daugiau išduodančiosios valstybės narės oficialių kalbų.

Pareiškimo ir visų priedų, į kuriuos buvo padaryta nuoroda, kopiją turi laikyti patvirtinta gamybinė organizacija.

3. ATITIKTIES PAREIŠKIMO PILDYMAS, KURĮ ATLIEKA RENGĖJAS

Siekiant, kad dokumentas būtų laikomas galiojančiu pareiškimu, turėtų būti užpildyti visi jo langeliai.

Registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai negalima įteikti atitikties pareiškimo, jeigu orlaivio projektas ir jame įmontuoti gaminiai nebuvo patvirtinti.

Informaciją, kurią privaloma pateikti 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 langeliuose, padarius nuorodą į atskiru būdu identifikuojamus dokumentus, leidžiama laikyti gamybinei organizacijai, jeigu su kompetentinga institucija nebuvo susitarta kitaip.

Šis atitikties pareiškimas neapima tų įrangos dalių, kurias gali būti privaloma įmontuoti, siekiant, kad būtų laikomasi taikomų eksploatavimo taisyklių. Tačiau tam tikrus iš tų atskirų dirbinių galima įtraukti į 10 langelį arba patvirtintą prietaiso tipą. Dėl to operatoriams primenama apie jų atsakomybę užtikrinti, kad vykdant tam tikras jų operacijas būtų laikomasi taikomų eksploatavimo taisyklių.

- 1 langelis: įrašomas valstybės gamintojos pavadinimas.
- 2 langelis: kompetentinga institucija, kuriai suteikus įgaliojimus, buvo parengtas atitikties pareiškimas.
- 3 langelis: šiame langelyje turėtų būti spausdinamas unikalusis numeris, kad būtų galima atsekti ir kontroliuoti atitikties pareiškimą. Išskyrus tą atvejį, jeigu dokumentas buvo parengtas kompiuteriu, kuomet to numerio neprivaloma spausdinti, jeigu kompiuteris sutvarkytas taip, jog būtų pateikiamas tas unikalusis numeris.
- 4 langelis: pareiškimą rengiančios organizacijos visas pavadinimas ir buveinės adresas. Šį langelį galima atspausdinti. Leidžiama naudoti ženklą ir t. t., jeigu jis išsitenka langelyje.
- 5 langelis: orlaivio tipas išsamiai apibrėžtas tipo pažymėjime ir su juo susijusiam duomenų lape.
- 6 langelis: tipo pažymėjimo nuorodos numeriai ir jo išdavimas orlaiviui.
- 7 langelis: jeigu orlaivis yra įregistruotas, tada šis ženklas yra registravimo ženklas. Jeigu orlaivis neįregistruotas, tada tai bus toks ženklas, kuriam pritaria valstybės narės kompetentinga institucija ir, jeigu būtina, trečiosios šalies kompetentinga institucija.

- 8 langelis: gamintojo suteiktas atpažinimo numeris, siekiant, kad būtų galima kontroliuoti, atsekti ir atlikti aptarnavimą po pardavimo. Šis numeris taip pat gali būti vadinamas gamintojo serijiniu numeriu ar projekto numeriu.
- 9 langelis: išsamūs duomenys apie variklio ir oro sraigto tipą (-us) kaip apibrėžta atitinkamame tipo pažymėjime ir susijusiame duomenų lape. Taip pat turėtų būti pateikiamas gamintojo atpažinimo numeris ir susijusi vieta.
- 10 langelis: patvirtinti lėktuvo projekto pakeitimai.
- 11 langelis: visų taikomų tinkamumo skraidyti reikalavimų (arba lygiaverčių dokumentų) sąrašas ir atitikties pareiškimas bei metodo, kurį taikant užtikrinamas reikalavimų laikymasis atskirame orlaivyje, įskaitant gaminius ir įmontuotas dalis, prietaisus ir įrangą, aprašymas. Turėtų būti nustatytas laikotarpis, per kurį būtų privaloma laikytis būsimų atitikties reikalavimų.
- 12 langelis: patvirtintas netyčinis nukrypimas nuo patvirtinto tipo, kuris kartais nurodomas kaip nuolaidos, nukrypčiai arba neatitiktys.
- 13 langelis: jame galima nurodyti tik išlygas, atsisakymus arba leidžiančios nukrypti nuostatos, dėl kurių buvo susitarta.
- 14 langelis: Pastabos. Visi pareiškimai, informacija, specialūs duomenys arba apribojimai, galintys turėti įtakos orlaivio tinkamumui skraidyti. Jeigu tokios informacijos arba duomenų nėra, įrašoma „JOKS“.
- 15 langelis: įrašoma „Tinkamumo skraidyti pažymėjimas“ arba „Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas“ ar „prašomam tinkamumo skraidyti pažymėjimui“.
- 16 langelis: jame turėtų būti pateikiami papildomi reikalavimai, pvz., tie, kuriuos yra nustačiusi importuojanti šalis.
- 17 langelis: atitikties pareiškimas priklauso nuo to, ar užpildyti visi formos langeliai. Gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas turėtų laikyti skrydžio bandymų ataskaitos kopiją, ir dokumentus apie visus užregistruotus defektus bei išsamią informaciją apie gedimų taisymą. Ataskaitą, jeigu jos rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus, turėtų būti pasirašęs atitinkamas sertifikavimą vykdomas darbuotojas ir įgulos narys, pvz., lakūnas bandytojas arba skrydžio bandymų inžinierius. Atlikti skrydžio bandymai – tai nustatyti kokybės kontrolės sistema kaip numatyta 21A.139 dalyje, ypač 21A.139 dalies b punkto 1 papunkčio vi pastraipoje, bandymai, kuriais siekiama užtikrinti, kad orlaisvis atitiktų taikomos projektavimo duomenis ir kad jo būseną atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus.
- Dirbinių, kurie numatyti (arba kurie yra prieinami), kad atitiktų šio pareiškimo saugaus eksploatavimo aspektus, sąrašą turėtų laikyti gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas.
- 18 langelis: atitikties pareiškimą gali pasirašyti asmuo, kurį pasirašyti įgaliojo gamybinio patvirtinimo turėtojas pagal 21A.145 dalies d punktą. Neleidžiama naudoti parašo guminio antspaudo.
- 19 langelis: pažymėjimą pasirašančio asmens pavardė turėtų įskaitomai rašoma spausdinimo mašinėle arba išspausdinama.
- 20 langelis: turėtų būti nurodoma atitikties pareiškimo pasirašymo data.
- 21 langelis: turėtų būti daroma nuoroda į gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtoji kompetentingos institucijos suteiktą patvirtinimą.

IŠLEIDIMO EKSPLOATUOTI PAŽYMĖJIMAS

[PATVIRTINTOS GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS]

Nuoroda apie gamybinės organizacijos patvirtinimą:

Išleidimo eksploatuoti pažymėjimas pagal 21A.163 dalies d punktą.

Orlaivio: Tipas: Gamintojo Nr./Registravimas:

techninė priežiūra buvo atlikta pagal darbo užsakymą:

Trumpas atlikto darbo aprašymas:

Patvirtina, kad nurodytas darbas buvo atliktas pagal 21A.163 dalies d punktą ir to darbo atžvilgiu orlaisvis laikomas parengtas išleisti eksploatuoti ir dėl to jo būseną atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus.

Sertifikavimą atliekantys darbuotojai (pavardė):

(parašas):

Vieta:

Data: . . . - . . . - . . . (diena, mėnuo, metai).

IŠLEIDIMO EKSPLOATuoti PAŽYMĖJIMAS – EASA 53 FORMA

PILDYMO NURODYMAI

I Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 formos antraštę TRUMPAS ATLIKTO DARBO APRAŠYMAS turėtų būti įtraukiama nuoroda apie patvirtintus duomenis, kurie buvo naudojami darbui atlikti.

Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 formos antraštėje VIETA nurodoma vieta, kurioje buvo atliekama techninė priežiūra, o ne organizacijos įrenginių vieta (jeigu jie yra kitoje vietoje nei buvo atliekamas darbas).

GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO PAŽYMĖJIMAS

Kompetentinga institucija

EUROPOS SĄJUNGOS* arba EASA

valstybės narės

PATVIRTINIMO PAŽYMĖJIMAS

NUORODA: NAA.G.XXXX

Pagal galiojančius Europos reglamentus ir atsižvelgiant į toliau nustatytas sąlygas kompetentinga institucija šiuo patvirtina

Kompanijos pavadinimas
Adresas

kaip

GAMYBINE ORGANIZACIJA

patvirtinta pagal 21 dalies A skirsnio G poskyrį

SĄLYGOS

1. Patvirtinimo apimtis apribojama pridedamomis patvirtinimo sąlygomis; ir
2. Šiuo patvirtinimu nustatoma, kad būtina laikytis gamybinės organizacijos aprašyme nustatytų procedūrų; ir
3. Šis patvirtinimas galioja tol, kol patvirtinta gamybinė organizacija tebesilaiko 21 dalies A skirsnio G poskyrio.

Pirmojo išdavimo data:	Šio išdavimo data:	Pasirašė: Kompetentingos institucijos arba Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) vardu

ATSKIRASIS LEIDIMAS

**Kompetentinga institucija
Europos Sąjungos arba EASA
valstybės narės**

[PAREIŠKĖJO PAVADINIMAS]
[FIRMOS PAVADINIMAS (jeigu kitoks nei pareiškėjo pavadinimas)]
[VISAS PAREIŠKĖJO ADRESAS]

Data (diena, mėnuo, metai)
Nuoroda: [NAA].F.[XXX]

Dalykas: GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO, ATSKIRASIS LEIDIMAS

Ponai,

Jūsų gamybos tikrinimo sistema buvo įvertinta ir buvo nustatyta, kad ji atitinka 21 dalies A skirsnio F poskyrio reikalavimus.

Dėl to atsižvelgiant į toliau nustatytas sąlygas sutinkame, kad toliau išvardytų gaminių, dalių ir prietaisų atitiktis būtų įrodoma pagal 21 dalies A skirsnio F poskyrį.

Prietaisų skaičius	Dalies numeris	Serijinis numeris

ORLAIVIS

DALYS

Šiam atskirajam leidimui taikomos šios sąlygos:

- 1) jis galioja tol, kol [kompanijos pavadinimas] tebesilaiko 21 dalies A skirsnio F poskyrio;
- 2) leidimu nustatoma prievolė laikytis procedūrų, nurodytų [kompanijos pavadinimas] vadove Nr./Išdavimo data . . .
- 3) leidimas nustoja galioti
- 4) atitiktis pareiškimą, kurį [kompanijos pavadinimas] išdavė laikydamosi 21A.130 dalies nuostatų, šį atskirąjį leidimą išduodanti institucija oficialiai patikrina ir patvirtina pagal pirmiau nurodytame vadove nustatytą procedūrą . . .
- 5) [kompanijos pavadinimas] šį atskirąjį leidimą išdavusiai institucijai nedelsdama praneša apie visus gamybos tikrinimo sistemos pakeitimus, galinčius turėti įtakos šiame leidime išvardytų gaminių ir dalių tikrinimui, atitiktčiai arba tinkamumui naudoti.

Data ir parašas